

SLAM S F RL

**SEÇ LM
S RL R**

**"L DER N R YYAT"
BAKI-2005**

*Bu kitab "slam S f rli. Seçilmi s rl ri" (Bakı, Az rn r, 1973) v
"slam S f rli. b di be ik" (Bakı, Yazıçı, 1978) n rl ri sasında
t krar n r hazırlanmıdır*

T rtib ed ni: **Hiday t S f rli**

Ön sözün mü llifi: **Vaqif Yusifli**

894.3611 - dc 21

AZE

slam S f rli. Seçilmi s rl ri. Bakı, "Lider n rriyyat", 224 s h.

slam S f rlinin "Seçilmi s rl ri"nd n m kar airin poetik yaradıcılı mın h lli bir qismi toplanmıdır. Bu eirl r airin ür yinin d rinlikl rind n qopan duy uları parlaq ks etdirir.

slam S f rlinin h r zamankı s mimi eirl rind sözl r sanki adilikd n çıxır, poetik hüsn qazanır. Burada X z rin l p l ri pıçıldı ır. Burada V t n d , onun t bi ti d tam bir poeziyadır, z rifdir v göz ldir. Odur ki, h min sözl r neç -neç mahnılar yazılıb v onların da bir çoxu b diya ardır.

Lirik duy ular airinin sözl rin b st l nmi o n m l ri b z y n eriyy t-irinlik, axıcılıq v poetik göz llik bütövlükd bu kitabdakı eirl r xas olan bir c h tdir.

ISBN 992-417-39-8

© "L DER N R YYAT", 2005

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İLHAM ƏLİYEVİN

**“Azərbaycan dilində latın qrafikası
ilə kütləvi nəşrlərin həyata
keçirilməsi haqqında”**

12 yanvar 2004-cü il tarixli sərəncamı
ilə nəşr olunur və ölkə kitabxanalarına
hədiyyə edilir

ÖN SÖZ

slam S f rli... 1923-1974... N m kar air... Dramaturq... Göz l insan... H r bir s n tkar öz yaradıcılı ı il özün abid qoyur. lb tt , qranitd n v m rm rd n daha çox, xatir l rd , yadda larda bu abid ni yaradır. Ür kl rimizd yaranan bel abid l rd n biri d slam S f rli abid sidir.

O, c mi 52 il ya adı. Fevralda dünyaya g ldi, noyabrda - soyuq payız günl rinin birind dünyadan köçdü. Ancaq ömrün uzun v qısalı ı sas rt deyil, el 52 illik bir ömür d bir insanı yadda larda ya atmaq üçün kifay t ed r.

slam S f rliy ya ıd olanların çoxu dünyadan bir-bir köçür, h yatla, bu i iqlı dünya il vıdala ırlar. Amma bir n sil öz köçünü sürs d , g l n n sill r h min n sli xatırlayır, onların göz l n n l rini davam etdirirl r.

slam S f rli 1974-cü ild v fat edib, amma onun v fatından keç n bu ill r rzind h mi xatırlanıb. Yurdun h r bir gu sind " slam S f rli" adı g l nd t b ssüml yada salırlar onu. Bu t b ssüm slam S f rlinin s n tkar ömrünün ya antılarıdır ki, üzl r , gözl r çil nib.

N q d r ki, biz anaları dünyada n müq dd s varlıq sanırıq, qar ısında ba yirik, dünyadan köç nd n sonra ana itkisi q lbimiz yara vurur... N q d r ki, Az rbaycanın n irin l hc li s n tkarı R id Behbudovun ifasında "Ana" mahnısını dinl yirik, o zaman bu mahnının mü llifi slam S f rlini d yad ed c yık.

Saçının a ına, qarasına qurbanam,
Könlünün o h zin laylasına qurbanam.
ziz ana.

Unudulmur analar, unudulmur R id, unudulmur slam S f rli.

Lakin bü günün bir sıra ifrat solçuları, keçmi in da atan nihilistl r sovet dövründ ya ayan airl rimizi, s n t adamlarını inkar edibl r. g r onlara qalsa, g r k slam S f rli d yad edilm y . S b b odur ki, .S f rlinin 35 illik yaradıcılı nda sovet dövrü h çiq tl ri ks olunmu dur. B li, bu gizli deyil ki, S.Vur un, S.Rüst m, R.Rza, M.Rahim, .C mil kimi slam S f rli d partiyanı, Lenini, Oktyabrı t r nnüm ed n eirl r yazmı dır, h tta Leninin " skra" dövrü f aliyy tind n b hs ed n "Qı ılcım" poemasını q l m almı dır. slam S f rli sovet dövrünün airi idi v t bii ki, o, ya adı ı sosializm dövründ m k adamlarının h yatını, ölk d ged n quruculuq i l rini v sf etm liydi. Lakin slam S f rlini, el c d dig r airl rimizi bütün bunlara gör qınamaq do ru deyil. Axı onun el eirl ri var ki, bunları heç cür sovet ideologiyası q libin sı ı dırmaq olmaz.

Siz qaynar h yatsınız
Kükr y n a atsınız
N m m qanadsınız
Sahili n dal alar,
A ıb-da an dal alar.

yaxud:

De, n vardır dünyada
Ana südünd n t miz
Do uldu un torpaqdan,
Oldu un evd n ziz?!

Bu misralar (onlarca, yüzlerce dig r misralar) heç d sifari l yazılmayıb, heç d ideoloji t sird n do ulmayıb. Dem li, sırf nihilist-solçu dü ünc v meyar slam S f rli kimi sovet dövründ ya ayan air l rin adları üstün kölg sala bilm z.

Ölümünd n çox-çox sonralar slam S f rlinin "Adsız zirv " adlı eirl r v poemalar kitabı çap olundu. Onun poetik yaradıcılı mın mü yy n qismi ks olunub bu kitabda v bu kitab .S f rlinin air s ciyy si bar d çox söz deyir. B li, burada "Sülhün s si", "Partiyamı t r nnüm edir m", "M n gedir m qurultaya", "Sovet" mehmanxanasında", "Leninçi müh rrl r ", "Oktyabr f ql ri", "Kommunist" kimi partiyalı eirl r d var. Niy d olmayaydı? Axı, slam S f rli sovet dövründ ya ayırdı. Ancaq o kitabda slam S f rlinin bu cür t r nnüml rd n uzaq, dövrün, zamanın ab-havasından yox, öz ür yind n, öz içind n qopan duy uları ks etdir n eirl r d çoxdur.

.S f rlinin v fat etdiyi ild - 1974-cü ild "G nclik" n rriyyatı t r find n çap edil n "Dan ulduzu, bir d m n..." eirl r kitabında dem k olar ki, "Sülhün s si" erind n ba qa heç bir t r nnüm erin rast g lm zs n. V bu kitab slam S f rli bar d söyl nil n bir ifad ni tam t sdiq edir: N m kar air.

Bizim göz l xalq mahnılarımız var: "Ay b ri bax", "Süs n sünbül", "Almanı atdım xarala", "Gül açdı", "Sona bülbüll r" v s... Bu xalq mahnılarının ya l bilinmir, ilk mü llifl rin kiml r oldu u da m lum deyil, amma ya ayır. Bir d var ayrı-ayrı air l rin sözl rin yazılmı mahnılar. Onlarında bir çoxu ya ayır. Füzulinin bir çox q z ll ri, Nizaminin "S nsiz"i, A.S hh tin "V t nimdir", S.Vurunun "Az rbaycan" eirl ri ya adı l kimi slam S f rlinin neç -neç mahnısı onun v fatından sonra da ya ayır v onların bir çoxu b di ya ardır.

Ba çamıza g ldi bahar,
Ya il xalı s rdi bahar,
G l dedim, g lm din, yar.
G lm din, yar.

Bu mahnını da b lk ill r keç nd n sonra xalq mahnıları sırasına qatacaqlar.
nsanların sa lamlı ı ke iyind duran h kiml r yeni mahnılar yazılır v
yazılacaq, amma o mahnılar sırasında slam S f rlinin "H kim qız"ı birinci olacaq.

Gül rüzlü h kim qız,
Ey gözl ri b növ .
Qapımızdan keç nd
Sarsılıram h mi .

Söyl , intizarını
N vaxtad k ç kim, qız?
Oxuyuram s ninçün
Bu n m ni, h kim qız!

H r s h r evd n çıxıb i yollanırıq, bir az qay ılı, bir az qay ısız, h m n,
h m d q mgin. El bil bu mahnı biziml birg yol gedir,

Qayıdıb xo güz rd n,
Gün qalxır X z rd n.
Sevgilim keç n yerd n,
Bütün h r yeriir,
Bakı, sabahın xeyir!

N dir bu n m l ri ya adan? Hansı eirdir?

O n m l rd sözl r sanki adilikd n çıxır, poetik hüsn v t mt raq qazanır,
deyim t rzind bir irinlik, axıcılıq, t biilikbu n m l rin b z yidir. "Z rif
gülü lüm", "Dan ulduzu, bir d m n...", "N vaxta qaldı", "Bir ür k sındırmı am",
"Z riflik"... onlarla bel eirl r lap yaranı dan n m kimi bu dünyaya g libl r.

Ancaq el güman el m yin ki, n m l rind olan bu eriyy t- irinlik, axıcılıq
v poetik göz llık t kc el adlarını ç kdiyim eirl r aiddir. Yox, bu poetic
göz llıkl r onun ks r eirl rin d xasdır.

Q lbimd axta var, çöld bahardır,
Ayrılıq saçımda gümü ü qardır.
H sr t baxı ların n intizardır,
Yen yar m hl si yarsız qalıbdır.

M n onu ya atdım sözd , eird ,
Güman yox üzünü görm y bir d .
Onun son l piri dü düyü yerd
slam kimi etibarsız qalıbdır.

Göz l eirdir, h m d göz l bir n m . Ancaq .S f rlinin n m l ri bir eir kimi d göz ldir. Y ni bunları sırf mahnı m tni kimi alıb, t hlil el m k do ru deyil.

M n onu dan ulduzu,
Z rrin f q sanırdım.
Kim inanmasam da
Bir ona inanırdım.

...Q bah tim böyükdür,
Ay ell r, dün n ax am
Bir ür k sındırmı am,
Bir könül sındırmı am.

slam S f rli q dim diyarımız Naxçıvanda dünyaya göz açıb. Yaradıcılı a çox erk n ba layıb - ilk eiri " d biyyat q zeti"nd (1940) çap olunanda c mi 17 ya ı vardı. El t z c d bi al md tanınmı dı ki, müharib ba landı. Onun kövr k q l mini süngü v z etdi. O, sg r ineli geydi, 416-cı atıcı diviziyasında k fiyyatçı oldu, imali Qafqaz, Krım, Ukrayna, Pribaltika c bh l rind döyü dü. Ancaq onun er , s n t mara ı azalmadı. "Qızıl sg r" v "Qırmızı bayraq" c bh q zetl rind oçerk, m qal v eirl rini çap etdirdi. İl r keç c k, müharib mövzusu slam S f rlinin yaradıcılı nda sas mövzulardan birin çevril c k. "Onüçl r" kimi göz l bir eir, dig r s rl r yaranacaq.

...Müharib bitdi v slam S f rli ilk, kövr k addımlarını atdı ı d bi al m qayıtdı. Müharib d igid bir k fiyyatçı kimi özünü sübut ed n .S f rlinin d bi al md d tanınması v sevlm si uzun ç km di. O, "Darülfünun" eirl rini yazdı, bu silsil il d bi ictimaiyy td h yatı göz l duyan bir air oldu unu sübut etdi. M n burada onun dostu, m rhum yazığımız İfı Qasımovun bir yazısına müraci t etm k ist yir m: "slam S f rlinin t l b lik ill rind yazdı ı u urlu eirl r, g ncl rin böyük qay ike i S m d Vur unun da diqq tini c lb etmi di. ndiki kimi yadımdadır, üçüncü kursda oxuyurduq. Böyük air t l b l r qonaq g lmi di. Onun yaradıcılı ı haqqında traflı m ruz dinl nildi, çıxı lar oldu. Axırda söz S m d Vur una verildi. O, xitab t kürsüsün qartal kimi sin g rib müasir poeziyamızın qar ısında duran v zif l rd n danı dı. "Xalqın h yatını bütün dol unlu u il ks etdirm k erin sas v zif sidir" - dedi. Xalq poeziyası qaynaqlarından uzaqla maq, Füzuli, Sabir n n l rin xor baxmaq meyll rini pisl di. eird sad liyi n böyük m ziyy t hesab el di. eir h v skarlarını bayatlarımızdan öyr nm y ça ırdı. ...Söhb tinin bu yerind S m d Vur un n yi is xatırlayıb susdu. Zala göz g zdirdi.

- Hanı o m n ox ayan Qara slam? - dey zala müraci t el di.

Salonda slamlama yana ı yl mi dik. slam aya a qalxdı:

- Burdayam, S m d mü llim, - dedi.

- B ri g l görüm.

slam qaba a yeridi. S m d Vur un li il i ar el di ki, yuxarı qalxsın. slam sızıla-sızıla yuxarı qalxdı. S m d Vur un dedi:

- Yazıcılar ttifaqında keç n "G ncl r günü"nd bir eir oxudun ha, indi oxuya bil rs nmi onu?

slamın yax ı bir xasiyy ti d bu idi ki, eirl rinin ks rini zb rd n bilir, h m d çox ehtirasla, h rar tl eir oxuyurdu.

- Oxuya bil r m, - dedi.

S m d Vur un k nara ç kildi. slam xitab t kürsüsün qalxıb "Be ik ba nda" erini övql oxudu. Alqı s sl ri salonu titr tdi.

lb tt , bu fakt bir t r fd n böyük s n tkarın d bi qüvv l r qay ısınn t zahürü idis , dig r t r fd n slam S f rli poeziyasına veril n yüks k qiym t idi.

Umumiyy tl , slam S f rli yaradıcılı ı h m öz q l m dostları olan yazıcıların, h m d t nqidçi- d biyyat ünasların n z rind n uzaq dü m mi dir. Bu yazıda h min fikirl rin hamısına müraci t el m k mümkün deyil. Ancaq eyni kitab - "H yatın n f si" bar d söyl nil n iki fikr üz tutacayıq.

Xalq airi M mm d Rahim slam S f rlinin yaradıcılı mı yüks k qiym tl ndir r k yazırdı: " slam S f rli müharib ill rind döyü çü kimi k fiyata gedib, h rbi ifad il des k, "dil" g tir nl r sırasında olmu dur. Göst rdiyi r ad tl r gör bir neç orden v medallarla t ltif olunan air, c bh h yatını yax ı bilir. Onun V t n müharib sind n danı an kiçik eirl rind bel konkret lövh l r görürük:

Bo vaxtlarda eir yazan,
ld qa ıq, dizd qazan,
tahayla xör k yey n,
Tüf ng sil n, n m dey n,
Evl rind n m ktub alan,
Saz götür n, qarmon çalan
Kimdir? Soru sanız g r
- Onüç rdir, - dey rdil r.

eir h yatiliyi sevir. Realizm erin canıdır. slam S f rli öz kitabında bu prinsip m l etm y çalı mıdır".

T nqidçi kb r A ayev is yazırdı:

" slam S f rlinin poeziyasında X z rin l p l ri pıçıl da ır, müasir k ndin v h rin müxt lif t bi tli adamları t r nnüm olunur. V t n d , onun t bi ti d .S f rlinin t r nnümünd tam bir poeziyadır, inc dir, x fifdir, göz ldir.

Qırçın-qırçın göy l p l r,
N x fifdir, n inc dir,

Onu er ç km k olmaz,
O n z rif dü ünc dir".

50-60-cı ill rin poeziyasında slam S f rlinin d bir air kimi öz yeri, öz mövqeyi vardı. O, öz air adını v xsiyy tini eirl rind tam ifadə etmişdi. Onun göz l lirik eirl ri il yana ı, "Sınaq gec si", "Yaralı n m ", "Birinci katib", "D fin " v s. poemaları da olmu dur. Ancaq onun poema yaradıcılı nda böyük ustad A ı q l sg r h sr etdiyi poeması daha çox yadda qalacaq.

Onun yaradıcılı nda, übh siz ki, bə mövzu Az rbaycan idi. Bu mövzuda yazdığı eirl rin bir çoxu, ola bilsin ki, indiki d bi meyar v ölçül rl yana saq, bir q d r z if v sol un t sir ba ı lasın, amma bütünlükd bu eirl rin hamısına xas olan bir c h ti xüsusi vur ulamaq lazımdır - o da s mimiyy t idi. eirl rin birind o yazırdı:

"Ba rıma basmı am Az rbaycanı, Araz bir qolumdur - Kür bir qolumdur".

Sin n bir a gümü dü, gümü dü,
Gözüm hüsnün dü dü, n dü dü,
Sahilind i ıqlar qızıldı,
Yel d ydi, göy köyn yin sızıldı,
Suların çin-çin oldu, X z rim,
L p n göy rçin oldu, X z rim.

Söyl görüm, ay d niz, ay d niz,
Çimibmi göy sin nd Ay, d niz?
Ulduzlar xalınmıdır gec l r,
Dal alar yalınmıdır gec l r?
Saf qoynuna dü übdür güz rim,
X z rim, ay X z rim, X z rim.

B li, o, X z r haqqında ehtirassız yazı bilmirdi. Çünki X z ri sevirdi, ona göz llik tablosu kimi baxırdı. Bu vur unlu u biz onun do ulub boya-ba a çatdığı Naxçıvana h rs etdiyi eirl rind d görürük.

"Ey axarlı, ey baxarlı, ey gülzarlı Naxçıvanım" dey n air " ki Culfa", " b diyy t n m si", "Araz burulub keçir", "Qızlar bula ı", "Tanı gözl r", "G lmi m" eirl rind Naxçıvan torpa mın göz llikl rini poeziyaya g tirirdi.

Bulaqların bir s mt dir axarı,
"Salvartı"nın xo görünür baxarı.
Biç n kd n at s yirdib yuxarı,

Yalmanına yata-yata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

Da cı ır, h r t r fin duman, ç n,
Boz qayadan cüyür ürkdü q fl t n,
Tüf ngini sin m üst basıb m n,
Arxasınca ata-ata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

Vüqarlıdır zirv l rin, da ların,
Üzü gülür qayaların, da ların,
M n slamam, öz s simi qu ların
N m sin qata-qata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

slam S f rli d biyyat tariximizd h m d bir dramaturq kimi anılır. B lk d çox air v nasir dram s riyl tanınmır, onları ancaq air v nasir kimi yad edirl r. Lakin slam S f rlinin el birc "Göz h kimi" pyesi kifay tdir dey k ki, o, h m d dramaturq kimi ya ayacaq. Bu s r llinci ill rin ortalarında q l m alınmı dı v s hn y v siq alandan sonra uzun müdd t bizim teatrların repertuarında özün yer tutdu. "Göz h kimi" pyesi göst rdi ki, slam S f rli - lirik duy ular airi h m d h yatda, onu hat ed n mühitd ba ver n hadis l r dramatik m qamlardan da yana a bilir.

slam S f rli h yatdan çox erk n getdi. Amma bu i rqlı dünyada öz izini qoydu - bir air kimi d , insan kimi d . Onun bu misraları bir daha t sdiq edir ki, air l r ölmür, onların ölümü cismanidir, m n vi h yatlarısa h mi davam edir:

Günl r keçir bir m-bir m,
Bir u urlu yol gedir m.
Yurdumuzu v sf edir m
ld q l m, dizd varaq,
M n qalan bu olacaq.

Vaqif Yusifli

E RL R

S N QURBAN CANIM, AZ RBAYCANIM!

**S N QURBAN CANIM,
AZ RBAYCANIM!**

Torpa ın trini sin m ç kdim,
doda ım gül açdı,
ür yim çiç k.
X z r sahilind bir çinar kdim,
söyüdl r nazlandı
gülüms y r k.
D niz mahnısını oxudu sanki,
t yi l p li,
qırçınılı Bakı...
Kükr di ilhamım, qaynadı qanım,
S n qurban canım, Az rbaycanım!

A bir rid kimi uzanıb gedir,
dumanlı, çiskinli,
gün li yollar,
B zisi h yatdan usanıb gedir,
m nims yollarda
hekay tim var.
El özü qoruyar axarlı eri,
da lar quzey qarı
s rind saxlar.
Ba rıma basmasam h r qarı yeri,
torpaq öz sirrini
d rind saxlar.
Aç söyl , qoy bir d alı ım, yanım,
S n qurban canım, Az rbaycanım!

Meyv li ba çalar, b h rli çöll r,
ell r can verib,
min rb t dadır.
Axarlı çaylaqlar, s fah göll r,
gümü lal l r
bu torpaqdadır.
H rd n dü ünc l r sarır insanı,
çayüstü körpül r
asma yolumdur.
Ba rıma basmı am Az rbaycanı
Araz bir qolumdur!
Kür bir qolumdur!
İvan naxı lısan, do ma m kanım,
S n qurban canım, Az rbaycanım!
Bu nec m nadır, bu nec hikm t,
deyirl r a layır
bula ın gözü.
Danı ır t bi t- air t bi t,
qova ın dili var,
çınarın sözü.
M nim d bo yer sözüm olmayıb,
q lbin d ym dim
sla bir k sin.
Özg torpa ında gözüm olmayıb,
ana torpa ıma göz dikilm sin!
mr et! Ke iyind m tin dayanım,
S n qurban canım, Az rbaycanım!

ODLAR V T N

Könlümün t rlanı qalxmı cövlana,
Çıxmı am qoynunda yen seyrana,
E qin cansız da g tirir cana
Sevda be iyind b sl din m ni,
Ey odlar v t ni, odlar v t ni!..

sir x fif-x fif s h r mehl ri,
Atr rüb ndini qızıl dan yeri.
S n yar gül nis n, m n e q airi
irin laylalarla g l, ox a m ni,
Ey odlar v t ni, odlar v t ni!..

T rlan s h rl rd do ulmu am m n,
N cib m h bb td n yo rulmu am m n,
Cilv li tovuzam, azad qu am m n,
Uçurt, r qaldır ahint k m ni,
Ey odlar v t ni, odlar v t ni!..

Vur unu olmu am s mimiyy tin,
Z rif rübabiyyam pak ülviyy tin,
S n ey qadir ana, bu xo niyy tin
Qurub-yaratma a ça ırır m ni,
Ey odlar v t ni, odlar v t ni!..

Ç kdim ke iyini fırtınalarda,
F lak t önünd , ölümd , darda,
Döndüm pak qoynuna bir ilk baharda
E it, candan artıq sevir m s ni,
Ey odlar v t ni, odlar v t ni!..

V T N M VAR

Bakı – h rim m nim,
X z r - bula ım m nim.
Da lar - hün rim m nim,
Gün bayra ım m nim,
Dünyada n q mim var.

Ya aram arzularda,
Bu naz nd baharda.
N çov unda, n qarda
Q r q olmaram sularda,
N m d n yelk nim var.

Yer üzündə biz g r k
Ömr edib, dövran sür k.
H l cavandır ür k...
Az rbaycan eli t k
b di gül nim var.

Do ma Az rbaycanım,
S ns n m nim h yanım.
Al f q boyanım
Ke iyində dayanım,
Dayanım, V t nim var!

AZ RBAYCANIM

ziz v t nim,
sevdalı diyar,
Ana qoynunda
oldum b xtiyar.
Ming çevirim
nurlu ç l ngdir.
Do ma Bakımız
r qd n h ngdir.
Kürüm-Arazım
qo a çayındır,
Az rbaycanım
günüm-ayındır.
Mu andan keçib,
Mili dola dım,
irvan boyunca
eli dola dım.
M n Naxçıvan -
buyur, g l - dedi, Göz l Qaraba
r qıl r dedi. Kürüm - Arazım
qo a çayındır,

Az rbycanım
günüm-ayımdır.
ki yolları
dolaybadolay,
Quba ba ları
yurdumuza pay.
G l, yaylaq göz l,
g l, aran göz l,
Astar q ng,
L nk ran göz l.
Kürüm-Arazım
Qo a çayımdır,
Az rbycanım
günüm-ayımdır.
X z r bax bir
gümü aynadır,
Sumqayıt yen
polad qaynadır.
Paytaxtım m nim,
ay baxtım m nim,
S n n göz ls n
do ma v t nim.
Kürüm-Arazım
qo a çayımdır,
Az rbycanım
günüm-ayımdır.

BAKI
B R BAKIDIR K ...

Yı ıb son qüvv sini,
Gec riyyə gedir.
H r t r f uzanan,
Öz qara tell rini
lind ki yuma a
Sanki s riyyə gedir...

Toranlıqlar içind n,
Dan yeri uçub g lir
T nha qa ayı kimi
Dal alar qalxıb-enir,
Yarım yola salan
Bir qızın lind ki
p k k la ayı kimi.

Bakı, gur s sli Bakı,
S rt kül kl r h ri,
Oyadır yava -yava ,
Yuxusundan s h ri.

Qapılar açıldıqca,
Çoxalır bir-bir
Bakı f hl l rinin
Sübh ik n qar üstün
saldı ı l pir.
Bu l pirl r uzanır
Düz tramvay x ttin .
Fabrikl r , zavoda
Buruq s lt n tin ...
Qara h r sabahı
Qar ılayır üzüa ,
Z f rd n verir soraq!
Qaynarsan g nclik kimi,
Sevimli, göz l Bakım!
nqilablar h ri,
Ey beyn l mil l Bakım!
riyir h r yerd qar.
Çünkü yaz n f slidir,
ndi bizim insanlar.
Ab eronun gözünd n,
Minl rl ulduz-ulduz
buruqlar baxır.

Ab eronun q lbind n,
Göz il görünm y n
Da qın n hrl r axır.
O qızıl n hrl rin
H r damlası nurludur.
O sonsuz n hrl rin
Yanında büyük X z r
Sanki bir ovuc sudur.

M n bu Bakı neftinin
Kuybı evd h r ax am,
Qüdr tin baxmı am.
Addımlayan ma nlar
G zdikc kanal boyu
Türkm nistan düzünü,
-M n, bax, orda duymu am,
Qızıl Bakı neftinin
er sı maz gücünü.

Bakı bir Bakıdır ki,
Mehriban sin sind
Ömür sürm k göz ldir.
Bakı bir Bakıdır ki,
Onun gün baxan
Aynab ndi X z rdir

Ya ıl am me l ri
Park üstünd n uzanır,
Boz t p li Bayılad k.
D niz buruqlarını
Yarıb keç n kül kl r
S sl nir bir layla t k.

Deyir m n olaydı
Bu erim ça layaydı
Q lbimin qanı kimi.
Sabir ba çasındaki
ıq fantanı kimi.

Deyir m n olaydı,
Bir a göy rçin olub,
Qanadımı açaydım.
Gün li paytaxtımın,
Buludsuz göyl rind
ftixarla uçaydım.

Bakı, Bakı, can Bakı!
Dü m nin q z bli,
Dosta mehriban Bakı!

B z n bir r ssam olub,
S ni yaratmaq üçün
Fırçama r ng g zir m.
B z n d air kimi,
erin kölm v zin
Yeni ah ng g zir m.

Sıx buruqlar me si
Dövr y almı s ni
Böyük sülh alayı t k,
erimi b z yirs n,
Quca nda görün n
Hökum t sarayı t k.
Bakı-
N rimanov küç sil
M n f r hl gedir m.
- Bakılıyam! – dedikc ,
Bu adla f xr edir m.
Bakı-
Az rbaycan prospekti
Günd lik i yolumdur.
Bu yol adi yol deyil,
Bir yüks li yolumdur!
M n bu yolda ilk d f
stiqlalın lini
Sıxaca am f r hl .

Yurdumun çarı ından
H r zaman qalib kimi
Çıxaca am f r hl .
Gündüz sovu ub gedir,
Dü ür ax am ayazı;
Çiç k kimi ya an qar
Yada sahr ilk yazı.
Çünkü Bakı qı ının
Göz lliyi ba qadır.
T bi tin h r f sli
Burdakı insanları
n, b xtiyar ya adır.
Sahil boyu i ıqlar,
D nizin sin sind
Gülür silsil kimi,
Qoca Nargin görüntür
Mavi göz içind ki
Qara bir gil kimi.
Paytaxtımın gec si
Yolum kimi nurludur;
Sin si i iq ver n
Ulduzlarla doludur.
Bakı bir Bakıdır ki,
Onun ana qoynunda
Neç mill t birl ib.
Bakı bir Bakıdır ki,
Be gün onu görm s n
Qayıdanda a ırıb,
Yeni evl r, binalar,
Meydançalar içind
Ünvanımı g z rs n.

Bakı bir Bakıdır ki,
Onun i ıqlarıyla
Neç torpaq, neç yer,
Neç ölk b z rs n.

erimi bayraq kimi
Sahilin sancaraq
Ke iyind durmu am;
srl rc insanı
Özün qul eyl y n
T bi ti yormu am.
Bakı öz qatarını
G l c y do ru sürür.
Bu i ıq qatarını
Min Bakı o lu sürür.
Bakı o lu dedim m ön
-Bu adi söz deyildir.
Bu odlar ölk sinin
Q lbi bahar o ludur.
Bakı dedim -xalqımın
öt n a ır ill ri
lövh -lövh göründi
Bakı dedim -
h r t r f Al f q büründü.
Bakı dedim -
ömrümün
Sirda ım dü ündüm.
Bakı dedim -
min z f r
qazandıq i ba ında. Bakı dedim -
bir anda
ell rin s daq ti
Durdu m nim qar ımda.
Ey dost, sual eyl s n:
- T r nnüm eyl diyin

Bu duy ular de, n dir?
Cavab ver r m ki, m n
Bu müdrük xalqımızın
Ölm z m ll rind n,
Paytaxtında yaranmı
Kiçik bir ni amdır!..

S H R

Baxıb sübhün gül üzün ,
Durub çıxdım mil düzün .
Gördüm çöll r nem tlidir.
- Var ol! - dedim n V t n .
Yurdum dedi: - Bu t nt n
Övladımın qüdr tidir.
Gün z rli ç l ng hördü.
air könlüm onu gördü,
Qalxdı bir söz desin ona,
Gün bu vaxt gül -gül
Cavab verdi adlıq il :
- Bu töhf mdir el o luna!..
G zdim v t n gülzarını,
Öpüb gülün rüxsarını,
Dedim: - S n vurulmu am.
Gül dedi ki: - air o lan,
S n bu eh damlasından
Birpiyal doldurmu am!..
Hara baxdım, m k co du,
F r hl nib ür k co du.
Dedim: - Alqı el adına!
Gümü donlu, gen tarlalar
Dedi: - Ölm z e qimiz var,
Az rbaycan övladına!..

QAY I

Üzümü söy k yib öpdüm torpa ı,
m n oran yerd
b növ verdi.
Gur bir k hriz atıb, suvardım ba ı,
qolunu ç tir t k
üstüm g rdi.
T z kanal ç kdım Mu an düzün ,
klimi ks etdi
ayna suyunda.
Nur verdim ni anlı g ncin göziün ,
Toyb yi seçildim
Onun toyunda.
S h r sürül ri düz hayladım,
Ya ıl biç n kl r
Üzüm güldü.
Torpa a can verib, qıda payladım,
Ovcuma min dürlü
B h r töküldü.
m kçi qızların nin yazdım,
Heç k s bilm di ki,
Yazan kim oldu.
Ax am h min k ndin içind azdım,
O qızlar n yaxın
B l dçim oldu.
F zalar dola ıb Ayı f th etdim,
O, qızıl gerbimi
Dö ünd n asdı...
Nakam bir ananın evin getdim,
M ni o ul kimi
Ba rına basdı.
Ey torpaq üstünd ömür sür n k s,
Qulaq as q lbimd n
G l n bu s s :
H yatda heç kims s n can dem z,
S nd n z rr q d r
Qay ı görm s !

Z R V YOLU

Tapdalama yolları,
Yollarda az iz qalar.
T z cı ır aç barı,
El üçün ziz qalar.

D r l r eninc ,
Sal qayada dur uca...
Danı inc , din inc ,
Su kimi ax - duruca.

H r açıb bir cı ır,
H r bir ah ngd dir.
Qızlar çöld n gül yı ır,
H r si bir r ngd dir.

Ba qa bir yola uysan,
Sıldırımından a arsan.
Özün özünü duysan,
Sevgi kimi ya arsan.

Lazım q ls , ç kinm ,
Tikanlıqla yeri s n,
T z sözlü olarsan
Öz izinl yeris n.

Bir cı ır açsın h r ,
axlıdır erin qolu.
nsanı zirv l r
Qaldırır zirv yolu...

Ç Ç K T RAN S

Verib qaranqu a xo gülü ünü,
Yazın n f sini torpaqdan soru .
Bahar bayramının ilk g li ini,
Çiç kd n x b r al,

Yarpaqdan soru .
nc q d m basıb, çıx ya ıl dö ,
Bahara b x el hdi, ilqarı.
D lib quzey qarı sısqa b növ ,
Boynunu bük nd
Gör ydin barı.
Gör ydin g dikd n sular da anda,
Uçrumdan buz qopub çaya dü nd .
A durna dal alar qaqqıl da anda
ks s da verib,
Da gülü nd .
Dalıb t bi tin eriyi tin ,
Bir mahmı dey ydin bahar e qin .
Bahar t z sözlü air b nz r,
Onun h r lövh d bir incisi var.
Yazı saf qoynuna alanda X z r,
Zümrüd paltarını Geyir dal alar.
Baxıb nur ç l ngli h r sanki,
Q bimd n süzül n n m ni yaydım:
- Bakının aypara sahilind ki
M cnun söyüdl r tel darayaydım.
Yamaca tül kimi s pil nd ç n,
Sin m c kmi m da nan sini.
Ayna bulaqlardan e itmi m m n,
Ivan çiç kl rin T ran sini...
" ehd r n" çiç yi sır a taxanda,
B rq vurub öyünür o, bütün yayı.
" stisu", oxuyur s nin yaxanda
Buxa ı mix kli
Da tora ayı.
Var ol, dö ü güllü, zirv si qarlı,
M nim ana yurdum, do ma m kanım.
t yi b h rli, ba ı vüqarlı,
Ür yi baharlı
Az rbaycanım!..

HECA V ZNL Y M M N...

Musiqi kimi inc ,
Z rif bir b st dir söz.
N v znd - hecada,
N d s rb std dir söz,
Layla sev n körp t k
Qula ı s sd dir söz.
Az rbaycan erit k
Qoca v znlıy m m n;
Minbir bulaq axarlı
Heca v znlıy m m n!

Vaqifin, l sg rin,
H r sözü el malıdır.
Füzuli, Sabir kimi
Vur un da qalmalıdır!
V znim qarlı da ımdır
-Gümü d n çalmalıdır.
Az rbaycan erit k
Qoca v znlıy m m n;
Minbir bulaq axarlı...
Heca v znlıy m m n!

Xalqa mehriban olan,
H r obaya yovu an.
Sözü dumanlı dey n
Bir ç n olub sovu ar.
Eli sev n s n tkar
Eld n-el qovu ar.
Az rbaycan erit k
Qoca v znlıy m m n.
Minbir bulaq axarlı
Heca v znlıy m m n!

X z rimin dal ası
Holayhdır, c ngidir,
erim Az rbaycanın

Dilinin ah ngidir.
Z if eir srimin
Sür tini l ngidir.
Az rbaycan erit k
Qoca v znliy m m n.
Minbir bulaq axarlı
Heca v znliy m m n!

Süni g zib dolansan
Evd d , k narda da.
Bu el-oba ox adar
S ni g lm y , yada.
V t n üçün, xalq üçün
Söz qalacaq dünyada.
Az rbaycan erit k
Qoca v znliy m m n.
Minbir bulaq axarlı
Heca v znliy m m n!

Yüz ill rdir ya ayır
Qurbani, Yanıq K r m.
Bu yollarda z ld n
M n d yanar ülk r m.
Dil bilm y n airi
M n yeddi qat bük r m.
Az rbaycan erit k
Qoca v znliy m m n;
Min bir bulaq axarlı
Heca v znliy m m n!

B D BE K

Babamızın
kölg li
ç tri bu torpaqdadır,
Q bri bu torpaqdadır.

N n mizin
gül kimi
tri bu torpaqdadır.
Q bri bu torpaqdadır.
El q drini bil nin,
Q dri bu torpaqdadır,
Q bri bu torpaqdadır.
M n d qızü ahin m,
Aranhyam, da hyam!
Ulu cdadım kimi
Torpa ima ba lıyam.
O, olum be iyimdir,
O, ölüm be iyimdir!...

Q D M H R M

Yen yolum dü dü G nc basara,
Meh sdi, güll rin doda ı qaçdı.
Bu yer söz mülkünü alıb hasara,
"X ms "ni, qürurla önümd açdı.
Göy ka ı gümb zl r, boz minar l r,
K rpici xınah qalın divarlar,
H r saray ölm y n canlı bir s r
Burda M hs tinin söz incisi var.
nc lik h mi inc d qalır,
Tarix d qocalıb G nc d qalır.

* * *

Baxıram, aranlı-yaylaqlı h r
Gah düz ça ırır, gah da a m ni.
Q lbimd çırpınan bu döyüntül r
El bil s sl yir uçma a m ni.
Qo qara qalxımmı, d li Qo qara,
Yolum "Xaçbula a" dü sünmü bir d ?

M n sadıq air m hd , ilqara,
G zir m l sg r g zdiyi yerd .
Gözüm min qızılı qönç d qalır,
lhamım yurd salıb G nc d qalır.

Hacık nd yolları burum-burumdur,
H r dolay ba nda bir ocaq yanır.
Me l r ç trimdir, da qürurumdur,
Burda qanad çalıb x yal dayanır.
Ell r tunc zirv y qartal deyibdir,
Bu yerin K p z t k bir qartalı var.
Bir air Göygöl maral deyibdir,
ndi Göygölümün öz maralı var.
Bu e q qocaya da, g nc d qalır,
Göz llik ç longi G nc d qahr...

* * *

h r qayıtdım çoxaldı d rdim,
Min i ıq karvanı q lbim axdı.
Bakım olmasaydı, qalxıb dey rdim:
- G nc dir yurdumun q dim paytaxtı!
M ni qınamasın sevimli dostlar,
air m, erimin söz meydanıdır.
Bu yerd c mi naxı ları var,
Bura göy çinarlar xiyabanıdır,
Çünkü s n t evi G nc d qalır.
Nizami G nc vi G nc d qalır.

BAYRAM TÖHF S

N cib, dü ünc li bir b st kar qız,
Piano önünd oturmu yalqız.
irmayı dill rd g zdirdikc l,
Bir mahnı yaradır inc , n, göz l.
Bax bu da xo gün - bayram günün ,

Qurbanı oldu um v t n mülkün
Bayram töhf sidir,
Sevinc s sidir.
Ba qa bir aynab nd otaqda da bax,
Bir air oturmı fikr dalararaq,
Onun q l mind n süzülür inci,
O a v r ql r düzülür inci.
O duyub dü ünür, sevinib gülür,
Sanki gözl rind n sevda tökülür,
Bax bu da xo gün - bayram günün ,
Qurbanı oldu um v t n mülkün
Bayram töhf sidir, Sevinc s sidir.
O yanda, Boz Da ın t kl rind ,
Uca bir qayanın s rin yerind
Mahir bir müh ndis k f edir yen ,
Torpa ın n bakir sirrl rini,
Biz fa ver n bayram nin
Qurtarır f r hl öz s rini...
Bax bu da xo gün - bayram günün ,
Qurbanı oldu um v t n mülkün
Bayram töhf sidir,
Sevinc s sidir!..

ubay buruqlara qüvv t, can ver n
Bir buruq ustası odur s h rd n
Yerin qatlarından ç kir qara qan.

Bir azdan parlayıb yen qızıl dan,
Q lbl ri ox ayan minbir r ng görüb,
Qızıl f ql rd n bir ç l ng hörüb.
Qoyur m rd ba ına q hr manların,
draklı, hün rli bu insanların.
Bax bu da xo gün - bayram günün ,
Qurbanı oldu um v t n mülkün
Bayram töhf sidir,
Sevinc s sidir.
Ey könül, bu h yat, bu nurlu sabah

S n d b x etmi ilham sazını,
T r nnüm eyl s n co ub bir daha
Qoy ell r dinl sin xo avazını!
Bax bu da xo gün - bayram günün ,
Qurbanı oldu um v t n mülkün
Bayram töhf sidir,
Sevinc s sidir.

ÜÇÜNCÜ H RB ST M R K!

1

İkin cahan vuru unda,
Ya ıllara olub q nim,
Atam m nim
H rb getdi.
Suvaril r yürü ünd
rq getdi,
Q rb getdi...
N q brini, ünvanını,
N öldüyü yeri bilidim.
Ür yimd q m karvanı,
K sik gülüb,
A ır dindim...
Sonbe ikdim, ilk ça aydım,
Bir tupurca qa ayıydım,
Anam tutub r yasını,
Bel dedi laylasını:
- Q m oduna tutulmu uq
Biz poladıq, Biz d mirik!
Birincid n sovu mu uq,
kinci
H rb
st mirik!
st mirik!

II

Il r keçdi...
O ul oldum,
Atam kimi ya a doldum.
Qula nda
S rk rd min h r öyüdü,
M rur n slim m rd böyüdü.
Topda itmaz bir s ng rdim,
Fa istl r sin g rdim,
ı ı dım m rd suvarit k...
Yavan arpa çör yit k
M n qovrulub sacda qaldım.
Tox da qaldım,
Aç da qaldım.
Qılnc ç kib ç tinliy ,
Anam qara ba lamadı,
Özüm gördüm, a lamadı.
Dedi: - o ul,
Yen q m tutu mu uq,
Biz poladıq,
Biz d mirik.
kincid n sovu mu uq,
Üçüncü
H rb
st mirik!
st mirik!

III

Saclarımda gümü tozu...
Masam üst ,
ki h rbd yazı-pozu...
O günl rd n
Ür kl rd xal qalıbdır.
Gözümüz d , -
H sr t adlı yol qalıbdır –
O yol gedib o ullarla...
Bir d gör n o yollarla
Dön c kmi Novruz dayı,

Qohum,
Qarda ,
mi,
Dayı?...
Ür yim olub q nim,
H sr t m ni did bil r.
sg r ya lı o lum m nim,
Ged bil r!.. Ged bil r!..
Ni anlı qız,
Durub yalqız
E itm sin top s sini.
Qoy analar,
Qoy atalar,
Yaysın q z b n m sini:
- Birincid
A ır h yat sürmü ük biz.
- kincid
Min bir d h t görmü ük biz.
Biz palıdıq,
ndi daha tunc olmu uq,
Biz poladıq
Üçüncü
H rb
st mirik!..
st mirik!

TANI GÖZL R

h ri aramla g zir m yen ,
Q lbimd heyatın zövqü, n si.
Dünyada h r yerd n xo g lir m n
Bu rqn qapısı, rqn gu si.

Baxıram gözl r , tanı gozl r ,
Dönüb z nd salıram azı yüz k r .
Birisi x yala daldırır m ni,
Anıb dü ünür m uzaq c bh ni.

H rd n fi ng yanır, dinir avtomat,
Dayanmı üz-üz ölüml h yat.
Alıb hidl rin intiqamını,
Yarırq dü m nin istehkamını.
Çatıb son m nzil , görü ürük biz.
Sevinced n ya arır kiprikl rimiz.
Yaddan çıxmı dısa indi o düzl r,
Düzl r o düzl rdir, gözl r o gözl r...

Baxıram gözl r , tanı gözl r ,
Söz qo um onlara azı yüz k r .
O gözl r göl kimi durudur yen ,
O gözl r gözümün nurudur yen .
O gözl r açılrsa, güll r naz satar,
O gözl r yumulsa, kainat yatar.
O gözl r ömrümün gül n yazıdır,
O gözl r e qimin ilk aynasıdır.
Bir vaxt bu aynada özümü gördüm,
O gözl r içind gözümü gördüm.

***

G lib salam verib görü ür, h r ,
Baxıram gözl r , tanı gözl r .
Birind yamyı ıl tarlalar gülür,
Meyv li baxçalar lvan görünür.
Birind göyl r qalxır binalar,
Üz-üz , göz-göz baxır binalar,
Birinel bil bulaqlar dolur,
L p siz, dal asız mavi göl olur.
Birind dil açıb gülür körp l r,
Birisi ulduzdur, birisi ülk r.
Bütün bu gözl rd h yat var dey ,
M ftun k silir m h r göz lliy .
Bu vaxt ür yimd n g lir bir x b r:
- B sdir, ey airim, susma bu q d r!
H r n var q lbind danı gözl r ,
Bu tanı gözl r , tanı gözl r !

RÜBABIYAM ÜLV YY T N

Könlümün t rlanı qalxını cövlana,
Çıxını am qoynunda yen seyrana.
E qin cansızı da g tirir cana,
Sevda be iyind b sl din m ni,
Ey odlar V t ni, odlar V t ni!

* * *

sir x fif-x fif s h r mehl ri,
Atır rüb ndini qızıl dan yeri,
S n yar gül nis n, m n e q airi,
irin laylalarla g l ox a m ni,
Ey odlar V t ni, odlar V t ni!

* * *

T rlan s h rl rd do ulmu am m n,
N cib m h bb td n yo rulmu am m n,
Cilv li tovuzam, azad qu am m n,
Uçurt, r qaldır ahin t k m ni,
Ey odlar V t ni, odlar V t ni!

* * *

Vur unu olmu am s mimiyy tin,
Z rif rübabiyam pak ülviyy tin,
S n ey qadir ana, bu xo niyy tin
Qurub yaratma a ça ırın m ni,
Ey odlar V t ni, odlar V t ni!

* * *

Ç kdim ke iyini fırtınalarda,
F lak t önünd , ölümd , darda
Döndüm pak qoynuna bir ilk baharda,
E it, candan artıq sevir m s ni,
Ey odlar V t ni, odlar V t ni!

M N MAD GÜNL R M

**K M K ,
ÜR Y N ARXALANMASA**

Z rli albomunu açıb t bi t,
Göst rir ecazkar lövh l rini.
Bu zaman hiss edib bir yeni qüvv t,
Açaraq könlümün can d ft rini.
Dalıram xilq tin dilb r seyrin ,
Lakin yurdumuzun göz lliyin
Çatmayır erimin r ngi, boyası.
Deyir m: - Ç tindir eir dünyası.
T rk et m nliyimi, ey ilham p rim.
G zm eir - s n t gülzarında s n.
Bo yer axmasının qoy alın t rim,
Ba qa bir yol seçim bu dünyada m n.
ÜR yim dil açıb deyir: - Qulaq as!
S n m n ba lısan, g l batma yasa.
Bil ki, o adamdən s n tkar olmaz,
g r ür yin arxalanmasa.

**M N M
AD GÜNL R M**

Siz ey adi günl rim,
T rk etdikc m ni siz,
Öt nl r baxıram,
Axıram, hey axıram.
Mavi gözl r bir d niz.
Deyir m l p l rin

Z rif yelpinci olam.
B l k tutqun bir q lbin
Adi sevinci olam.
Bunsuz söyl , kim m m n?
Hökmü yüngül, v zni yox,
Adi bir hakim m m n.
M nim adi günl rim.
Ey t zadlı günl rim.
Ey adsız, Ey qanadsız,
Ey qanadlı günl rim.
Dal adan ba qaldırır,
Qaya ucalmaq üçün.
Süni ucalmaq hissi
M n heç yara mayır.
Zirv l r ba qaldırır,
Aya ucalmaq üçün.
Yönd msiz ucalandan
Xalqıma kar a mayır.
M nim adi günl rim,
Siz qurban k sim m n.
Siz ki i günl rsiniz,
Üstünüz d sim m n.
sim m n yarpaq kimi,
Tökülüm m rdan m n.
Dostların ür yind
Qoy olum durdan m n.
Siz b z n hafiz md ,
Qarı ıq günl rsiniz.
B z n iltaq, r hmli,
Barı ıq günl rsiniz.
M nim adi günl rim,
Ey f qli günl rim.
Bir-birin b nz m z,
Siz ey f rqli günl rim,

Siz sükutun,
M n sözün
Ayrıncında ü ür m.
Söz x mirim yo rulmasa,
El saçından ü ür m.
Gür i ıqda sön r m.
Bir zülm t dön r m,
Yox olaram, it r m...
Dü m nl rim gül m sin,
M ni aciz bilm sin,
Yen d ba qaldırıb
Torpa ımda bit r m...
Açaram çiç k kimi,
Vuraram ür k kimi.
Sükutla yoxdur aram,
Döyün r m, susmaram.
M nim adi günl rim,
Um-küsülü,
Bükülü,
Ey açılı günl rim.
Ey dadlı,
Ey nabatlı,
Ey acılı günl rim.
Siz asta gets niz d ,
Omrümd n dü ürsünüz.

G lin can ota ıma,
Yel d y r ü ürsünüz.
El günl r olub ki,
Hamıdan seçilmi m,
El vaxtlar olub ki,
Sizi bo keçirmi m,
Utanmı am qr bl r
On ikiy çatanda.
Qızarmı am, ilhamım
Gül yastıqda yatanda...

M nim adi günl rim.
Dili bütöv günl rim.
H lim,
Qaba,
Mehriban,
H rd n köntöy günl rim.
Ey toylu,
Yaslı,
Q mli,
Üz gül r, sit mli,
Qeyri-adi günl rim;
Siz m n zizsiniz.
Ey t zadlı günl rim,
M nim adi günl rim...

S N

Durna qatarıdır, uçan arzular,
Sevdaı q lbimd bir nisgilim var.
- Duyardım saçının trini ey yar,
Min gülzar içind n seç rdim s ni.

A iq m m h bb t t ran sin ,
Qulaq as könlümün inc s sin .
- g r süzül s ydin e q bad sin ,
irin rb t kimi iç rdim s ni.
Gündüzl r gün dim, gec l r aydım,
Ulduzlu göyl r n m mi yaydım.
Vüsal ç m nind alağ olsaydın,
Hicran ora ıyla biç rdim s ni.

S NS Z

Sol döüm üstünd yatdım bu gec ,
Ür yim dil açıb, dedi gizlic :
- M n s ni ya adıb, m n s ni duydum,
M n s nin yolunda ömrümü qoydum.

Dedim: - Dinl könül, m n d bir sim m,
Dostlu a m tin m, sevgiy yaram.
S nsiz bu dünyada, heç m, heç kim m,
Ür kd n yaradan bir s n tkaram.

S NS N

Göyd qövsi-qüzehim,
Yerd gül üstdehim - s ns n!

Masam üstde i i m,
Evimd yara ı m - s ns n!

P nc r md kül yim,
Ür yimd ür yim - s ns n!

D rmanım-davam m nim,
n t miz havam m nim - s ns n!

D ryada nadir incim,
H yatda ilk sevincim - s ns n!

P R AN OLDU UM ANLAR

Buludlarda aypara var,
Ür yimd h zin k d r.
Ey v fasız, ömrüm boyu
Sarsılmazdım m n bu q d r.

Açılmaram, yamb sollam
Baharda soldu um anlar.
Qırılmı bir kaman ollam,
P ri an oldu um anlar.

Barı ma a yoxdur güman,
Ey sevgilim s nsiz n y m?
M ni niy sarsıdırsan,
Sarsıntılar içind y m.

Söyl , xo r ftarın hanı,
B d roftarın çaldı m ni.
Yaz e qimin buz boranı,
Tufanlara saldı m ni.

OLAYDIM

Ömür keçir, gün keçir,
Saçlarına dü ür d n.
O m rm r pill l rl ,
G lib qalxıram h rd n.
Sizi görüb ömrümün,
Be ilini anıram.
M n yen d özümü,
Bir t l b sanıram..
Deyir m, gün g l ydi,
(sözl rim inanın!)
siz hücum etdiyiniz,

elm adlanan qalanın
açarçısı olaydım!
Arzular qatar-qatar,
Karvan-karvan düzül r.
Ömür hana ipidir –
Qayım dartma, süzül r...
Be il d çatar ba a,
On il d , on be il d ...
Adın g zir n m t k
Neç obada, eld .
Qıvırcıq saçlarına
Gümü ü tozlar qonar,
Qızlara b sl diyin
Duy uların da donar.
Lakin çıxmaz ür kd n
Do ma el m h bb ti.
Bir d ki, öhr timiz,
irin dil m h bb ti...
Odur ki, m n deyir m.
Dünyada öz elimin,
Bir d ana dilimin
lk carçısı olaydım!

QURBAN OLUM M N

Dünyanın n göz l günüdür bu gün,
Ç m nl r lal li, çiç kl r gülgün.
Qoy çalıb-ça ırsın neç toy-düyün,
Qara gözl rin heyran olum m n,
Do uldu un gün qurban olum m n.

S n n l taf tli, s n n inc s n?
Qol-qanad olmusan h r sevinc s n.
Göy göld n d rilmı qızıl qönç s n,
Bir güls n, qoy s n güldan olum m n,
Do uldu un gün qurban olum m n.

Ömürlük s nindir e qim, sevgilim,
S ninl gülzara dönür h r ilim.
S n taz -t r ya a, solma, ey gülüm,
Qoy s nin yerin x zan olum m n,
Do uldu un gün qurban olum m n...

PAYIZ G LD

Payız g ldi, soldu yarpaq
S ni gözl r o ba ça-ba !
S brim yoxdur, qaragöz g l,
Dü dü x z l, nigar tez g l.

S nsiz ba rım qana dön r,
Baharım x zan dön r.

Ç m n üst qırov dü ür,
Û r yim alov dü ür.
Qovruluram, yanıram m n,
T kc s ni anıram m n.

S nsiz ba rım qana dön r,
Baharım x zan dön r.

BAHAR ÜM DL NAZIN

Sevgilim, qulaq as bir,
H yat sev ni sevir.
M n d ilham verir
S nin sükutlu nazın.

Q lbim axsan g r,
Kırpiyim nur çil y r.
E qimi incil y r
Bahar ümidli nazın...

H sr tl yananda m n,
Uçub getdin göyün n.
Güldü a tül geyin n
Durna buludlu nazın.

NT ZAR

i da ların arxasında
Gün batır, sevgilim.
Göy budaqlar arasında,
Qu lar yatır, sevgilim.

Yuxum qaçmı , kirpikl rim
Qovu mayır gec l r.
Dem s ni vur un q lbim,
Soru mayır gec l r.

Ulduzların samı q d r,
S ni yada sahrım.
Evinizin qaba nda
Sübh kimi qalırım.

S h r mehi p nc r n
Qanad çalan anda m n,
Camalına ilk p rvan ,
Oluram cahanda m n.

Qara gözlüm, r qarır,
Ax am dü ür, g l barı,
Vüsalla çiç k açsın,
E qimizin baharı.

BAXI LAR

Baxı var ki, can yandırır,
Odu, atı andırır.
Baxı var ki, n soyuqdur,
Z r r c d h yat yoxdur.

Baxı var ki, fsunu var,
D rdi, q mi unutturur.
Baxı var ki, yadda qalır,
Süzgün baxı canlar alar.

Baxı var ki f q kimi
sindirir h r iqlimi.
Baxı var ki, qupqurudur,
D rd artırır, can qurudur.

Baxı var ki, baxı var ki,
Vur unudur bütün Bakı.
K fedilm z al msiniz,
Ay baxı lar!... Ay baxı lar!..

HARAYÇIN OLLAM

Qar ya dı, qapını yaman aldı qı ,
lin bir qırıq kaman aldı qı .
Payızdan lborcu duman aldı qı ,
Qayalar bürcünd m n yalçın ollam,
Dumanlı da larda harayçın ollam.

Xo b xts n, bir irin duy uya dü s n,
Nisgild n ayrılıb, arzuya dü s n.
Gümü Ay nurunda s n suya dü s n,
Z rif l p l rd m n qırçın ollam,
Sonalar gölünd harayçın ollam.

M n D d Qorqudam, ozan air m,
E qini göyl r yazan air m.
slamam, zirv d süz n air m,
S ni ley çalanda bir laçın ollam,
Çalmah da larda harayçın ollam!..

M N D N Z M...

M n qartalam,
Qartal zirv l r g z r.
M n vüsalam,
Vüsal hicranı b z r.
M n bir ayam,
Aya ulduz yara ar.
M n sevdaya
Sevda qız yara ar.
M n s nsiz m,
S nsiz könlüm açılmaz.
M n d niz m,
D niz tufansız olmaz.

T R RS N

dir, k m baxsan g r
Halal el malına s n,
nsanlıq r fini
Bir anda itir rs n.

tir rs n bir anda
zmini, vüqarını,
S n "övladım" dey n
Elin etibarını.

Ömründ n xo ill ri,
Ayları itir rs n.
Gözl rind n da ları,
Çayları itir rs n.

Doda ından on irin
Mahm s si k sil r,
Qula ından suların
Zümzüm si k sil r.

Il rind n soyuyar
Z hm tin h rar ti.
Ür yind n silin r
lk g nclik m h bb ti.

Do uldu un diyardan
zini itir rs n.
Özün biz g r ks n,
Özünü itir rs n!

QALIBDIR

Q lbimd axta var, çöld bahardır,
Ayrılıq saçında gümü ü qardır.
H sr t baxı larım n intizardır?
Yen yar m hl si yarsız qalıbdır.

D rdlidir carı ver n e qın s si d :
Yaralı ahinin son n m si d .
Vaxt olub, n uca da zirv si d ,
Günd n bus içib, qarsız qalıbdır.

M n onu ya atdım sözd , eird ,
Güman yox üzünü görm y bir d ...
Onun son l piri dü düyü yerd ,
slam kimi etibarsız qalıbdır.

Q VVAS

Q vvas ba vuraraq d niz endi,
Onun n f sil isindi ümman.
D ryanın dibind el bil bu an
Yosunlar sevindi, otlar sevindi.

Q vvas öz elmini, öz s n tini,
D ryalər b zmind kama yetirdi;
Bir gün s rt bir "r is" onu itirdi –
tirdi bu g ncin s ad tini.

C sar t it nd , hün r it nd ,
Saça d n d dü r, qırov da dü r.
D rya övladına al m gülü r –
D nızd göy rib, yerd bit nd .

Q vvas çıxdı sudan, quruda g zdi,
Ona tor qurdular, t l qurdular.
Bu ümman o luna z rb vurdular,
Dayazlar d rinin q lbini zdi.

Onu a vannaya saldılar bir gün,
Dedil r ki, s n bu su da b sdir.
(Azad bülbul q f s q f sdir)
Q vvas ümmanlardan edildi sürgün.

Q vvasım üzdükc bir böyrü üst ,
C sar t sustaldı, hün r dayandı.
Nadanlar q lbind bir hiss oyandı:
- Y qın x st dü üb zavallı, x st .

Lakin hiss etm di kims bu anı,
H l görm mi dim qoca dünyada,
- C sur bir q vvasın a bir vannada
Bel diri-diri bo ulmasını...

G L N DÜ ÜNÜR...

Dü ünc var - irin olur,
Dü ünc var - acı olur.
B z n onlar bir ür kd -
Qarda olur, bacı olur.

Göz l g lin, dünya n ydi,
Acı- irin olmasaydı.
nsan insan olardımı
Bulud kimi dolmasaydı?

N yollara göz dikmiş n,
N d nizz d n g l nin var.
B s neçindir q lbind ki,
Q mli, h zin pıçılıtlar?..

Saf çöhr nd b r q vurduqca,
Günün övqü, ayın nuru –
S n anları ridirs n,
Gözl rind r qüruru.

Sevgilini görm yirs n,
Buludlardan yuxarıdı.
Onu bizd n alıb ged n,
N yel, n çay axarıdı.

ndi onu dü üns d
Milyon g lin, milyon ür k.
Ulduzların arasında,
O da s ni dü ünür t k.

Göz l g lin, çatan kimi
Yarın zöhr ulduzuna –
Xo müjd l r g tir c k
Göy qızından, yer qızına!

N O D ND , N D M N...

Yada dü dü ilk r gözlüm,
Könlüm qu u ucar oldu.
Axır g lib yar mülkünd
Bir sevdaya duçar oldu.

Bir dan üzü yola çıxdım,
H r qayaya, da a baxdım.
Buz bula ın aynasına
Bird n yarla qo a baxdım.

Xar ba layar quzeyd qar,
Güneyl rd lal gül r.
M n yarımı bir yaz günü
Burda sevdim s h r-s h r.

N o dindi, n d m n...
C n döndü ahımız.
Ya ıl me , göy ç m n,
Oldu seyranahımız.

O, AD B R QIZ DEY L...

Paytaxtına baxıram,
ıqdan göz qama ır.
Bakıya t kc m nim
Sevdiyim qız yara ır.

M n hara gedir ms
Gözl rind o güdür.
irin bir mahnı kimi
Ür yim süzülür.

M n onu görm y nd
H r ey gözümd n dü ür.
O, h r çıxanda
h r d göz ll ir.

Yana ının allı ı
Min çiç yin r ngidir.
O, adi bir qız deyil,
Göz lik ç l ngidir.

YETK NL K YA INA ÇATANDA QIZLAR

Atanın olsa da min d rdi-s ri,
Qüss ni bir ana, bir d qız yeyir.
Çox vaxt ki il rin olmur x b ri,
Qızlar anasına sirrini deyir.

N qar t

Analar q lbind bir ahu sızlar
Yetkinlik ya ına çatanda qızlar.

Dün n uzaq idi, bu gün yaxındı,
Hardasan, hardasan ey sevdalı b xt!
H yatda bu q d r axar-axıntı;
Birini xar edir, birini xo b xt.

N qar t

Evd ya a dolur, bir qız böyüyür,
Onun göz lliyi eld qalacaq.
Nigaran-nigaran ür k döyüntür;
Qızımız de, kim qism t olacaq?

N qar t

"QIZ B NÖV "

Göz l Quba, "Qız b növ " axanda,
Niy bel parıldayır yaxanda?
Ala gözü ala gözd n alandı,
"Qızıl qaya" qaba nda qaladı.

ah da ına h r tutduqca ayna s n.
"Qız b növ ", q lbin kimi qayna s n!

ah da ına quzey qarı çalması,
Ba -ba atın ba dan-ba a alması.
"Qız b növ ", niy sakit baxırsan?
S n ki, neç da k ndin axırsan?

ah da ına h r tutduqca ayna s n,
"Qız b növ ", q lbim kimi qayna son!

S n Qubanın m rcan da lı suyusan,
Nazlı sular sonası t k uyu s n.
"Qudyalçayın" zümzüm si h zindi,
N m deyib, könlüm s ni g zindi.

ah da ına h r tutduqca ayna s n,
"Qız b növ ", q lbim kimi qayna s n!

RL -ARVAD ARASINDA

N dir vüsal, n dir h sr t,
Gül r-a lar ilk m h bb t.
H r bir evd olar söhb t
rl -arvad arasında.

Yel n m mi el yaydı,
Q lbim gül qovu aydı.
Ka çiç kl r sayrı aydı
rl -arvad arasında.

Ömür vida t bli çalır,
Kiml r köçür, kiml r qalır...
Gül balalar körpü salır
rl -arvad arasında.

ki ür k bir olarsa,
Övladları batmaz yasa –
Qaynanalar dayanmasa,
rl -arvad arasında.

RKÖYÜNL R

Evd iki d ym dü r...
N danlayın, n öyün.
Biri n v ,
Biri n n -
kisi d rköyün.

Biri t z ayaq açır,
Min qilü-qal qaldırır,
H r gün ev
Körp n v
Bir oyuncaq aldırır.

O birin g lin baxır,
Lap quma da geyinir.
Ancaq yen
Qoca n n
Dodaqaltı deyindir.

Qullu unuz göz üstü dir,
Qınamayın heç bizi.
Ay n v l r,
Ay n n l r,
Vallah, sevirik sizi!

A K LA AYILI QIZ

Il rini alaraq
M n öz isti ovcuma,
Mix k gülü ba ladım
saçlarının ucuna.
Dal alı hörükl ri
qollarıma dola dı,
N o dindi, n d m n.
gec yarıdan a dı.
D nizin ehi qondu
Kirpiyin damla t k.
O üm ad Il rini
tell rim ç k r k,
Sahil qayalarından
d niz baxdı, baxdı.
Sularda e qimizin
qo a yelk ni axdı.
Bu dilsiz anlarımız
bils n nec uzandı
Qara bir hörük kimi
bu lal gec uzandı.
Ulduzlar suya dü dü,
milyon-milyon damcı t k.
Kül k onun saçını
oynatdı bir qamçı t k.
Ab eron sahill ri
alatoran görünc k
Sevgilim "Sa ol" dey
sıçradı bir maral t k.
Il rimd n üzüldü
onun sm r tell ri,
ehli qumlar üstün
iz saldı l pirl ri...
Dan yeri t k a ardı
bu a k la aylı qız.

Yalçın qayalar üst
dayandım yen yalqız.
O qız min bir f r hl
qayıtdı evl rin .
Çünki könül vermi di
öz g l c k rin .

M N QALAN BU OLACAQ

Yan-yanadır yüz alaçığ,
Gah yamaca, gah yala çıx.
Ür k geni , süfr açığ,
Kefim duru, dama ım ça ,
M n qalan bu olacaq.

Bir b l dçim ol, ay yollar,
Da lı yollar, qolay yollar.
Dolay yollar, dolay yollar,
Xo x b rli "Sa sa an da ",
M n qalan bu olacaq.

Otlar üst izim qaldı,
Gah dirs yim, dizim qaldı.
Min çiç kd gözüm qaldı,
Tur su üstü, "Çarıq bulaq",
M n qalan bu olacaq.

Göy buludlu, hava s rin,
Çırpı yı m, moruq d rin.
Çubuq i d kabab verin,
Ya ar ya ı , sön r ocaq,
M n qalan bu olacaq.

Günl r keçir bir m-bir m,
Bir u urlu yol gedir m.
Yurdumuzu v sf edir m,
ld q l m, dizd varaq,
M n qalan bu olacaq.

Bu ell rin bil ki, h r d m,
Sevinciy m, k d riy m.
Dem g ldi-ged riy m,
M n slama, ay Qaraba ,
Vallah,qalan bu olacaq.

B R D S T AÇAR

O, t z evin önünd durdu
Tökül nd qar.
Evl r müdiri ona buyurdu
Bir d st açar...

B ri ver, ey dost, dilli qarmonu,
Ç kim m n zil ...
M rm r pill l r qaldırdı onu
T z m nzil .

Ça ır yarını, göz l dilb rin
Xalını s rsin.
Köç nl r köçüb, köçm y nl rin
Ba ma g lsin.

ıqlı, q ng, bel bir bina,
Bel ev hanı?
Sanki Bakım basıb ba rına
Qo a eyvanı.

D nizin mehi g zir otaqda,
Gülür ü l r...
Aydın görünür bir az uzaqda
Polad me l r...

X z r suları bu g nc neftçini,
Sanki v sf edir.
Çoxları kimi yoxdur bir çini,
Adi f hl dir.

Q d mi yüngül, li sayalı,
Özü subaydır.
Bir h kim qıza ni an qoyalı
C mi üç aydır.

Bir x fif nida g zir dilind :
- Hardasan, ey yar?
O, yalnız durub, tutmu lind
Bir d st açar...

T K RL R YOLLARA PIÇILDAYIRDI..

Qatar iti gedirdi,
Yolları q t edirdi...
Gec yarı...
Kupel r sönümü dü
ba dan-ba a.
Ancaq bir p nc r d n,
ıq qonurdu h rd n
torpa a, da a.

T rl mi di aynalar payızın n f sind n.
Parovozun s sind n;
ki g ncin yuxusu
Tamam qalxmı dı r .
Söhb tin k l fin qorxurdum düyün dü .

D qiq l ri udub,
Özl rini unudub -
Onlar söhb ti eld n-obadan salmı dılar.
Yaman dil var bu qızda:
- Bura bax, tarlanızda,
N q d r "a qızıl" var?
- Soru ki, "a qızıl" d r n qızlar nec dir?

- İq olsa baxardım.
- Gözün görm z, gec dir.
- Sizd bütün qızların sif ti dol un olur?
- Yoxsa sizd kil rin yana ı sol un olur?
- rt n gül yanaqdadır,
- N d çatma qa dadır. rt...
- Bilir m, ay o lan, A ıldadır, ba dadır.

- Bu a ılla, bu ba la t ki el öhr t ol,
- Deyiklin d yoxdursa, yax ısına qism t ol.
- M n h l ...
- Subaysanmı?
- Adını da bilmir m...
- H , deyimmi?
- Bura bax,

G l el ikimiz d sözü burda qurtaraq!..

...Onlar susdu bir q d r.

Mahnı dedi t k rl r...

Onlar düz baxdılar,

Bird n nec oldusa, lap göz-göz baxdılar...

Onlar iki mahalın yüz nind n danı dı,

(Onlar dem s ydi d biz çoxdan tanı dı).

Onlar birc

Bu gec

sil sözü dem di.

M nd n soru mayın siz, soru mayın o n di?

Onu sübhün kül yi

Üfüql r yayırdı.

T k rl r d yollara "sevgi" pıçıldayırdı...

XAN ARAZIN SAH L ND

G LM M

Yen co du ür yimin tell ri,
ziz dostlar, m n tü yana g lmi m.
Neç vaxtdır görmür m ni bu yerl r,
Araz üsto m n seyrana g lmi m.

Ah, n deyim, n söyl yim siz m n,
Gözüm dolur, söz dey nd ür kd n.
Bu torpaqda k sdiyim duz-çör kd n,
Qüvv t alıb, m n cövlana g lmi m.

Vurulduqca bu sevimli yurda m n,
Rübabımı kökl mi m burda m n.
M n eir ç l ngini b x ed n,
Yara ıqlı bir m kana g lmi m.

Ovçu kimi m n dolana-dolana,
Qalxıb Araz qıra ndan bu yana.
Baba yurdum göz l N q i-cahana,
- Ana yurdum Naxçıvana g lmi m.

NAXÇIVANIM

Çöll rind n keç n m n m,
Söz qo mamı keç mm n m,
Sularından iç n m n m,
M nim barlı Naxçıvanım,
Xo baharlı Naxçıvanım.
Qızların var, xumar gözlü,

Mah camalli, irin sözlü.
Göy d r li, m xm r duzlu,
Ba ı qarlı Naxçıvanım,
Xo baharlı Naxçıvanım.

Gör n çalır könül simi:
- er verdim m n e qimi.
Mirz C lil, B hruz kimi
S n tkarlı Naxçıvanım,
Xo baharlı Naxçıvanım.

Zirv l rin d n r qarlı,
im kl rin od çaxarlı.
Ey axarlı, ey baxarlı,
Ey gülzarlı Naxçıvanım,
Xo baharlı Naxçıvanım.

M n neyl r m s nsiz gör n?
Doymaz s nd ömür sür n.
Ey slama könül ver n
Düz ilqarlı Naxçıvanım,
Xo baharlı Naxçıvanım.

"QIZLAR BULA I"

Dan sökülür,
Nur tökülür.
Üfliql rin doda ından.
G ncl r durur,
Su doldurur
Bizim "Qızlar bula ı"ndan ...

Gülür lal ,
Gur lal
Qayalardan axıb gedir,

Da cı ırdan
Bir g nc o lan
Öz yarına baxıb gedir.

Bu duzlu qız,
Ulduzlu qız
r fli bir q hr mandır.
Q lb n sevir,
Könül verib
O o lana çox zamandır.
Addım atır,
O lan çatır
Tarladakı d st sin .
Çatmaq üçün
d bu gün
Bax, bu boyu b st sin .

Sı al vurub,
Su doldurub
S h ngini qız alınca,
Bir d baxır,
Q lbi axır
O o lanın arxasınca...
Ötür anlar...
Bu cavanlar
K tm n vurur yorulmadan.
Gün saralır,
Qa qaralır,
Hamı dönür tarlalardan...
Bulaq da ır,
Pıçıl da ır
d n dön n sevgilil r:
- "Tez çıx i ,
Ay B növ !
Bax, yubanma sabah s h r"!

Uzanır yol...
- "Arxayın ol", -
Dey gedir ota ına.
Ay yüks lir,
Seyr g lir
Bizim "Qızlar bula ı"na...

"NAXÇIVAN YAD GARI"

*"Naxçıvan yadigarı " adlı m n z r
albomunun mü llifi r ssam*

B hruz K ng rliy

I

Bir eir tablosu yaradım dey ,
Düzd gül baxdım, dö d lal y .
Durna göyü g zdi, qartal zirv ni,
Duman göy düzl rin odlu yelk ni.
Da dan uçqun qopdu, dindi d r l r,
Hürküb, yuxusundan oyandı s h r.
K klik da a s kdı, qırqovul kola,
Dindi qo alül m, yüyüdü tula...
Yar andan qu qalxdı, çaylaqdan sona,
Çöll rin qurd-qu u yatdı yov ana.
Ovçu h nirtisi, çöl sükun ti
Yaratdı q lbimd bu eriyy ti.
Çatıb buz bula a, ayaq saxladım.
Könül d ft rimi m n varaqladım.
Qayalar dil açıb dedi: yazma g l,
Bu sözl r heç k sin g lm z karına;
B hruz hüsnümüzü s nd n d vv l
Ç kmi di "Naxçıvan yadigarı"na.

II

"P t kli quzeyd n" a a ı dü düm,
Yosunlu da lardan yer sürü düm.
"Sübhün açılması", bir "Me yolu",

Da da an a acı, qara at kolu,
Körp q l m l r, salxım söyüdl r
Ba ımın üstünd sdi s ras r...
Durub seyr el dim m n bir az çayı,
Ax, ey "Araz" çayı, ey "Araz" çayı!

O üzü, bu üzü yastı t p lim,
Ey almaz dal alım, gümü l p lim,
Ey iki qarda m d rdi, qubarı,
Sizin hüsnünüzü yaradım barı...
Bütün misralarda güll r öpü sün.
Gördüyüm lövh l r erim dü sün.
S s g ldi: airim, inadı burax,
b s mizrab vurma könül tarına;
B hruz hüsnümüzü s nd n d qabaq,
Ç kmi dir "Naxçıvan yadigarı"na.

III

Keçib düz "Ataboy m qb r si"nd n.
" İyabad yolu"yla addımladım m n.
"Edil a gölü" n vuruldum bu an,
"Ararat" boylandı da lar dalından.
"T ndir çe m si"nin suyu "g l" - dedi,
"M n m n içm li, n göz l" - dedi.
"Qoyun sürül ri" keçdi önümd n
"Ax am qürubu"nu seyr el dim m n.
Bir "Toy" nliyın dü dü gūzarım.
Dedim, qoy m clis salam aparım.
G lib barda qurub, "mūbar k" - dedim,
Bu gün sizd n yazam m n g r k - dedim.
Toyun a birç yi çıxdı qar ıma,
Xınalı lini ç kdi ba ıma:
- Yax ı ki, g zirs n V t n mülkünü,
O lum, hs n s nin düz ilqarına.
Ancaq B hruz elin toy-düyününü
Ç kmi dir "Naxçıvan yadigarı"na.

IV

Fikirl r içind aya a qalxdım,
Baxdım, h r zirv y , min k r baxdım.
Dindi qo a v l s ba ımın üst ,
Göyd n durna keçdi yen bir d st ...
Dedim: - Araz üst d n uçan durnalar,
M nd n qarda ıma salamlar apar!
Fikrimi c lb etdi "Bulud parçası",
- Onu da yaratmı B hruz fırçası.
Bu böyük r ssamın m zarına m n
Bir klil apardım da güll rind n.
S n tin ecazkar ülviyy tin
Bir daha, bir daha vuruldum yen .
Bu vaxt ür yimd n qopdu bir nida:
- air, böyük s n t qalır dünyada!
H r yarpaq ba ına tutduqca ç tir,
Vurul Vur un kimi öz diyarına;
B hruz K ng rlit k lövh l r g tir
S n d öz "Naxçıvan yadigarına".

GÖRÜ YER

Dal alı Arazın göy yaxasında
Durur z m tli h rim m nim.
Onun h r evind , h r obasında
Ka ki, s sl n ydi sözl rim m nim.

Axı neç vaxtdır bu do ma diyar
Baxır, m n baxır, gözl ri dol un.
Deyir: - Yaz, qoynumda iki küç var,
Birisi "Pu kindir", birisi "Vur un".

Bu s s qanadında g zdirir m ni,
Bu söz ür yind n qopur h r k sin:
- Naxçıvan! Ey erin, sözün v t ni,
Ça ır, ulduzlar da s cd y g lsin!

Bu iki air , bu iki ada,
Könlümü vermim körp liyimdn.
eirm ftunuyam qoca dünyada,
Onları eirl sl yirm m n.

Vur unum, Pu kind n söz açıb biz ,
Demi din: "Batmasın ulduzum-ayım.
S n t vadisind g lsin üz-üz ,
S nin Tatyana nla m nim Humayım".

Onunçun s cd n m n enir m ki,
Nisgilim gül açıb yerd , ustadım!
Bir d ona gör sevinir m ki,
"S nin t l b n" ça rılır adım.

"Pu kin küç si"yl Tatyana gedir,
Sa ında-solunda ayna s kil r.
"Vur un küç si"ni Humay seyr edir,
Gülür gözl rind qızıl bir s h r.

Bu iki göz l , bu iki qıza,
Bulaq salam verir, çay salam verir.
Bu qo a ülk r , qo a ulduza,
Gün salam verir, Ay salam verir.

Güzünd Pu kinin müc ss m si,
Yeriyir Tatyana lind ç l ng.
Dilind Vur unun h yat n m si,
Humay addımlayır gülüms y r k.

Mat qoyub hüsnün bizim diyarı,
Onlar çiç k kimi öpü c kl r.
Pu kinl Vur unun eir dildarı,
S n t vadisind görü c kl r.

Bu iki s n tkar z ld n b ri,
M nim ür yimdir, m nim canımdır.
Bir d xo b xt m ki, o görü yeri –
Bu s n t vadisi Naxçıvanımdır!

**G İ L A N   H İ R
H A Q Q I N D A   B A L L A D A**

Gör n deyir q rin l r, -
Viran dir Gilan h r!..
D r y en, t p y qalx,
X rab l r qalaq-qalaq..
Bura saldım m n meylimi,
Gilan da ı gileylimi?..
De, o niy pürvüqardır,
B lk biz sözü vardır?
H r k rpicd yazı durur,
Çoxu gedib, azı durur.
Seyr edir m dörd yanımı,
Bu, z lz l qurbanımı?
Yoxsa, qanlı c ngav r l r
Burdan keçmi uzun ill r?
ndi d çox s yyah g lir,
Da ı d lir, da ı d lir.
Torpaq olmu bu h rin
Ya ı q dim, sirri d rin...
Ma m keçir, torpaq batır,
Burda neç z ka yatır.
Yer altdadır n l r, n l r,
Qalın-qalın salnam l r.
Yatır milyon ild n b ri,
Min memarın ah s ri.
H r küpç d , h r saxsıda
Neç tarix dü ür yada.
Vaxt olub ki, duyur ür k
Düylün, V n nd ba ları t k
Bu yerl r d göz l olub,
Bulaqları süz r olub.
ndi t kc qalan çaydır,
Gilan çaydır, Gilan çaydır...
Yeriyir m aram-aram,
Ür yimd yoxdur yaram.

Duyuram ki, gül n s h r
Öz yurdumun s h ridir.
Duyuram ki, Gilan h r
Az ril r h ridir...

"G L N D A "

Qayaların zirv sind duran qız,
Camalına p rvan dir ay-ulduz.
Yaranmısan danı asan, gül s n.
Niy m lul dayanmısan bel s n?
Qara qa ın bu da ların qa ımı?
"G rd ni" çay gözl rinin ya ımı?
Ucadasan, yaxın g l bilmir m,
Sirl rini, vallah, bil bilmir m.
Özün da , heyk lin da ,
"G linda ",ay"G linda !"
t kl rin a çadırı obadır,
Unus k ndi sirl rin yuvadır.
Da olsan da, diril rd n diris n,
C viz yı an g linl rin biris n.
Buz çe m l r gözl rin dolaydı,
"Z ris güney" seyrangahın olaydı,
T rp nmirs n, yerimirs n barı s n,
Heç olmasa boylan biz sarı s n.
Aya ın da , lin da ,
"G lin da ", ay "G lin da !"
Tarixl rin d rdimi var, sin nd ,
Danı , dünya da ılmaz ki, din nd !
Aya ından çaylardımı ça layan,
Quca ında körp midir a layan?
N dir, n dir üzünd ki bu k d r?
Qorxma, yarın döyü l rd n sa g l r,
fsan ni soru uram gec d n,
Taleyni nec yazım, nec m n?
Zirv n da , t m lin da ,
"G lin da ", ay "G lin da !"

QONA İYAM

C hrid n yuxarı, da dan a a ı,
"Payızçay" ba ların gümü qur a ı,
Tüstüd n çatılır göy qovu a ı,
Ocaq qona ıyam, göz qona ıyam.

N deyim, n deyim, m n oxucuma;
Xo dur ovçu ata, kola ov cuma.
K hriz buz suyunu süzür ovcuma –
Bilir ki, bu yerin söz qona ıyam.
Söyüdl r telini tökür üzüm ,
Çiç kl r boy atır, qalxır dizim
C vizl r, rıkl r baxır gözüm ,
Bir dünya baxımlı göz qona ıyam.
Q l m deyil m, yelsiz yil m,
G r k meyv kimi irin yeyil m.
M n air slamam, özg deyil m,
Payız me sinin öz qona ıyam.

QO A K KL K

Ordubadın da larında
Bir cüt k klik tora dü dü.
Özl ri d bilm di ki,
Hardan uçub, hara dü dü.

Onlar qızıl qönç kimi
Öz kolundan tez d rildi.
Bir gün kiçik bir q f sd
Bakıya pay gönd rildi.

Göz l olur i zirv l r
Boz dumandan sıyrılanda.
Q mli olur da k kliyi
Da yerind n ayrılarda.

K klik otu, çopur qaya
Harda qaldı, harda qaldı?
Ayna bulaq, ya ıl tala
Orda qaldı, orda qaldı.

Z rrin f q, zümrüd yamac,
Çoban neyi, n s , yoxdur,
Bu dar q f s, bu da otaq
N soyuqdur, n soyuqdur!..

ki k klik bir q f sd ,
h r yeri, motor s si.
Niy g lmir b s onların
Könül açan q hq h si?!

...Dan yerin s da dü dü,
Bir d gördüm oyanımı am.
Ordubadın gur me li
Da larında dayanımı am.

Yarpaq s si, çiç k tri,
Yosun iyi, xınalı da
limd ki k klikl r
Ruh verirdi yava -yava .

El bu vaxt qo a k klik
Da dan-da a s kib getdi.
Q lbimi d dallarınca
Ovçu kimi ç kib getdi.

BATABAT BULA I

Bulaqların bir s mt dir axarı,
"Salvartı"nın xo görünür baxarı,
Biç n kd n at s yridib yuxarı,
Yalmanına yata-yata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

"Qonaqgörm z" dü m nidir t kliyin,
Ayaqları xınalıdır k kliyin.
Göl üstü ki güllüyün, çiç kliyin
Xo trin bata-bata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

Da cı ırlı, h r t r fim duman, ç n,
Boz qayadan cüyür ürkdü q fl t n.
Tüfongimi sin m üst basım m n –
Arxasınca ata-ata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

Mehmanınam on be d m n, be d m n,
G tirmi m basdırmanı te td m n.
Neç ocaq tüstül dib dö d m n,
Birini d çata-çata g lmi m,
M rcan gözlü Batabata g lmi m.

Vüqarlıdır zirv l rin, qa ların,
Üz gülür qayaların, da ların.
M n slamam, öz s simi qu ların
N m sin çata-çata g lmi m,
Morcan gözlü Batabata g lmi m.

"BADAMLI"

Badamlı k ndind n bir az k narda,
"Qara yal" da ları deyil n yer var.
"P t kli quzeyd " yayda, baharda,
Ba nda saxlayır nübar üçün qar.

Axır " ada çayı" da lar dibind n,
Bir az yuxarısa sıx me likdir.
G zir m bu yeri qarı -qarı m n,
N köv n, n d ki, süpürg likdir.

Ivan gül-çiç kl doludur h r yan,
Bu k klik otudur, bu is ça ır.
Yayır öz trini nan , gül, yov an,
Anlar güll rd n-gül dara ır...

El bu yerd s qaynayır h r an,
Elin ad verdiyi bir "Sonsuz quyu".
Narzan suyu kimi qiym tli olan,
Bizim Naxçıvanın "Badamlı suyu".

XAL-XAL ME S

Vayxır çe m sinin suları bumbuz,
Buluddan ay çıxdı, taladan ulduz.
Bir az da a a ı dü dü yolumuz,
G ldi qula ıma qu ların s si,
A Xal-xal me si, Xal-xal me si!

Qulaq as da lıqda öt n k kliy ,
Ver munis hüsnünü gül-çiç kliy .
Qoymaram sükun t s ni t kliy ,
G tirr m qoynuna insan n f si,
A Xal-xal me si, Xal-xal me si!

Mehmanın olduqca neç hli-hal,
K silm z qoynundan n tar, n qaval.
Babalar adına des d Xal-xal,
S ns n yurdumuzun dilb r gu si,
A Xal-xal me si, Xal-xal me si!

Demir m, uca bir da belind s n,
"Aran me si"s n el dilind s n.
Naxçıvan çayının sahilind s n,
Boy at, qoy slamın gülsün n m si,
A Xal-xal me si, Xal-xal me si!

SR N ÜR Y

I

G ldi astanadan ayaq s sl ri,
hamı kiridi.

O silib alınından süzül n t ri,
iç ri girdi.

F hl salam verib qoca c rraha,
sakite durdu.

Ümidl , s birl susdu bir daha,
ür yi vurdu.

yni a xalatlı cavan h kiml r.
aya a qalxdı.

O is üzünd , gözünd k d r,
c rrahaxdı...

Onlar baxı dılar d rdil r kimi,
dil t rp nm di.

Bu qoca c rrahi, qoca h kimi,
susduran n dir?

Bir cavab gözl yir s birsiz ür k
üzüb özünü.

C rrah çox dü ündü, dü ündü, g r k
dey m düzünü...

yilm z olsa da ondakı vüqar,
titr di s si:

- Dostum, ür yind s nin q lp var, -
mina q lp si!

- Dem ! Aman h kim, çoxaldı q mim,
d rd m ni sardı.

Dem k keç n h rbin sin md m nim
q lp si vardı?!

Sükutun ü si parçalanaraq
yer töküldü.

Bu m rur insanın ya ından qabaq
beli büküldü...

X st dü ündü ki, izl yir onu
ölüm h r saat.

X st dü ündü ki, gözl yir onu
son m liyyat.

II

X st fikr getdi, a ır bir fikr ,
x yala daldı.
Keç n döyü l ri o, bird n-bir
yadına saldı... ..
Berlin az qalıb, ı ıyır tanklar,
Dü m n ç kilir.
Havada z hmlı t yyar l r var,
m nni tökülür.
Mina dü n yerl r çala-çuxurdu,
torpaq yaralı.
Özü d bilm di n vaxt yıxıldı.
yoldan aralı...
Arxa m nt q d , bir a çadırda
k sildi qanı.
Q lp tapılmadı... c rrah axırda
tikdi yaranı.

III

Gedir m liyyat... Bir ür k üst
min ür k yanır.
El bil ömrünü t rk edir x st ,
Q lbi dayanır.
L rz y g tirib bütün dünyanı
h rbin d h ti.
C rrah! Ür kl yar, dü ün insanı -
b riyy ti...
C rrah!
M n yazdıqca bu misraları
ll rim sir.
T hlük altundan çıxaydı barı,
iyirminci sr...
- Dünyanı atomun t hlük sind n
hifz ed n h r k s, -
Qürurla söyl yir: anamız V t n
m hv ola bilm z! ...
Yardıqca inamla dü ünür c rrah,
xo g l c yi,
falı ll r g tirir p nah,
srin ür yi!..

S M D G E D N M A I N D A M N

İdrımlar vermir ara,
Dırmanırıq göy da lara.
Ma ın gedir a ır-a ır,
Uzaqlara ya ı ya ır,
"Öl n h r" dalda qalır.
A buludlar qanad çalır –
ahin görmü durna kimi
D yi r k s mtl rini
Ötüb keçir üstümüz d n –
O, ç kinir dey n bizd n.

* * *

Qızıl-ala darvazat k
Qövsü-qüzeh dü dü yola.
Ma ın qalxdı töv üy r k,
Yollar dedi: U ur ola...
ofer dönüb m n baxdı:
İli dördd lap bu vaxtı,
-Bu ma ında yanımdaca
S m d Vur un yol boyunca
Qa larımı dartıb yaman
Dü ünürdü zaman-zaman..."

Xatir l r n dadlıdır,
X yal ahin qanadlıdır.
Sanıram ki, "Piyaz da ı"
El bilir Vur un g lir.
(Tutulubdur qa qaba ı,
N d n bel yor un g lir?)
ofer h min o oferdir,
H min m kan, h min yerdir.
Qarlı zirv n soyuqdur,
Bu büsatda n s yoxdur.

***

Da ba nda qartal da var,
P l ng d var, maral da var.
K klik d var, da a ç kir,
Sona da var, suya çökür.
H r ey, h r ey yerind dir,
Bizi m yus ed n n dir?
S rçe m l r yen bumbuz,
T kc yoxdur Vur unumuz.
O yolları m n gedir m,
N l r keçir ür yimd n;
Ordubadı seyr edir m
- S m d ged n ma nda m n.

Q lbimd el m h bb ti
Dola ıram vilay ti.
rurun göy tarlaları
l el yir biz sarı.
Könül burda g lir dil ;
Vur unumun gözl riyl
Seyr edir m düzl ri m n.
Üzüm d r n qızları m n.
"Arpa çayı" a ıb-da ır.
Dal aları qucaqla ır
Ma ın g lib çatır yen
Düz "S d r k köv nin ".
Vur un sanki ma ındadır.
Lap inan ki, ma ındadır.
Yoxsa, çöll r küs r bizd n.
Vur un keçir q lbimizd n.
H r t r fd n g lir s da:
"Vur unu da salır yada
Düz ilqarlı bizim da lar".

Ür yimd böyük vüqar
Boylanıram zaman-zaman
Çöll rim , düzl rim .
Sanıram ki, kabin d n
Vur un baxır gözl rim ...

* * *

Keçib "Xal-xal" me sini,
E idirik çay s sini.
Gül-çiç y batır ma ın.
"Badamlı"ya çatır ma ın.
" ada çayı" körpüsünd n.
Buyur! - deyir s n tkara.
Vur un baxır sanki bu d m,
"P t kli"d quzey qara...
"Badamlı"nın saf suları
Deyir: Vur un, gözümd n iç!
G zib, qayıt bu da ları,
air Vur un, gözümd n iç!
Doymamısan el dem kd n,
Bir az da qalx ahbuza s n.
At üst çıx "Qanlı göl" .
"S rt d r "d s n gec l .
"To lu Qaya" to lu k s r,
"Plov t p " plov paylar
"Çınqılıya" get ki, küs r,
Su yerin alov paylar.
"Yelli yurd"da olub çapar.
"Keç l da "a salam apar.
"K l fli da " tama adır.
"Göd k ömrü çox ya adır".
...Dü ünür m, h min yerdir,
ofer h min o oferdir.
Niy q mli baxır ahbuz?
Axı, yoxdur Vur unumuz...
X yallarla m n gedir m,
Al m keçir ür yimd n.
T bi ti seyr edir m
S m d ged n ma nda m n.

Q LB N S S

Üç illik bir e qin hicrind y m m n,
Çırpınır ür yim yaralı qu t k.
S n ey ziz ana, mehriban V t n,
Bizimdir r fli büyük g l c k...

M rd o lun silaha sarılı m bu gün
Yarır s rh dl ri, yarır b ndl ri.
S nin namusunu qorumaq üçün
Keçir h rl ri, keçir k ndl ri.

Q m yem , s nd n deyil m cüda,
Ür yim ba lıdır s n z ld n.
Yolunda canını ets d f da,
O lun yara ını buraxmaz ld n.

ONÜÇL R

*Biz Naxçıvandan c bh y ged nd
on üç n f rdik*

Onüçl rim! Onüçl rim!
Bir geyindik ineli biz.
Bir and içdik al bayra a,
Bir döyündü ür yimiz.

Bir dü ündük, bir danı dıq,
Bir sıçradıq dü m n üst .
"Ana" dedik, "V t n" dedik
Dar ayaqda, son n f sd .

Da ılanda gec yarı
Fa istl rin istehkamı,
Baxıb qar ı s ng rl r ,
- Onüçl rdır! - dedi hamı.

Ay buludda gizl ndimi,
Özümüzü yetir rdik,
Girib dü m n s ng rin ,
Biz "dil" tutub g tir rdik.

Bo vaxtlarda eir yazan,
ld qa ıq, dizd qazan,
tahayla xör k yey n,
Tüf ng silib, n m dey n.

Evl rind n m ktub alan,
Saz kökl y n, qarmon çalan
Kimdir? - sorsaydınız g r,
- Onüçl rdir! - dey rdil r.

Onüçl rim! Onüçl rim!
Hardasınız indi gör n?
Bu nisgilli sualımla
Sizi deyib g zir m m n.

S rt döyü l r, fırtınalar
Oldu bizim n sibimiz.
C bh l rd qoyub g ldik
Yarımızdan çoxunu biz.

M n keçir m, anan götür,
Baxammıram gözl rin .
Ba qoyuram s nin kimi
Onun ana dizl rin .

Sevgilin d baxır m n ,
Dinm s d , m n duyuram,
- O hardadır? - sualını
Gözl rind n oxuyuram.

Neç nizin atasını
Atam bilib öpür m m n... ..
S n onları öz qoynunda
ziz saxla, göz l V t n!

D t mizd n bir çoxunu
tirs k d davada biz,
Yeno nikbin ya ayırıq
Bu torpaqda, havada biz!

Döyü l rd h r sübh ik n
Dü m n üst hücum ç k n.
Gah sürün n, gah uzanan,
M rdlik edib, ad qazanan,
Yarısından çoxu öl n,
Ölümün d üst gül n
Kimdir?

g r soru sanız,
Bir a ızdan siz hamınız,
Deyiniz ki, - Onüç l rdir,
Onüç l rdir! Onüç l rdir!

S NG RS Z DÖYÜ

Yadımdan çıxmıyır döyü günl ri,
Azı min s ng r sin g rmi m.
ll r dolansa da o vaxtdan b ri,
El bil c bh ni dün n görmü m.

El c bh l r ki, qanlı-qadalı,
El hücumlar ki, dastana sı maz.
ndis ist rdim air x yalı
S ng rsiz döyü d s ngisin bir az.

Göy qaldırsa da insanı x yal,
Torpa m üst dir onun aya ı.
S h rd n hücumu keçib bir mahal,
ll rd silah yox, yarı bayra ı.

f ql r sayrı ır, gülür da dö ü,
H r k s bir xatir g tirir yada.
M n bel hücumu, bel doyü ü,
Düzü, görm mi m h l dünyada.

Bayraqlar sancılır qaralan uma,
Il rd h rar t, üzl rd gülü .
Xalqımız inamla keçib hücumu,
Gedir h r t r fd s ng rsiz döyü !..

DÖYÜ ÇÜNÜN X YALI

M n indi uzaqda... C bh l rd y m,
Qar imda boz otlar, gen s hralar var...
M ni q rq ed nd uçqun x yallar
El z nn edir m sanki evd y m...
Anam xalı salmı , s n çay qoyursan
Çiç kli eyvana baxır... Baxıram...
Çaydan d ml yirsan, limon k sirs n,
M n is köksün bir gül taxıram.
Odlu baxı ların çevrilir b ri.
O bir cüt ilahi, mavi gözl ri –
Süzür m... Od tutub alı ır könül
Yas m n kolunda bir sona bülbül –
Oxuyur... M n is siyah zülfünü
Sevib ox ayıram sakitan , lal
Bu zaman bir m rmi dü ür yaxına
M ni gül eyvandan ayırır x yal...

Yen c bh boyu sir kül kl r,
Görür m kims siz bir s ng rd y m
Fikrimi çu lamı t miz dil kl r
M ns uzaqlarda... c bh l rd y m.

S RH DÇ N NDÜ ÜNC L R

Ay göyl r ke ik ç kir,
M n - yurdumun növra ına.
Bu gec d t k çixmı am,
Xan Arazın qıra ına.

S rh dçiy m, n z rimd
A ır g lib keçir ax am.
Bir yov anı yana yib,
Üz rind uzanmı am.

O sahil d , bu sahil d ,
Yen d rin sükutdadır.
M n otların içind y m,
Ay da h l buluddadır.

Boylanıram yan-yör m ,
N s s g lir, n d h nir.
Bu boz payız gec sind ,
T kc Araz l p l nir.

Dü ünür m, gec keçir...
Yummasam da gözl rimi,
M n x yal n seyr edir m,
Çöll rimi, düzl rimi...

...El bil ki, k ndimizin,
Üstünd ki qızıl qaya.
Öz sehrli kölg sini,
Sahil boyu salıb çaya.

Dü ünür m: ziz anam,
A birç kli qoca qarı.
ir böyüdür ba çadaki,
Bizim körp balaları.

El bil ki, dola ıram,
Yaxın-uzaq yerl ri m n.
V t n e qi bulaq kimi,
Axıb keçir ür yimd n...

Üfüql rd dan a arır,
Üz-gözümd gümü qırov.
Bir s s deyir: - Mürgü vurma,
r li bax, yuxunu qov!

M n baxıram, boylanıram,
S rh d boyu sa a-sola.
Yaxın k ndin adamları,
D st -d st çıxır yola.

Tarlalarda i qaynayır,
Damarlarda z hm t qanı.
De, kim sevm z canı kimi
Bu sevimli gülüstani?

Neç zavod tüstül nir,
Neç bina qalxır göy .
Dü ünür m: "Bir r fdır
Ke ik ç km k bu ölk y !"

XAT R

Döyü günl riydi... Ax am qaba ı
Q fl t n dö ümd n aldım bir yara
Yıxıldım, boyadı qanım torpa ı,
Yerl r duman idi, üfüql r qara.
Ayıldım bir zaman... "Axı hardayam?"
Gördüm ki,örtülü bir çadırdayam.
Çarpayı önünd durmu bir p ri,
Dikilmi üzüm maral gözl ri.
Xo bir t b ssüml bu vaxt astadan:
- Yaran incidirmi, - dedi, - ay o lan?
Gücümü azacıq toplayaraq m n
Dedim: - Kim çıxarmı m ni döyü d n?
O fq t bacısı, o maral gözlü,
O xo t bi tli, o gül r üzlü
Dedi ki, m n s ni çıxartdım o lan,
Tam ba qa idi halın o zaman.

Ona ehtiramla dedim: - Ey göz l,
M nim xilaskarım s n imi s n, g l,
Tutum ll rind n!
Gülüm s y r k
Görü dü m niml o nazlı m l k.
Gec qoca t bib dö ümü yardı,
Mina q lp sini ç kib çıxartdı.
Sonra m lh m qoydu, k sildi qanım.
Azacıq dinc ldi taq tsiz canım.
Gün zor taxtına çıxdı ı zaman
Yen xilaskar qız girdi qapıdan.
El bil bir fa g ldi canıma.
O maral baxı lı g lib yanıma
Dedi: - Günün aydın, nec s n, qarda ?
Bu gün ged c ks n arxaya birba .
Orda sa alarsan, indi bahardır,
Qafqaz, do rudan da, bir lal zardır...
Yen tir saçır güll r, lal l r,
Axır qayalardan gur lal l r.
Dedim: - Ay qız, yen görü rik biz;
Çünkü bir m qs dl vurur q lbimiz...
Ötdü günl r, aylar... Sa alaraq m n
Döyü c bh sin getdim yenid n.
Sarıldım namusla, dostum silaha,
Lakin o gözl ri görm dim daha...
Qanlı h rb qurtardı, qazandıq z f r,
Güldü üzümüz buludsuz s h r.
Keçdi aylar, ill r...
Bir gün nagahdan
X z r sahilind seyr ed n zaman
M n h yat ver n o qızı gördüm,
Dö ünd parlayan ulduzu gördüm.
O m ni tanıdı "Yaralım" - dey ,
Görü h y canlı...
Bu t nt n y

Yanan q ndill rd n nur s p n Bakı,
Duydu ki, mehriban quca ındakı
Bir cüt z f r adlı dan ulduzudur,
Öz qalib o ludur, qalib qızıdır!..

BIÇAQ YARASI

Bir eir yazım dey alıb ka ız parası,
M n yuxusuz qalırım b z n bütün gec ni.
limin üstünd ki kiçik bıçaq yarası,
G tirir xatirim unudulmaz s hn ni:

...Odur, öz d st mizl dumanlara bürünür,
Dü m n istehkamına sin -sin sürünür.
"Ura!" - deyib son k r ,
Tullanırıq s ng r !

İb yaxa vuru da ön t r fd n bir ya ı
Saplamaq ist y rk n sin m üst bıça ı -
M n c ldlikl bu zaman
Edib limi qalxan,
Naqanla s rib onu, ayaqlayıb keçir m,
Yaralanmı liml fa istl ri biçir m.

Artıq xeyli keçibdir, bax, o zamandan b ri,
X yalımdan getm mi h l döyü ill ri.
Dü m n k s bilm di m nim bu sa limi.
Bu gün min bir ilhamla tutaraq m n q l mi,
Dü m n , ya ılara, yada qar ı yazıram,
Qanlı imperializm ölüm mar ı yazıram!..

ONUN ST Y

- Söyl m n , söyl m n , uçuq s ng r,
Hansı igid itirmi dir bu çantanı?
ndi harda ömür sürür h min sg r,
De, hardadır V t nimin q hr manı?

S h r-s h r göy üfüql r gey nd al,
O da durub yollanarmı i yerin ?
Ma mıyla qazıyaraq t z kanal
T bi ti mat qoyurmu hün rin ?

Ya ayırmı h min sg r? Yoxsa o da
hid olub bu yerl rd "V t n" - dey ?
Yox, bu fikir ür yimi salır oda,
Dilim yanır bu sözl ri dey -dey .

Açan zaman bu çantanı yava -yava ,
R ngi solmu bir vara a n z r saldım:
"...Bu qaranlıq s ng rl rin üstünd ka ,
h r salıb, çılçıraqlar yandıraydım!"

Ah, m n indi duydum ki, bax, bu çantada
Bir müh ndis ür yinin e qi varmı .
M n duydum ki, saf m ll r dü s oda,
Yer altına gömüls d , ya ayarmı .

Dedim: gec hücüm vaxtı bu çantanı,
H m n sg r b lk burda itirmi dir?
Dedim: göz l arzuları bu cavanı,
B lk yen Kaxovkaya g tirmi dir?

ndi onun uzandı ı s ng rl rin
Üz rind kanal ç kib, gül kirik;
Boz çöll rin simasını d yi r k.
Evl r tikir, ba lar salır, yol ç kirik.

B lk o da bizim kimi erk n durur,
Ma mını Kaxovkada i salır?
B lk o da plan ç kir, b ndl r qurur,
oranlıqlar quca nda me salır?

M n sevir m o cavanın arzusunu,
O arzuda gülüms yir b diyy t.
Göz l dostum, yax ı bil ki, son d bunu,
X yalının meyv sidir bu h qiq t.

AXI NEC OLDU K ...

H rd n na ıl eyl dikc m n döyü ill rimi,
Sevgilim mehribanca ox ayıb tell rimi
Soru ur: - Birc söyl , dörd il ya ı da, qarda
Gah n mli s ng rl rd , gah qanlı s hralarda
axtalar ç k n zaman m iri q sdiniz
Axı nec olurdu soyuq d ymirdi siz ? –
Deyir m.: - Ey sevgilim, bunu söyl y m g r k,
tufana, ç n qar ı,
bir d dü m n qar ı,
Canımız da b rk idi o vaxt irad miz t k!..

EVC Y Z OX ADI

U aqlıqda n rayon, n d h r tanıdım,
k rabad k ndini böyük al m sanırdım.
Onun h r bir koması görünürdü çox uca,
Yorulurdum ged nd bu ba dan o ba acan...

Il r keçdi, böyüdük, oxumaq üçün h r
Yollandı bir h r ... Müharib ba landı... Silaha sarılıb m n,
Sin mi s ng r edib, keçdim döyü m l rd n,
Moskvanı, Kiyevi, n böyük h rl ri
Görüb, min bir z f rl yen qayıtdım geri.
K ndimiz çatark n evciy z ox adı,
Gördüm ki, çox gülüncmü u aqlıq etiqağı.
Qollarımı çırmayıb dedim: - Sevimli
dostlar!
G lin qurub yaradaq, n q d r gücümüz var.
Qoy sevimli k ndimiz yar-yara ıqlı olsun,
Gec si d gündüz t k nurlu, i ıqlı olsun!..

**NAXÇIVANIN DUZU,
QIZI, QARPIZI...**

Haça da dan gün qalxır, baxıram,
Yaylaqların sin sin qalxıram.
Tunc zirv l r sıx dumana büründür,
Boz sürül r yamaclarda süründür.
G lin g z k, bu da yax ı güz rdir,
M l s d k r qoyun, a quzu,
M nc bundan daha xo dur, göz ldir,
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.

Bura m nim öz yurdumdur, elimdir,
lk baharın m xm r teli telimdir.
X zin dir qara torpaq sin m t k,
Qaranqu lar n m deyir gül r k,
Dad vers d arx üstünd arabir –
Pendir-çör k, yanında da qarpızı;
Ancaq bundan düzü min qat göz ldir
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.
Yayı burda olmusanmı, des n -
Gün qalxanda günortanın yerin ?
Boz düzl rd ilqım l p vuranda,
Xan çinarın kölg sind bu anda
B d olmayır, i, al m düz ldir –
A ayrana s n qatanda sal buzu,
B s atalar nec deyib? –
Göz ldir Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.
Qa qaralıb hamı k nd döndümü,
Üfüqd ki son f ql r söndümü –
Yanmır z if i artılı lampalar,
ndi burda min k hk an nuru var,
m limiz min qı ılıcım köz rdir,
E qimizl yanır yerin ulduzu.
Ancaq bundan sanmayaq az göz ldir,
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı!..

Dilim dillər tacıdır

ANA DİLİM

Dilim, -
su kimi büllür,
bal kimi şirindir
Elim, -
Vətən adlı
ilk sevgilimdir.
Mən elimin
ürəyi min bir nəğməli oğluyam.
Ürəyimdən bir səs keçir:
- Əqidəmdə doğruyam!..
Dilim, -
dillər tacı olsun deyirəm.
Öz dilini sevməyənlər,
lal olub, yerə girsin,
bir kəlmə söz möhtacı olsun, deyirəm.
El mənim,
Mən də elin.
Qəlbimdəki hər telin,
Səsi sazımda gülür.
Dilim, -
bir dağ çeşməsidir,
ürəyimdən dodağıma süzülür...
O çeşmənin gözünü
Gözüm qədər sevirəm.
Onun hər damlasını,
özüm qədər sevirəm.
Çınqıllı daşlarını,
bir mirvari sanıb mən,
Kaş boynuma düzəydim,
Can Vətən!..

M n qürurumu
qürurlara
qürur saya bil r m.
Körp bir u aq
Be ikd n ba qaldırıb
"Ana" - des ,
Onu ba rıma basıb gül r m.
Çünkü o, öz dilimdir,
Ana dilim.
P rvaz et h r yana, dilim!
m n q lbi
q lbimd döyün nl ri,
M nim kimi
öz mill tiyl öyün nl ri,
Dilimi sev nl ri sevir m.
H r kim n deyir-desin,
elimi sev nl ri sevir m.
O el,-
anadan adsız do ulub,
ada- öhr t çatdı ım,
ilk erimi yaratdı ım
Az rbaycan torpa ıdır!
O dil, -
r qin
Min bir n m li doda ıdır.
Dodaq dedim, -
O, ür k t rcümanıdır.
ür ksizs n m olmaz.
Dilim, -
N rgiz gülü kimidir,
Boranı da dü s solmaz.
Çünkü bu dil,
Baharistan torpa ımda,
atmı ri .

Bu dil, -
O vaxt m hv olar ki,
Dünya qopa, Gün dü .

Yoxsa heç bir saxta qürur,
qüruruma dü m z yaxın.
N m deyin axın-axın!..
Bu n m l r
ür kl r axıb dolsun.
Bizim könül n m mizs ,
"Az rbaycan himni" olsun!..

ANA S S

Gün batdı, r qarı dı, ya dı qar,
Gör nec d l ndi.
Sahil boyu ucalan buruqlar
A geyib c rg l ndi..
X zri d nizd yatdı... d niz lal,
Sükut qondu h r yana.
Geyinib çıxdı evd n ba da al
On u aqlı bir ana.
Televizor önünd u aqlar
Durub baxdı, ha baxdı.
- B s niy çıxmır anam, n sirr var.
Gör ged li havaxtdı!
Zill y r k gözünü sonbe ik
Bir t r fd durdu t k.
N sakitdir bu ax am ev-e ik,
Ana çıxı ed c k..
Birin söz verildi, yox, bu da,
Yox, bu da anam deyil.
O, i l yir dey s n buruqda,
Orden alıbdır bu il.
Çıxdı ba qa bir qadın, o kimdir?
ynind a xalat var.
Körp l r tez tanıdı, h kimdi,
Il rind h yat var.
Çıxdı iki g lin d dalbadal,
Biri xalça toxudu.

Biri d a alında qara xal,
Hind mahnısı oxudu.
Bird n göründü ana, can ana,
Ekranı baxdı göz l r.

Axdı bütün dal alar h r yana,
Uçdu qanadlı sözl r.
Bayaqdan sükut qonan ota a
S s-küy saldı körp l r.
- Ay u aqlar, keçm yin qaba a,
Axı, anamız gör r.
Ana min-min ekrana saldı s s,
A gününd n danı dı.
H r sözü, h r ist yi müq dd s...
Bu s s biz tanı dı...
Bu s s "atom" qı qıran dü m nin
Cır s sini batırdı.
Bu s s, layla s sidir V t nin,
Körp l ri yatırdı.
Bayırdasa ya dı qar, ya dı qar,
Gör nec d l ndi,
Sahil boyu ucalan buruqlar
A geyib c rg l ndi...

ANA TK S

*Anam Höküm xanımın
ziz xatir sin*

Ana can, diz çökür m,
D rya yoxdur hönkür m.
M n Arazam, m n Kür m,
S n m n d niz oldun.

S n axdın yer üzünd n,
N v n öpdü üzünd n.
Köç nd d izind n,
Su çıxdı, k hriz oldun.

ANA DÜ ÜNÜR

Gec keçib yarıdan,
Ana baxır barıdan –
Dey s n nigarandır,
Bir az övlad sarıdan:

- Qurbanam boy-buxuna,
B nz m bir çoxuna.
Bir sevimli, kamallı
Qız gir ydi yuxuna.

Göyd bulud a ç tir,
Yerd gül saçır tir.
Gözl yir m, o qızı
Anana g lin g tir...

KÖRP V T NDA A

De, n vardır dünyada
Ana südünd n t miz.
Do uldu un torpaqdan,
Oldu un evd n ziz?!

Dünyada göz l n var
U aq dünyası kimi,
Bir yaz ax amındaki
Ana laylası kimi?
Dünyada siz göst rin
El bir övlad hanı
Unutsun öz elini,
Do uldu u komanı?
Kim sevmir u aqlı nı
İçatmaz dünyasını
Dem k, duymayırsı
H yatın m nasını.

U aqlı ım limd n
Uçdu k p n k kimi,
Ah, onun arxasınca
Gönd rdim öz q lbimi.

B lk tutub qaytara
U aqlıq ill rimi –
Anam yen ox aya
Qıvırcıq tell rimi...

EK ZL R YOL AYRICINDA

Hamımıza,
Sevinc verdi yaz s h ri
Bir atanın,
Bir ananın kizl ri.

Ana südü,
Nazlı balınc, qo a be ik.
Gül ad eyvan,
Ya ıl ba ça, o ev-e ik...

H r n varsa,
Ekizl rin malı oldu. ...
Vaxt yeti di
Onlar daha ya a doldu.

Pill l ri,
Bir qalxdılar, bir endil r.
Bir biçimd
Geyindil r, keçindil r,

Bir-birind n
Seçilm di baxı ları.
Bir g zdil r,
Eni l ri, yoxu ları.

...Bu atanın,
Bu ananın bir eybi var.
Bir s pğid
Böyüm di bu u aqlar!

Aylar keçdi,
Vaxt ötü dü, il d yi di.
Bir m nzild ,
Onlar tamam ikil di.

Ûr kl ri,
Ha qırıldı, ha calandı.
Fikirl ri,
Arzuları haçalandı

Sel dü mü
Yar an kimi yeyildil r.
El bil ki,
Bir ananın deyildil r.

Biri elin,
Ûr yin tel ba ladı.
Biri q rbin,
Yad könlünü varaqladı.

... ndi durub,
Dü ünürük onları biz.
Qar ımızda
ki ögey - iki ekiz.

* * *

Biri ip k...
Biri tamam ayrı canda.
Böyük d rddir! –
Ekizl r yol ayrıcında!..

ÖMÜR YOLLARI

qr bl r fırlanır.... riyyir gec ,
Q lbim h kk olunur a varaqlara.
Ömrümd n bir yarpaq d rib gizlic ,
Bu gün d ç kilir lap uzaqlara.
Bu vaxt dan sökülür... yeni bir s h r,
Qoynunda sevimli irin n m l r.
Ömür yollarıma s pib gül-çiç k,
M n "buyur" deyir gülüms y r k.

Deyir m, ömrümd n keçs d ill r,
Sabaha gets m d limd sa.
(Keçdiyim yollara baxaydı ell r,
Axı ya amaram ell r olmasa).
M n n f s d r r k çevrilib geri,
Süz r k keçdiyim öt n günl ri,
H yat dil açaraq dey ydi bird n:
- Xeyirxah m ll r carçısısan s n.

Kim bilir, b lk d el o zaman,
Ba ıma topla ıb g l c k n sil.
Könül d ft rimin varaqlarından,
Fikrimi, hissimi bil c k n sil.
Baxıb alınımdayı qırı ıqlara,
Gözümd parlayan saf i ıqlara.
Ömür yollarını duyub d rind n,
B rk-b rk tutacaqlar öz günl rind n...

NEFT

Neft-
bürün yer üzünd ,
bir b di h yatdır...
Neft-
uçan raketl r
qırılmayan qanaddır.

Neft-

srin sür tidir,
paytaxtımın i 1 1.
neft-

do ma Ab eronun,
göz llik yara 1 1.

Neft-

a tuldür, ip kdir.
göz ll rin ynind ,
gülü çiç k-çiç kdir.

Neft-

yüz milyon çıraqlı
Bakının ç l ngidir.

Neft-

dal alı X z rin
n güclü p l ngidir.

Neft -

bulaqlar, bula 1
gur çayların çayıdır.

Neft-

sahilsiz d ryadır,
X z rin öz payıdır.

Qayna, "qara qızıl"ım,

Damarımda qayna s n.

Gec l r ulduz ol,

Gündüzl r ayna s n.

S ni d fin l rd n

Çıxaran igidl r ;

Alqı !

Alqı deyir m,

Min k r , milyon k r !..

SÜLHÜN S S

Sülh! Bu s sd h yat var,
Çünkü minl r, milyonlar
Köntül vermi bu ada.
Sülh irin bir arzu t k,
Üç r ngli bayra ım t k,
Müq dd sdir dünyada.
Sülh dey nd h r zaman,
Yurdumuzda canlanan
T bi ti görür m.
Sülh dey nd xalqımın
R hb r b sl diyi
M h bb ti görür m.
Sülh – h yatın m nası,
Anaların laylası.
Körp l rin s sidir!
Sülh-a saçlı dünyanın,
Milyon-milyon insanın
H qıq t n m sidir!

QOL Ç K R M

Yurdum xalqlar daya ıdır,
Azadlı ın bayra ıdır.
S sl y r k kainatı,
Sülh do ru yol ç kir m,
M n verin b yanatı,
Qol ç kir m,
Qol ç kir m!..
Dünya bilir hün rv r m,
Al f qlı bir s h r m.
Keçirdikc h r saati,
H m bec rir, h m kir m,

M n verin b yanatı,
Qol ç kir m,
Qol ç kir m!..
Qar ımızda nurlu s h r,
Bizimkidir anlı z f r.
Z hm timl n h yatı,
Qurub, gün t k nur tökür m,
M n verin b yanatı,
Qol ç kir m,
Qol ç kir m!..

AQ B T N CI IRLARI

M n gümraham!
Yoxdur qay ım.
A dal alar a qayı ım.
Zirv l r hökm edir m.
M n gümraham,
M n gedir m -
Lap kosmosda ziyaf t .
A zı n dir im k öt .
Meyli varsa Ay buyursun,
M clisimd barda qursun.
M n gümraham, m n sa lamam,
M ni bel do ub anam.
Yer üzünd yax ın var
O m nimdir,
Ey insanlar!
Da dan yum aq vers l r d ,
Parçalaram
Did -did
Di im m rcan, m d m d ki,
N yük bilir,
N d ç ki...

...Ya qartaldı,
D rd ciy r sütül vaxtı
Xallar saldı.
Daraqları ax am-s h r.
Qıvrımında,
Qıran saçlar
ndi dal m, indi seyr k,
Bu sirri biz kim dey k?
Nec , nec , lap özüm ?
Bir diqq tl
Bax üzüm .
M n gümraham, m n igid m.
X st liyi verin birc ,
O iblisi m n gizlic
st yir m özüm did m.
- Kim ver c k onu s n ,
O ki artıq canındadır?
S n kefind , öz hayında.
Osa ür k çarpayında
Ba yastı a qoyub yatır.
- Ola bilm z.
- Yox, el dir.
Varlı nda z lz l dir.
...Gümrah b d n l ng r vurdu.
Ba gic ldi,
Ayaq durdu.
Diz taq tsiz, üz sapsarı.
X zan vurdu ilk bahara...
Dörd bir yanı ala-toran...
Baxı nda seyr k duman
Kırpıkl ri gücl qalxır.
Çarpayıya t r f baxır, -
A xalatlı neç h kim.
Gündüz h kim,

Gec h kim.
Qalxıb-enir töy r sin .
Taq ti yox,
K lm din .
... "M n gümraham!" hanı o s s?
Xır-xır sin ,
Z if n f s.
"M n gümraham!" – dey -dey
Can çürüdüb, dü dün küy .
Çiç kl n n dövründ bax,
Dönüb oldun
Boz qamqalaq.
Ey "gümraham" dey n g ncl r
Bel gedib
Canlar h d r.
Min ya asın h kiml ri,
Ç kib sizi üzü b ri.
Bilin, bilin do ma, ziz,
H kiml rin
Q drini siz!

DURNA QATARI

*Bakının "Moskva"
prospektind ki i iq karvanına*

Uçur, uçur
Haça qatar durnadır.
Qanadı nur,
Teli par-par durnadır.
N el yalqız,
N "Vidadi x st dir".
Qatarınız
Montin yolu üst dir.

S f-s f süziün
Yara ıqlar içind .
Bir d üzün
Gur i ıqlar içind .

Bir oxsunuz,
Sür tiniz burdadır.
Siz çoxsunuz,
Bakı - ana durnadır.

Uçun-uçun
Gözü büllur durnadır.
Q lbi co qun
L l yi nur durnadır.

NSAN N F S

Sonsuz f zalara ahin ı ıdı,
Gördü ki, yer ondan çox a a ıdı.

Dolandı neç yol rzin belin ,
Ülk r sa lini ç kdi telin .

O duydu, ulduzlu göyl rd d t k,
Yalqızlıq içind sıxılır ür k.

S h r bir " ahin"d qalxdı yanına,
X fif bir istilik keçdi camna.

Düz üç gün, üç gec bel c onlar,
Dünyanın ba na bir dolandılar.

nsan n f sinin gücün bir bax,
Göyd d insanı insan isidir...

M N KÖVR L M M

Nur içində üzür ürək,
Ay sularla öpüdü .
Bu sahilə hür tülük,
Arazla Kür görüdü .
Mən kövrəlmədim .
Seyrana çıx, sahil bax,
Gələcəyə vuraq dərindən .
Çox çətindir tək yaşamaq,
Heç bilmirəm bu gün niyə
Mən kövrəlmədim .

YA İDLAR

kişimə ,
Yava -yava
Qalxıb sülhü salamladı.
Heç bir kəsbli deyil,
Onun adı, bunun adı.

Əfəndi...
Cilvələndi
Gözlərinin üstündə ,
Biri start meydanında.
Biri Xəzər məhsulü .

Güldü sabah,
Arzuya bax;
Gör nə duyub, yanır hər ?
Tərlən kimi ıyacaq
Biri göy , biri yer .

Anlar axır...
Onlar baxır,
Nə mavidir dəniz suyu!
Əndicə kəf ediləcək,
Kosmik fəza, kosmik quyru.

MÜ LL M

Mü llim! Bu sözün m nası d rin,
Onun h r ür kd öz yeri vardır.
Odur ilhamçısı g nc n sill rin,
Fikri, dü ünc si bir ilk bahardır.

Mü llim! Bu ada min dastan des m,
Ne sözüm tük n r, n q lbim susar.
Ona canımı da m n qurban des m,
Bir air q lbinin buna haqqı var.

A saçlı, mehriban mü llimimi,
ndi d arabir h rd n görür m.
Özümü itirib bir u aq kimi,
Aya a qalxaraq salam verir m.

Dünyanın n böyük dahil rini,
Mü llim yetirmiş parta dalından.
Onun qay ısım, alın t rini,
Dostlar, unutmayaq g lin heç zaman.

Deyir m, gör s n cahanda kimin,
Bir mü llim t ki xidm ti vardır.
Dahil r d rs dey n bir mü llimin,
Milyon könüll rd hörm ti vardır.

Onun r fidir, onun öz adı,
Neç g nc müh ndis, neç h kim qız.
Cavan pilotlardır onun qanadı,
Odur ki, göyl ri g zir qay ısız.

Mü llim! Böyükdür, yüks kdir bu ad,
Onu uca tutmaq r fdir biz .
O, öz qay ısıyla firavan, azad,
N sill r yetirir, ell rimiz .

G lin alqı dey k dostlar, ür kd n,
sil mü llim t k ya ayanlara.
eriml gül d st ba layıram m n,
Bu adı r fl da ıyanlara!

DARÜLFÜNUN P LL L R ND

Bitirib r fl Darülfünunu,
M rm r pill l rl endiyim zaman.
Gördüm bir h v sl çixır yuxarı,
Onillik m kt bi qurtaran o lan.

Dedim ki: - Enir m sizi, pill l r!
O is t z c qalxır yuxarı.
O da m nim kimi, keçdikc ill r –
Bel n dön c k h yata sarı.

Bir vaxt t l b t k qalxmı dım m n d .
ndi mü llim m gedir m artıq.
Bu gedi , bu g li k silmir s nd ,
Sin n q lbim kimi bilmir rahatlıq.

Ana quca mı açdıqca bina,
Qoynuna b xtiyar bir g nclik g lir.
S ninl qalxaraq Darulfünuna,
Elmin yollarında onlar yüks lir.

Xo günl r görür m g li inid ,
G lin ki, kamala yetsin n sill r.
Möht m bir h yat canlanır sizd ,
Ey m rm r pill l r, m rm r pill l r...

T H S L L L R

Dostum yazıçı İfî Qasımova

Ey dost, s n Bakıya t z g l nd ,
pl ri a yundan corab gey rdin.
Uzanıb yerin , lind d ft r,
Payız gec l ri mürgül y rdin...

Yadına dü dükc h rd n k ndiniz,
X yalın bir anlıq ora ged rdi.
Üzü gün baxan aynab ndiniz,
S ni dü ündür r, dü ündür rdi...

Lakin aylar keçdi, ill r dolandı,
X yalın az g zdi da da, ç m nd .
H r nin q lbind bir arzu yandı,
Müh rrir olma a can atdın s n d .

ndis dön n t k ota ma s n,
Yazdı n mövzuya n z r salırsan.
Vaxtsız yuxulara aman verm d n,
Sabahın qeydin bu gün qalırsan.

Ad tdir, yax ı dost darda sınanar,
Yüz d f imtahan vermi ik azı.
Elmin yollarına tutaraq f nar,
Biz yola salmı ıq dörd qı , dörd yazı.

Biz daxil olanda darülfünuna,
Yolumuz a zında bir ev d vardı.
O, çox kiçik idi, baxdıqca ona,
Q lbimiz arabir hey sızılardı.

Lakin aylar keçdi, onun yerind ,
Göyl r ba ç k n saray quruldu.
Bir bahar f slind , günün birind ,
Üstün r ngb r ng naxı vuruldu.

M kt b g l nd , ey zizim, s n,
Xeyli kiçik idin, o evciy z t k.
ndi ucalmısan, düzünü bils n,
Böyükdür s nd ki dü ünc , ür k.

S ni bu kamalda gör nd düzü,
S mimi dost kimi sevinir m m n.
G l elm ba layaq öz könlümüzü,
Dörd ild n q d r d yi ilmıs n!

Söyl , yadımdamı, h r pul alanda,
Yax ı dü m s d deyir m bunu.
Gedib soru mazdıq yem kxanada,
Xör yin bahalı, ucuzlu unu.

Ah... T hsil ill ri, t hsil ill ri...
Yen zizsiniz öz canım kimi.
M n sizi duyduqca ür k tell ri,
Co ub-dal alanır ilhamım kimi.

Naxçıvan çayının göy vadisind ,
k rabad k ndind do ulmu am m n.
Göz l Qaraba m bir gu sind ,
Ey dostum, h yata göz açmısan s n.

Lakin öz q lbimiz, öz amalımız,
Bizi bir m sl k ba lamı artıq.
Elm do ru uçan qu x yalımız,
N gec , n gündüz bilmir rahatlıq.

Görür m m n s ni ill r dalında,
Bir alim, müh rrir sif tind bax.
Qarda mill tl rin birlik zalında,
"Sülh" - dey co ursan, alovlanaraq.

Görür m m n s ni, sevimli dostum,
Birg ba ç kirik v t nimiz .
Deyirl r: - Bu o lan bir t l b ydi,
Bu gün alim kimi d rs deyir biz !

B li, bu olacaq, bu deyil uzaq,
H l yol gedirik o anlı gün .
Odlu bir ilhamla alovlanaraq,
Xeyir ver c yik V t n mülkün .

Ey dost, unutma ki, Darülfünunun,
Yolu gur i ıqlıdı - elm t r fdir.
Yuxusuz gec l r keçs d , onun
Adını do rultmaq biz r fdir.

YATAQXANA

Öz evind n, öz k ndind n xeyli uzaqda,
T l b l r m nzilind heç olmusanmı?
Öz h mm kt b dostlarınla sad otaqda
ll r boyu q rar tutub s n qalmısanmı?

Duymusanmı t l b lik h yatındakı
Yax ı günü, ç tin günü, söyl , ey cavan?
S ni gümrah böyütdügc sevimli Bakı,
De, yadına heç dü übmü mehriban anan?

B z n dilsiz gec l rd girib yerin ,
Yuxu basıb, dö d d ft r yatmısanmı s n?
la qiym t almaq üçün alın t rin ,
De, imtahan zamanları batmısanmı s n?

Yuxuda h rd n soyuq payız gec sind ki,
Mübahis saatmız ç kibmi üç ?
Döyü l rd n qalib çıxmı q hraman t ki,
Rahat olub yatmısanmı, söyl , o gec ?

M n özüm d dörd ildir ki, bu minval il ,
Çox qalxmı am bu binanın pill l rini.
Q l m tutub, airan bir x yal il ,
Yaratmı am g ncliyimin lövh l rini...

B z n bütün yataqxana uyuyan zaman,
T kc m nim ota ımın i i yanmı .
üstünd görü düyüm neç q hr man,
Gözl rimin önünd c g lib dayanmı .

Be il tamam qay ı ç k n, ey ziz ana!
T l b l r unutmamı haqq-sayını.
Kim t rk etmi m nd n qabaq bu çarpayını?
Söyl görüm, söyl görüm ey yataqxana,

B lk , o g nc geoloqdur da lar içind ?
B lk , indi mü llimdir, k ndd d rs deyir?
B lk qoca Miçurin t k ba lar içind ,
A aclara s n til yeni can verir?

B lk elmi s rini o qurtararaq,
Vaqif olur f ls f nin d rinliyin ?
B lk , cavan bir airdir, fikr dalaraq,
Yurdumuzun c lalına söz qo ur yen ?!

Yataqxana, aylar g lib, ill r gets d ,
Gül açacaq ür yimin bu xo niyy ti.
Unutmaram, unutmaram yüz il öts d ,
S nin ana qoynundakı s mimiyy ti...

EY QAPIMI DÖY N L

Ey qapımı döy n il,
S ni görm s m d m n,
Gül d st ba lamı am
S ninçin qar gülünd n.

L pir salıb qar üst ,
Düz qapıma g lmis n.
Evimd ki qonaq t k,
De, s n d göz lmis n?

H l köhn ilimiz,
Süfr nin ba ındadır.
Ömrü bir il olsa da,
Özü yüz ya ındadır.

Yüz arzu, yüz x yalı,
Çatdırdıqca o, ba a.
Neç oran düz ni,
B z mi dir quma a.

Onun qısa ömründ ,
Neç axta qazılmı .
Dövl tinin n göz l,
Q rarları yazılmı .

Saçına d n dü s d ,
m ll ri cavandır.
Ey qapımı döy n il,
Qona ım mehribandır.

Onun saldı ı k ndl r,
h rl rl yarı ır.
Baxıb bu xo ülf t ,
Gün ayla barı ır.

G l, yaxın g l, t z il,
Köhn il yol üst dir.
Kiçik övlad h mi ,
Özünü çox ist dir.

Tez ol, bu son gec nin,
Parolunu söyl s n!
qr bl r qayçı tutmu ,
Son t qvim dey s n.

Saniy l r damcı t k,
Yer dü m mi donur.
Ya an qar p nc r m ,
K p n k kimi qonur.

Bütün cahən bir anlıq,
N f sini saxlamı .
Öz buz dodaqlarıl ,
N f s almır qarlı qı .

axta çaylar üstün ,
Naxı lı ü salır.
Uzaq yollar qısalır,
Saniy l r daralır.

Zamanm ovcundadır,
Bu gec nin ür yi.
D yir n f simiz ,
Yeni ilin kül yi.

Açılır V t nimin.
Geni darvazaları.
Yeni il daxil olur,
lind sülh baharı.

Bad mizi içirik,
Onun sa lı na biz.
Daha da göz l olsun,
Qoy bu azad ölk miz!

ADSIZ Z RV

Çiynind qara m rm r,
Neç igid,
Neç r,
Da lara dırmanırđı.
Zirv d buz bülluru,
t kd od yanırđı.
A ıb a ırımları,
Büdr dil r,
Qalxdılar.
Bu d mir çarıqlılar,
Bu k ndir qur aqlılar.

Bu yükü m r m ril r,
Dem yin,
Töküldül r.
Ox kimi dartıldılar,
Yay kimi büküldül r.

Adsız zirv , qürurları!
Bulud da it,
Göyü z!
S ni f th el m y
H r ür k tab g tirm z!

...Neç o ul itirdi
Bu pill siz
Sıldırım.
G diyi ya ı döydü,
S rt zirv ni ıldırım.
l-ayaqdan dü n
Göy qur a ı
Gülü dü.
Bu hün r meydanında
Yüzl r lliy dü dü.

Payız s ması kimi
Bo aldılar,
Doldular,
Bir az da seyr ldil r,
Amma yorulmadılar.

Buzlu zirv l r üstü
Yurdumun
O ulları
Q l b zmi il
Üz tutdular yuxarı.

Bir adsız körp kimi
Adsız zirv
Sevindi.
S cd edib onlara,
Qızıl gün d endi.

Qartallar ke ik ç kdi,
Onların dövr sind .
gidl rs dayandı,
Zirv l r zirv sind ...

L N SON GEC S

lin son gec si...
Bayırda axta, qar.
Lakin ür kl rd bahar.
Qocalır yer kür si,
Solur v l s yarpa ı t k.
Son ilin son gec si.
D qıq l r qur u un kimi
riyir.
Köhn il son m nzilin do ru
yeriyir.
Bakı bir bad kimi
X z ri qaldırmada.
Ab eron -
nurlu bir yarımada.
Evl rd yolka, nlik...
Bayırda s rt rüzgar,
Sev n ür kl rd bahar.

lin son gec si...
qr bl r qayçı kimi
Bir-birini k sm d .
D niz buruqlarında
s rt bir x zri sm d ,
dal alar da gövd li.
B z m kd sevimli Bakımızı
dahi Nizamimizin
z m tli heyk li.
Odur, ba dan aralı
Yara ıqlı bir bina.

Öz n körp l riyl
oturmu ana.
Lakin ri g lm mi
d niz buruqlarndan,
Yeni ili i üst
qar ılayır o insan.
Qırılır ü kimi
aya ı altında buz,
Lakin onu isidir
dö ünd ki ulduz.
Usta d nizz dir
qa ayı kimi.
Dal alar qalxıb - enir
k la ayı kimi.
A aranda dan yeri,
Usta qayıdır geri.
Lakin sözsüz duyuruq,
Gözünd n oxuyuruq.
Yeni il töhf dir,
Onun saldı ı buruq!

S S

"A acı qurd içind n yey r..."

Atalar sözü

- Do ranacaq me l r!
Bu s h r yerl axdı.
Hürkü b körp a aclar,
Qoca palıda baxdı.

Sardı bütün me ni,
Bir vahim sükutu.
Palıdın qol-buda ı,
Parçaladı buludu.

- Do ranacaq me l r!
Nal etdi fidanlar:
- çimizd n kimins ,
Y qin orda li var.

Salxım söyüd lüstü,
Tez özünü yetirdi.
Me nin k narından
Bel x b r g tirdi:

- M n n görs m yax ıdır,
X yan t baxın bir:
Bizi k s n baltanın
Sapı bu me d ndir!

O LUMA

Ayaq tutub g zdikc s n,
Q lbim gülür sevincimd n.
S ni basıb ba rıma m n,
Deyir m ki, oyna, bala,
Qurbanam boyuna, bala!

Bir-birind n xo g lir il,
Ür yimd yoxdu nisgil.
Göz muncu u g r k deyil,
Yalan sözdür n z r, bala,
Ey özüm b nz r bala!

Yeti mi m h r kamıma,
Vurulmu am dövranıma.
M n d körp lhamıma,
Deyir m ki: - Sevin, bala,
B z yis n evin, bala!

YOX, DEM Y N DOLU VURDU

Göyl r tutqun, göyl r qara,
M n baxıram buludlara.
Bir tozanaq qalxdı bird n,
Göy gurladı neç yerd n.
İdırımlar çaxdı keçdi,
Sell r, sular axdı keçdi.
Gah sa ı, gah solu vurdu.
Dolu vurdu!
Dolu vurdu!

Aynab ndl r örtüls d ,
Neç yerd n aldı z d .
T r lal l r x zan oldu,
lal l r ümman oldu.
Dolu d ydi, gül töküldü,
Novçalardan sel töküldü.
H r döng ni, yolu vurdu,
Dolu vurdu!
Dolu vurdu!

Öz hirsini tökdü göyl r...
Dolu vurmu böyük h r
El bil son çil d ydi.
H r yarpa a güll d ydi.
Ba -ba ça qübar eyl di,
Yaxasını düym l di.
Vurdu, neç kolu vurdu,
Dolu vurdu!
Dolu vurdu!

Hirsi yatdı, susdu göyl r,
N f s aldı qoca h r...
Gün yardı buludları,
Salamladı göy otları.

Biç n kl r üz güldü,
N rgizl r göz-göz güldü.
Ba lar yen büsat qurdu,
Yox, dem yin
Dolu vurdu!..

LAÇIN DA LARINDA

Sürücü, ba ına dönüm, asta sür,
Qoy gözüm doyunca yollara baxım.
Odur, çapıq qaya ç n bürünür,
M n d duman olub d r d n axım.

Otlayır sürüsü göy yaylaqların,
Durmu i qayalar çobansaya ı.
Qurbanı oldu um qarlı da ların
Ü üyür zirv si, yanır aya ı.

D r d n iti keç, dolaydan asta,
Qoy s h r kül yi d ysin alınma.
Odur, moruq yı ır qızlar yol üstü ,
Birisi b nz yir öz ni anlıma.

Sürücü, g l yl ma ımı bir az,
Qoy Laçın yoluna baxım doyunca.
Dilb r t bi td n usanmaq olmaz
M xm r xalı salıb dö l r yonca.

yilib su içim "Güllü bulaq"dan,
Baxım kir midli t z evl r .
Neç k nd görünür " yri dolaq"dan,
Qoy baxım, keçir m b lk son k r !..

Sür ki, "Yeddi qarda " dolayından biz,
Bir d burum-burum burulub keç k.
Sür, artıq Tur sudan görünmür bir iz,
Sür, t z yerl r vurulub keç k.

Xo dur, bu torpa ın xo dur iqlimi,
S sim da a dü sün, d r y dü sün.
Qoy sözüm n inc t ran kimi,
Ür kd n süzülüb ür y dü sün.

Sürücü, ma ını burda saxla bir,
V r qd g zdirim m n söz fırçamı.
T bi t lal y süzüb gönd rir,
M n h yat camı, m h bb t camı.

Qoy içim yurdumun gül bad sini,
Bunda da larımın bahar tri var.
E itsin o lunun eir s sini,
Ba ı a çalmalı silsil da lar.

Sürücü, ba ına dönüm, asta sür,
Me li yollara doyunca baxım.
Sür ki, da lar g lir, ell r görünür,
Sür, ana torpa a doyunca baxım...

G L N - A B R QA AYI

X zri suları döydü,
Gur dal alar yoruldu.
Ax am "Neft da larında"
Göz l bir toy quruldu.

G lin - a bir qa ayı,
B y-qranit bir qaya.
ziz dostlar, tanı lar
Axıb g ldi bu toya.

fsan vi adada
B lk d ilk d f dir –
Neftçi o lan, neftçi qız
Bel q ng toy edir!

Ay göyl rd dolanıb,
S pir gümü ü bir nur.
Ulduzlar göy sularda,
Sona kimi yuyunur.

Qızıl balıq ist s n,
Lap d nızd n en g tir.
Bu qa ayı g lin ,
Qa aylar yeng dir.

X fif meh sa lini,
Ç kdi b yin telin .
Qara neft a ip kd n,
Tül geydirdi g lin .

G lin - a bir qa ayı,
B y - qranit bir qaya.
Ulduzlar karvan ç kib,
Axdı g ldi bu toya.

El bil min könlü d n
Göy yer a ıq oldu.
B yin qazdı ı quyu,
Toya yara ıq oldu...

HR YARIN DÜ ÜNC L R ...

Vara ım yox, ür yimi bükmy ,
D rya verin, göz ya ımı tökm y .
D rdl rimi ilm -ilm sökm y ,
Milyon iyn m olaydı.

Yax ın çoxdur, ana yurdum, pisin m,
Saray hli hücr vermir isin m.
Parçalanmı v t n d rdlı bu sin m,
Göyn m-göyn m olaydı.

Arazım var, yelkənim yox üzüm y ,
Torpağım var, haqqım yoxdur gəzməy .
Bu hicranın həsrətində özüm y ,
Tablən mən olaydım.

Yadımdadır ilk vüsəlin öpüü,
Nə mü küldür cüt qardağın görüşü!
Kəşiyordumun hər yaralı qarışı,
Bircəfin mən olaydım...

L YARASI

Rəvayət

- Səfərdədir mən! –
O dindi kövrək.
- Nə olar.
- Səndən bir ricam var ancaq.
Mən həmin səfərdən qayıdanadək
Dey sən, uşaqlar sizdə qalacaq.
- Belə gözüm üstə, lap arxayın ol!
- Hə, onda mən gedim...
- Sən yaxşı yol!..
...Dost dostu bir külfət tapırıb getdi,
Bir namus, bir qeyrət tapırıb getdi.
Balanı balat kəzizlidi, dilər,
Dostluq axarını təmizlidi, dilər.
Günlər mənə kimi sapa düzüldü,
Ayların cilovu lən üzüldü...
Bir gün o qayıtdı uzaq səfərdən,
Arvadı yeriyib
tutdu yəhərdən...
Uşaqlar atanı qucaqladılar,
Təhlikəni gələcək tez pay-pu olar.
O dostun, bu dostun arvad-uşağı
Gah ev yüyürdü,

Gah da a a 1...
...Dostlar görtü dül r, hval rutdular:
- Nec s n?
Bel d yubanmaq olar?
U aqlar bir yana, m n darıxırdım.
H r gün dolaylara dönüb baxırdım.
- Neyl yim, i di d ?..
G zir m düzü,
S yyahlar heç sevm z dumanı, sisi...
- Bir d görüm s n,
U aqlar razımı qalıbdı m nd n?
O s yyah bir anlıq durdu pürvüqar:
- Arvadın üzünd "il yarası" var.
Niy görm mis n bu neç vaxtdı? ...
O dönüb dostuna heyr tl baxdı:
- Söyl düzünü,
Bu uzaq s f r getdiyın zaman,
Onun namusunu, yoxsa üzünü
H qıqi dostuna s n tap ırmısın?!

ALA GÖZLÜ B R TAKS VAR

1

Bir l qalxdı, taksi durdu,
ofer dönüb baxdı ona.
- Hara sürüm?
- Sür bu yana!
O, sükanı yana burdu.
ofer bildi öz i ini,
Tez tanıdı s rni ini.
Tamı zavod, Qara h r,
Göy qalxdı göy tüstül r...
Ya ıl taksi axıb getdi.
im k kimi çaxıb getdi.

2

Bir s s g ldi,
- Saxla görüm!
- Hara sürüm?

- Sür da üstü h r s n,
Yatmamı am s h r c n.
Bu gün t hvil ver m g r k,
Yol üstü ki üç binanı.
ofer baxdı sevin r k.
- Do ru sözdür, düzdür yanı?
Bu m nzilin orderini,
Dö cibimd g zdirir m.
Ah, xo b xt m, bir gör kimi
Ma nımmda g zdirir m...
Ya ıl taksi axıb getdi,
im k kimi çaxıb getdi.

3

Do um evi, ya ıl küç ...
Bir s s g ldi;
- Saxla birc !
Gül-çiç y bata-bata,
- Buyur - dedi cavan ata.
Göz l g lin, kiz u aq,
Taksi t miz, yeri yum aq...
- Sür, ay ofer!
- Sür, ay ofer!
Qibt etdi subay ofer.
Ya ıl taksi axıb getdi,
im k kimi çaxıb getdi.

4

A q ndill r saçaq-saçaq...
Il r qalxdı:
- Tez ol, qoçaq!

- Tez sür!
- Hara?
- Qism t olsun subaylara!
Toyumuz var. Tez ol, y !
Ged k g lin g tirm y .
Çox olsa da taksi, filan,
Lap birinci dayanarsan!
B nd nizin özü b ydir.
Bizim ziz,
G linimiz
Bu ma ında g l c kdir!
Ya ıl taksi axıb getdi,
im k kimi çaxıb getdi...

5

O, sürdüüyü yerd yen ,
Bir göz d ydi gözl rin .
li sdi, qolu sdi,
Ça ıb tamam yolu k sdi.
L ngits d yüz ma ını
Dönd rm di heç ba ını.
Bunu görc k t l sdi qız,
Tez oturdu ixtiyarsız.
- Yolu k sm , tez sür sola!..
Ma ın getdi...
- U ur ola!
U ur ola, sev -sev
H l subay ya ayana.
U ur ola bir ma ında,
Bir h ri da iyana!
Ya ıl taksi axıb getdi,
im k kimi çaxıb getdi...

ZAQS MÜDÜR

Bizim ZAQS müdirimiz
Evl nm k üçün sir;
Özün umac ovammır,
Xalqa ri t k sir.

i k bin k sm kdir,
Özü subay dolandır.
Qızlar r getdikc ,
Odsuz-ocaqsız yanır.

ZAQS idar sind n
O baxdıqca qızlara.
Tamahından az qalır,
Gözl ri d qızara.

N olsun ki, bir q d r,
Kasıbdır boy-buxundan.
Ancaq dild -a ızda,
Dövl tlidir çoxundan.

Qadın var ki, ist yir,
Ki i dilav r olsun.
Qadın var ki, f rqi yox,
T ki el r olsun.

Qadın var ki, sir-sif t,
Onun üçün sasdır.
Bizim ZAQS müdiri d
Bu sarıdan h ssasdır.

El ona gör dir
D ll kl r g lib cana.
Moda atelyel ri
Sanki i l yir ona.

Gah qalife geyinir,
Gah qabardin, gah "Metro".
Tanı -bili qızlara
T ki göz l g lsin o.

Bu gün b y ndiyi qız,
Sabah ni anlı çıxır.
Yaman d rddir subaylıq,
T klik q lbini sıxır.

Bu yerl r g l li,
Dem yin ki, d rd edir.
Ev-e ik d düz ldib,
D rdi novruz d rdir.

H rd n özünü k ndin
Klubuna toxuyur.
O, evl nm k haqqında,
"Mühazir " oxuyur.

Eyn yinin altından,
El baxır ki, h rd n –
D rdli olsan o d md ,
Bo ularsan q h rd n.

Subay qızların da ki,
Q lbind n çox ey keçir.
Bizim ZAQS müdiris
H l qız seçir... seçir...

QIZ I I

Gec l r am kimi
riyib keçir...
Be ikd ki gül balam
Ömrümün çiç yidir.

Laylalar
Yayılar,
Yatmaz analar...

Üz bax,
Göz bax,
Yerd ki ulduza bax...
Gül qıza bax.
Körp qızım, bir söz bax:
Nabatlar irin olar,
Övladlar irin olar,
B z yim, yara ı ım,
Ey qız i ı ım.

Gözl rin gül nd
N rgizl r gül r.
Gül üzünün nurundan
Dan f qi sökül r,
Dur, qızım,
Nur qızım,
Tale ulduzum...

Gün keç r, il keç r,
S n böyü rs n.
Z rrin taclı göyl rin
Qapısını döy rs n,
Duzlu qız,
Nazlı qız,
Q lbi nazlı qız...

XAN N N

O, evd n t rp nm di,
Qapıları ba ladı.
Özü bo bir na ara, -
Özg ni varaqladı.

P n c r gözlüyünd n
H rd n hava uddu o.
H yatın n f sini
Büsbütün unutdu o.

Neç q l m hlind n
Neç yüz calağ etdi.
Ür yind hamıya
O, k m baxdı, la etdi.

Piy basmı böyr k kimi
O öz ya ında bi di.
Biziml bir olsa da
Bizd n uza a dü dü.

Bütün ili s ras r,
s - s ll ri
Yazıb, pozmaq ist di,
"Nadir s n t s ri".

h rd s küç l r,
Meydançalar boy atdı.
Milyon n f sli Bakı
Dan yerini oyatdı.

nsan göyl r uçdu,
oranlar b hr verdi.
nsan axar çayların
M crasını çevirdi.

Bizim xan ni ins
Qapanıb evd qaldı.
Özü kimi qartıyıb
Yazdı ı da qocaldı.

MAY G L R

M x m r tell rini darayır bahar,
Sıldırım da lardan axır lal .
A cuna örts d ba ma da lar,
Quzeyi yarpızdı, güneyi lal .

Mayın müjd sini yetirir biz ,
Bahar qaranqu u, bir d b növ .
N rgizl r boylanır baxır göz-göz ,
Oxuyur qumrular, s sl nir me ...

N xo dur, dan yeri a aran zaman,
Gün i gül kimi taxaraq dö ;
Keçib küç l rd n, yollardan bir an,
lk d f çıxasan s n nümayi .

N xo dur, may günü deyib gül s n,
Baxıb vurulasan bu n növr a.
Saz çalıb, söz qo ub, eir dey s n,
Bizim göy t kli Qızıl bayra a.

N xo dur, may günü çıxıb çöll r ,
M clis düz ld s n, süfr açasan.
Mehl r toxunduqca qara tell r ,
Onun qanadında qalxıb uçasan.

Çox t rif etmir m yurdumuzu m n,
Bir g l bu būsata bax öz gözünü .
G l gül rüzlü may, g li inl s n,
Yurduma xo bahar g tir özünü .

P L T K

Özü v znsiz adam,
Yazısı hecalıdır.
Dili ilan dili t k,
Yamanca haçalıdır.

Yeni fikir, t z söz,
Ulvi eriy tindir.
Dili p lt k airi
Oxumaq n ç tindir!

B z n durub dü ünür,
X yala dalıram m n.
Ey onun h mya ları,
Günah sizd dir dey n.

Sümüyünü b rkidib,
Qoltu una verdiniz.
Kif atı bu nadanı
air çevirdiniz.

Ömrünün bu ya ında
"Dostları" r ng-r ng olub.
T rif azarı onun
Canında x rç ng olub.

BAKI, SABAHIN XEY R!

Qayıdıb xo güz rd n,
Gün qalxır X z rd n.
Sevgilim keç n yerd n
Bütün h r yeriyr.
Bakı, sabahın xeyir!

N qar t
Hörükl ri qaradır,
Qa ları ayparadır.
O bir al m yaradır,
Hamı ür kd n deyir:
Bakı, sabahın xeyir!

Xumarlanır l p l r,
Gülür mehriban h r,
Sevgilim s h r-s h r
Z r f qd n don geyir.
Bakı, sabahın xeyir!

ANA

Könlümün nuru, canım ana,
Böyütdün s n m ni yana-yana.
Odlusan gün kimi, bir qaynar h yat kimi,
Borcluyam m n s n , s n bir övlad kimi,
ziz ana.

N qar t

N ki arzu kamın var,
Q lbimd tutmu q rar.
And olsun sana, can ana.
Q drini el bilir, trini gül bilir,
Saçının a ına, qarasına qurbanam.
Könlünün o h zin laylasına qurbanam
ziz ana.

Be iyim üst layla çaldın,
Gec l r sübh d k qadamı aldın.
sti n f sini h mi yaz bilmi m,
Olub ki, m n s nin q drini az bilmi m,
ziz ana.

Niyy tin xo dur, safdır südün,
Qula ımda qalıb h r öyüdüñ.
O luna, qızına ay etibarlı ana,
N f si gül kimi, q lbi baharlı ana,
ziz ana.

ARZU

Qara gözlü, irin sözlü,
Al yanaqlı, göz l qız.
H r gün sizin güllü ba da
eyda bülbül olaydım.
Ay göz l qız, ay q ng qız.
Ba çamıza g libs n.
Gül linl gül d r nd
M n d bir gül olaydım.
Çoxdur söztüm, nec dözüm
H sr tin , göz l yar?
Harda olsan, t miz q lbim
S ni deyib arzular.

Bir dil yım, bir arzum var,
Dinl m ni, ey nigar:
Ka ki, s nin saf sin nd
Odlu k nül olaydım.

B R KÖNÜL SINDIRMI AM

M n onu dan ulduzu,
Z rrin f q sanırdım.
Kim inanmasam da,
Bir ona inanırdım.

O, bir qaranqu kimi
Q lbimd yuva qurdu.
Acı dilim qurusun,
Dilim onu uçurdu.

Saçlarının gül tri
Titr y n ovucumda.
Bu intizar gözl rim,
A lar yol ayrıcında.

Q bah tim böyükdür,
Ay ell r, dün n ax am;
Bir ür k sındırımı am,
Bir k nül sındırımı am.

PIÇILDA IN L P L R

Pıçıl da m, pıçıl da m, l p l r!
B lk m n bir sozünüz var sizin?
Üç gec dir m nim ömür yolda ım
Buruq qazır quca nda d nizin.

Körp mizi yatırımı am indic ,
Be iyin ay nurunu s p l r.
Sevgilimd n x b r verib gizlic ,
Pıçıl da m, pıçıl da m, l p l r!

Gec keçir... ay dolanır üfüqd ,
Göy X z rin sin sind meh sir.
Ah... tez olun, darıxıram, ey sular,
Müjd verin, sev n q lbim t l sir.

Mavi sular, sevgilim yol verin,
Qoy qayıtsın alnı açıq üzü a !
Çünkü qızıl Ab eronun o luna
Bir ad tdir z f rl rl qayıtmaq.

Pıçıl da m, pıçıl da m, l p l r!
B lk t z bir sözünüz var sizin?
Üç gec dir m nim ömür yolda ım
Buruq qazır quca nda d nizin.

Körp mizi yatırımı am indic ,
Be iyin ay nurunu s p l r.
Sevgilimd n x b r verib gizlic ,
Pıçıl da m, pıçıl da m, l p l r!

G NCL Y M G Z R M

Hanı göy düzl r,
Hanı o izl r?
G nliyim yoxsa t rk edib m ni?
L pirl r dolub,
Görünm z olub.
G l, g nliyim,
G zir m s ni.

Kül kl r daraqdı,
Saçlarının düm a dı.
S ni görm kçün s cd y g ldim,
Tapmadım s ni kövr ldim.
Görm dim s ni kövr ldim,
Ey ziz g ncliyim, g l,
Bax m n kövr l.

N ar t

Babamdan qoca
Çinarlar uca.
Onlar da m ni tanıdı bir bax.
Buda m ydi,
Üzüm d ydi.
T k g ncliyim yox oldu ancaq.
Firuz X z r,
Ba ları b z r.
Sahill r tanı , qaya üst çix.
Qayalar yalçın,
L p l r qırçın
Göy min r ngd dir, üfüql r açıq.

Z R FL K

Z rif göz llik q lb sirda ı,
Könlümd ki bir yaqut qa ı.
Arzu sonsuz, ür k odsuz sön r...
Dilb r, dilb r...

N qar t

G l sev k bu h yatı,
Z riflik xo bayatı.
A gülüm, göz lim, g l dinl m ni,
Sevgilim, sevindir q lbinl m ni.

N qar t

Göz ldir sevm k, sev xilq ti,
H yatdaki ilk m h bb ti.
Sevgi yolu, sevdə yolu,
Ümman...
Aman, aman...

N qar t

G L N OLAR

Lal axan su s rin olar,
Dal ın baxı d rin olar.
O qız m n könül vers ,
Anamaca g lin olar.

Yana ında xal var - irin,
Doda ında bal var - irin.
Küsdür nd acı küsdür,
Barı anda yalvar irin.

Fikr gets , fikr dallam,
Meyl eyl s meyl sallam.
lqar vers xumar gözlüm,
Bu dünyanı satın ailam.

DAN ULDUZU, B R D M N...

Göyl r örtmü ba ına
Buludlardan k la ay.
Göz qırpan ulduzlara
Layla çalar sanki ay.

N qar t

Gec riyib keçir,
Yat, quzum, be iyind .
Dan ulduzu, bir d m n
Durmu uq ke iyind .

Bir a qa ayı kimi,
Kül k qalxıb d nızd n,
Qulaq asır laylama,
Açıq p nc r mızd n.

N qar t

Dan yeri sökül nd ,
Sübhün mehi oyaqdır.
X z rd sönüb-yanan
f q deyil, mayakdır.

H YATIM, G L

Ür kd nisgil yatar,
Gözd h sr t ifad si.
Söz canda yüz il yatar,
Uzaq dü s yarın s si.

N qar t

Min gül eh düz r m,
Da ç ni ahım olsa.
H r c faya döz r m,
Yar düzd ahım olsa.

Q lb göyn y r, göz dolar,
M nim sevgi qanadım, g l.
Ümidsiz a iq solar,
Ümidim g l, h yatım g l.

GÖRÜ ND

Ba arası sular da ar,
Qönço güll r pıçıl da ar.
Yarpaqlar da xı ılda ar
Bülbüll gül görü nd .

Yarpaq dü r x z l olar,
Süzgün baxı göz l olar.
Yar mülkün güz ar olar,
ki könül görü nd .

Eyvana çıx, m ni dinl ,
N m dey k g l s ninl ,
Göz b y nib q lb sev nl
Günah deyil görü nd .

ÜZM M N

Ya ötür, göz l qız, h yat irindir,
M h bb t ondan da qat-qat irindir.
Uzat üm ad ll rini.
M nsiz keç n günl rini
Sapa düzm , yar.

Duman tül saldıqca kolların üst ,
H r s h r keçdiyın yolların üst .
Bulaq olub süzölmü m,
Çiç k kimi düzölmü m,
M ni üz m , yar.

Çıxanda seyrin ya ıl düzl rin,
Gül nd s nin o ölk r göz l rin.
T miz e qım güzgün olar,
S nsiz bir gün yüz gün olar,
Ayrı g zm , yar.

L K X A T R L R

Göz l göz d y r,
Q lb söz d y r.
Hicrana dü n, gülüm,
Vüsäl gözl y r...

N qar t

Baxt ulduzumsan,
Parla, ey ülk r.
Boylanır q lbimd n
lk xatir l r.

Yana a meh qonar,
Gül eh qonar.
S brim tük ndi, gülüm,
Hardasan, ey yar.

N qar t

Baxt ulduzumsan
Parla, ey ülk r.
Boylanır q lbimd n
lk xatir l r.

A XALATLI H K ML R

N gündüzü, gec si var,
X st l rd n neç si var,
Rahat yata g r k onlar.
Gül h yatlı h kiml r,
A xalatl h kiml r.

Ürokl rin tacı olan,
Biz qarda -bacı olan,
D rmanları acı olan,
Ey nabatlı h kiml r,
A xalatl h kiml r.

Gec yarı, m n neyl yim,
r qalxır istiliyim.
Sizi gör n x st liyim
Olur atlı, h kiml r,
A xalatlı h kiml r.

BULUDLAR

Suların üstünd
Sonat k üz rs n.
Nec xo görün r,
Tül geyin r.
Narın üz rs n.

Axar buludlar,
Xal-xal buludlar.
Güll r eh çil y r, ey gül.
Gözünd n a lar
Gümü bulaqlar.
Duman,
Duman,
Duman...
Aman-aman
Da lara duman
Bir b di mehman.

Yaylaqda yanaram,
Aranqa ü üs n,
S n and içir m,
Tez g l r m m ni dü üns n.

Tez ötün, buludlar,
Ür yim nur ist r.
T rlanım olsa yar,
Ay do anda o m ni gözl r.

SEVG VALSI

Ay dolandır, gec lal;
Dayanmı ıq üz-üz .
Göz qırparaq ulduzlar
Uzaqdan baxır biz .

Yanaqların sayrı ır
Çiç k-çiç k, sevgilim.
G nclik göz l, ömür n,
Oxu, göyç k sevgilim.

Oxu, göz l sevgilim,
lk m h bb t n m si;
Buludlara toxunsun
E qimizin n f si.

S yyar l r tökülsün
Üstümüz gül kimi.
Saçlarını ox asın
Kül kl r sünbül kimi.
Oxuyaq, ey sevgilim,
N m miz h yat olsun.
Daim ucalmaq üçün
E qimiz qanad olsun.

H K M QIZ

Gül r üz lü h kim qız,
Ey gözl ri b növ .
Qapımızdan keç nd
Sarsılıram h mi .

Ba ım da a rımır ki,
Bir yanına g lim m n.
Geyinib a xalatı,
Q lbimi dinl y son.

Gün kimi t mizdir,
Safdır s nin niyy tin.
Ell r ömür verir,
H yat verir s n tin.

Qoy toxunsun sin m ,
O fq tli ll rin.
Ür yinl dinl bir,
Ür yimin tell rin.

Söyl , intizarını
N vaxtd k ç kim qız?
Oxuyuram s ninçün
Bu n m ni, h kim qız!..

A ANI, QARA ANI

X z rin a anısı,
Ba ların ni anlısı.
Qızıl qumda yaqutum,
Qızılım, Alı anım,
Qo a anım.

N qar t

Gün in ilk z ri,
Bakının cövh ri,
Ab eron nabatı,
Ba ların k ri,
Meyn l r ulduzu,
Torpa m n ülk ri,
Qara gil m, ay a gil m,
Qo a gil m m nim.

Dadlısan, m z lis n,
Meyn l r göz lis n.
Yayda irin nübarım, mirvarım,
Alı anım,
Qo a anım.

N qar t

D nızd n mehl r ssin,
Salxımların titr sin.
Dürdan s n, büllursan, bir nursan,
Alı anım,
Qo a anım.

N qar t

AY ÖPÜ N DAL ALAR

Siz qaynar h yatsınız,
N m y qanadsınız.
Sahili n dal alar,
Ay öpü n dal alar.

Sevgilim d nızd dir,
A yelk ni üz d dir.
Yatın barı dal alar,
Ay mirvari dal alar.

Qoy bilsin o ayb nız,
Sin md dir göy d nız.
Könlüm yar dal alar,
Ay mirvari dal alar.

BULUD GÖYD N LAL KEÇ R

Romans

Bulud göyd n lal keç r,
Ba dan min x yal keç r.
Hicran yaxın g l nd
Könüld n vüsal keç r.

Ülk r gözlü ux nigar,
S n birc sözüüm var;
- Göyd n ulduz axanda,
Alı aydım yaxanda.

Ömür axar bir sudur,
Sevgi irin duy udur.
nsanları ya adan
Saf m l, saf arzudur.

AY QA I, GÖZÜ QARA QIZ!

Göy ç m nd ötür turac,
Sübh açılır, gülür yamac.
Ba ındakı örp yi aç,
Saçlarını yan dara, qız,
Ay qa 1, gözü qara qız!

Ay nurunu salır k nd
Biz eyvanda görü nd ,
Toyumuzdan söz dü nd
G l naz el m yara, qız,
Ay qa 1, gözü qara qız!

Bu gün m hsul bayramıdır,
Göz l payız ax amıdır,
Deyib-gülm k yyamıdır.
Geyin-keçin al-xara, qız,
Ay qa 1, gözü qara qız!

X Z R ROMANSI

Ax amdan l p yor un,
D niz özün vur un.
Ulduz suyamı dü dü?
H r damla bir güümü dü.

X z r t rli aynadı,
Bird n sular oynadı.
Oynadı q lbim kimi,
Qaynadı t bim kimi.

Saldı ım sıx buruqlar,
Göründü qatar-qatar.
D niz m ni saxladı,
Boynumdan qucaqladı.

Bakı büründü z r ,
Mahmı dedim X z r .

SEVG L M

Sevgilim, könlümün sazını dindir,
Onsuz da h yatım, e qim s nindir.
Ah... gülüm, incitm m ni,
Göz lim, ür kd n sevir m s ni.
G l qo a seyr ed k ba ı, ç m ni.

N qar t

Muradım s ns n, gülüm,
Qanadım s ns n.
H yatım s ns n,
Sevdim s ni, göz l yar, sevdim ür kd n,
Ç l ng hördüm ba ına güld n, çiç kd n,
Göz l yarım.
Ah...

Ömrümüz çiç kli bahara b n z r,
E qimiz b di gülzara b n z r.
G l, yarım,
yaxın g l, göz l,
Ya adaq bu irin duy uları biz,
Birl sin çırpınan azad q lbimiz.

YAX I SINA

Ömrüm olub yox u yarı,
Bundan özg yox üarı:
- Yax ı dostu, yax ı yarı,
B rk ayaqda yax ı sina!
Bir sevdaya dü könlüm,
E q odunda bi könlüm.
Ka sınmaya ü könlüm,
Sınanda da yax ı sina!
Ülk r gözlü, nazlı canan,
Q lb sözümü dinl bir an:
- slam dey r, canım qurban
Yax ı yarın yax ı sina!

N S M

N m

Göz ya ının q z b odu,
- Üsyan! - dedi zamanına.
H r günün min zab oldu,
Dü dün fikrin ümmanına.

N qar t

Türb n yay gül tirlis simi,
sirl rin söz s rrafı N simi...

Haqsızlı ı qamçıladın,
Azdın mahnı d ryasında,
Ür yind n qan çil din,
Dövranın da aynasına.

N qar t

Türb n yay gül tirlis simi,
srl rin söz s rrafı N simi...
V sf etdikc elimizi,
S n öz könül rübabında,
Sevdin ana dilimizi,
eir-s n t kitabında.

N qar t

Türb n yay gül tirlis simi,
sirl rin söz s rrafı N simi...

B R PARÇA BULUD

Qalxıb göy üzünün qürur taxtına,
Gün arxalandı qızıl baxtına.

* * *

Aya ı od tökdü, ba ı z r seli,
Axdı alınlardan yen t r seli.

* * *

Aranı qovurdu, da ı ü ütdü,
Ya ıl z mil rd sütüll r ütdü.

* * *

nsanın lind n alıb kölg ni,
Dedi: - Od p nc md sıxaram seni.
Hökmüm bir dünyadır, i ı ım ümman,

Qar ımda sarsılıb yer zaman-zaman.
H r telim bir nurlu qızıl külç si,
M n m kainatın ilk s rk rd si.
İçatmaz zirv y m, yanar bir da am,
Q lbim sevm y n od vuraca am!

* * *

Bu vaxt görk mind h zin bir sükut,
Göründü üfüqd bir parça bulud.

* * *

Sözsüz mahmı deyil, qalxdı, ucaldı,
O, günün üzün tünd kölg saldı. ...
Odur ki, özünü b nz dib gün ,
Heç k s güv nm sin böyüklüyün !...

YADIMA DÜ DÜN

D ydi saçlarıma bahar kül yi,
Naz nd sevgilim, yadıma dü dün.
H r nin baxtına bir göz l dü r,
Son d t kc m nim adıma dü dün,
Naz nd sevgilim, yadıma dü dün.

S nsiz da dö ün çıxdım bu s h r,
Ötdü qumru kimi gur lal l r.
De, niy yalqızsan, sordu lal l r,
Qövr etdi niskilim, yadıma dü dün,
Naz nd sevgilim, yadıma dü dün.

Bir müdd t dost kimi g zdik yana ı,
ncitdim q lbini, m n oldum na ı.
S nsiz, ey göz lim, ba rımın ba ı
Oldu dilim-dilim, yadıma dü dün,
Naz nd sevgilim, yadıma dü dün.

Gözl rim yoldadır, qula ım s sd ,
S ni unutmaram m n son n f sd .
Ey ceyran baxı lım, ey boyu b st ,
Ey taz -t r gülüm, yadıma dü dün,
Naz nd sevgilim, yadıma dü dün.

N VAXTA QALDI

Gil nar qızardı, a tut sovu du,
Payımı d rm dim, budaqda qaldı.
Hamı könül verib yara qovu du,
B s bizim toyumuz n vaxta qaldı?..
Ay göz l, n vaxta qaldı?

Qönç l r açılıb, gülür ç m n, düz...
H r ax am tarladan qayıdanda biz,
Yoxsa o "sevir m" söyl diyin söz
Dü üb m rcan kimi bulaqda qaldı?..
Ay göz l, n vaxta qaldı?

Göyl ri ay g zir, hava бүrkülü,
Eyvanda durmu am boynu бүkülü.
B lk e qimizin sona бүlbülü
Uçub yol üstü ki qovaqda qaldı?..
Ay göz l, n vaxta qaldı?

z ld n göz ldir boyun, qam tin,
Olsa da q lbini ovlamaq ç tin.
Bil ki, ey göz l qız, saf m h bb tin
Ür kd yurd salıb, dodaqda qaldı...
Ay göz l, n vaxta qaldı?

Q ND BALA, NABAT BALA

Üfüql rd n ay nur s pir gümü ü,
N parlaqdır doda mın gülü ü.
Gül üzün bir ay baxır, bir d m n.
O, göyl rd layla çalır, yerd m n.
Xo laylamlı xumar-xumar yat, bala.

Q nd bala, nabat bala.

Kül k qonub p nc r y astadan,
Qulaq asır bu laylama, balacan.
Yastı ma tir s pir el bil,
Yana ndan g lib öpür el bil.
Xo laylamlı xumar-xumar yat, bala.

Q nd bala, nabat bala.

Ana q lbi bulaq suyu kimidir,
Ana s si ür kl rin simidir.
Sonbe iyim, ey ömrümün son barı.
S ns n ana h yatımın baharı.
Xo laylamlı xumar-xumar yat, bala,
Q nd bala, nabat bala.

AYLI GEC L R

Gec sakit, çay axır,
Lal sularda ay axır.
Ey gülüm, g l cövlana,
Eyvandan,
Mehriban,
Nazlı yar, nazlı yar baxır.

N qar t

M n nec dözüm,
Yaxın g l quzum.
Gec l r,
Uzun gec l r.

N dadlısan, duzlusan,
S n bir q m r üzlüs n.
Ay baxır,
Çay axır yar.
Ey gülüm,
Ala göz, ala gözlüs n.

N qar t

Ulduz göyd n sovu ur,
Kirpikl rin qovu ur.
G l, gülüm, sev n q lbim
Gec l r,
Gec l r
T k s ni, s ni soru ur.

N qar t

AQRONOM O LAN

K ndimiz g l n, aqronom o lan,
Tarlalar linl gülzara dönür.
Kolxozun çöll ri yamyı ıl görünür.
Ay o lan, can o lan,
ziz, mehriban o lan!

Üz-üz g l nd , aqronom o lan,
Sünbüll r s sl nır bir d rya kimi,
Sanki s n açır m nim saf e qimi.
Ay o lan, can o lan,
ziz, mehriban o lan!

Ey m nim sevdiyim, aqronom o lan,
öhr tin yayılıb tarlaya, düz .
Q lbim qanadlanır g l nd s n biz .
Ay o lan, can o lan,
ziz, mehriban o lan!

S nin e qinl , ey aqronom o lan,
Birl ib, gül açır z hm tim m nim.
Bol m hsul ver c k öz çölüm, ç m nim
Ay o lan, can o lan,
ziz, mehriban o lan!

LÖVH

Mürgü vursa s h r mehi,
P nc r mi duman yalar...
Öz bozumtul qanadından
h r üst
Bir inc tül p rd salar...
Harda is din r kaman:
- Getm ,
ey h zin qanadlı duman!
S n m yus anlarıma
B nz r kimis n.
G l,
Ç kilm ,
Son dal ın
X z r kimis n...
X z r dü boz dumanım,
Taleyini
q l msiz d ,
goy sulara yaz,
dumanım...
B lk yarı h lak olmu
Bir g linin son ahısan?
Bozumtul bir tül içind
S n ism tli g lin kimi
h yalısan...
Getm duman, h zin duman.,
G l dövr md g zin, duman.
Gec-gec g l n qona ımsan...
G l dolduraq bad miz
ç m n ehi.

Tez ol, duman,
oyanacaq s h r mehi.
Saçlarıma
inci düzüb ax, dumanım.

Nisgilli bir g lin kimi,
M n bir d bax, dumanım... ..
El bu vaxt,
    üfüql rin yana ına
Dan f qi qan çil di.
Otlar üst s p l nmi .
Neç min eh damlasını
ncil di...
P nc r md s h r yeli,
T z n m çalıb getdi.
Dumanımı,
-N h ng Zümrüd qu u kimi
Qanadına alıb getdi...

BAKILI QIZ

Bakılı qız, paytaxtımın göz lis n,
Öz e qimin, öz b xtimin z lis n.
Suları yara-yara buruqlara ged nd s n,
Oyanır qızıl gün s nin irin gülü ünd n.
Sevir m s ni, m n bakılı qız,
Ala gözlü yar, n bakılı qız!
Z hm tinin b hr sidir, ey göz l yar,
X z r üst f q salan gur i qlar.
Sevgilim, gülür X z r, ömür göz l, dövran göz l,
Gül nim, sal bir n z r, h r yan q ng, h r yan göz l.
Sevir m s ni, m n bakılı qız,
Ala gözlü yar, n bakılı qız!

Ür yini ür yim d ya adıram,
Ka s ninl qo a g zib, qo a duram.
Her s h r ba ın üst qa ayılar qanad çalır,
Qazdı ım sıx buruqlar X z r boyu kölg salır.
Sevir m s ni, m n bakılı qız,
Ala gözlü yar, n bakılı qız!

HLA GÖZLÜM

H sr tinl gec -gündüz
öl ç kib, yanıram m n.
S nin hla gözl rini
B xt ulduzu sanıram m n...

N qar t

S simi dnl ,
G l, irin sözlüm,
Ey hla gözlüm!

Bir ad tdir z l günd n;
Könül sev n göz l olar.
S nin hla gözl rind
E qimizin at ı var.

Saf e qimiz bir bahardır,
M n bülbül m, s n d çiç k.
Qızarır al yanaqların
Dan yerinin f qit k.

AVTOMOB L MÜF TT

Dan yerin s da dü ür,
Gur ma ınlar hey ötü ür.
S ni görc k usta keçir,
Yava sürür, asta keçir.

N qar t

Vaxt gözl mir yol b l dçim,
Mavi i iq yandır - keçim.
Ey irindil müf tti im,
Avtomobil müf tti im.

N qar t

Gec keçir, sir kül k,
S n ayıqsan ke ikçit k.
S nsiz c fa ç k bil r,
H r q zadan bizim h r.

N qar t

Ey sürücü, ey piyada,
B rk ayaqda yeti dada.
Ona sadıq köm kçi ol,
S nindir yol, m nindir yol.

N qar t

D L S Z D Q Q L R

Ba ında a k la ay,
Buludlardan axır ay.
Bird n yar g lm z indi,
Bu kec n h zindi...

...Çiydim bir l qonur,
Baxıram, gözl r qonur.
Baxı lar dupdurudur,
O, ayınmı nurudur?

T rp nm yir buludlar,
L p l rd sükut var.

N o dinir, n d m n,
Aparır bizi yelk n.
Vallah, dünyaya d y r
Bu dilsiz d qiq l r...

B L M D N

Ba çamıza g ldi bahar,
Ya ıl xalı s rdi bahar,
G l dedim, g lm din, yar,
G lm din, yar.

N qar t

M ni yada salsan, a yar,
Ür yimi alsan, a yar,
A ceyran sevgilim,
Mehriban sevgilim,
Sirrimi bilm din,
Bilm din yar...

N m deyib, güldükc m n,
Güldü çiç k, güldü ç m n,
Gül dedim, gülm din, yar,
Gülm din, yar.

Dindir irin sözl m ni,
Özün dedin gözl m ni.
Gözl dim, g lm din, yar,
G lm din, yar.

BAKIYA KÜR G L R

T r lal toplayın, b növ yı ın,
Qızıl Ab eronun göy sin sind n.
Güld st ba layıb, yollara çıxın,
N m l r yaradaq Kürün s sind n.

O keçir h rin da yaxasından,
H r evd , eyvanda axar su gülür.
Sanki d li Kürün h r damlasında
Ulu babaların arzusu gülür.

Qoy n m m b di dü sün dill r ,
Z hm tl öpü sün, gül baxtım m nim.
O suyu g tir n polad ll r ,
Ömürlük borcludur paytaxtım m nim.

Göz vurub X z r ,
Duzlu göz l
irin bulaq kimi süzülür g lir.
Ömürl r üstün bir ömür g lir,
Bakıya Kür g lir, mavi Kür g lir.

YOL AYRICINDA

Yazda gömgöy olan ba lar,
Payızda tez sovu urlar.
Sevgilil r ayrılırlar,
Sevgilil r qovu arlar
yol ayrıcında.
De, n gördüm bu h yatda,
Gah yatmı am, oyanmı am.
lk e qimin ç tri altda
Bir sükutla dayanmı am
yol ayrıcında.
st r indi, ist r q dim,
Könül küsür, q lb barı ır.
B z n olur, n gizl dim,
Ür kl r d haçala ır
yol ayrıcında.

QONAQ G L B Z

Q lbimi dindir,
S n sözüm var.
Naz, naz eyl m ,
G l görü k, yar.
Çıx ya ıl düz ,
Qonaq g l biz .
Gözüm yoldadır,
Xo x yaldadır.
Tez g l, ey gülüm,
Göz l sevgilim.
H yatımda var
Sevgili bir yar.
N qar t
Çıx ya ıl düz ,
Qonaq g l biz .

* * *

Yana ı çiç k,
Gözl ri göyç k,
Üz ngid n tut,
S n m ni görc k.

N qar t

Birc sözüm var,
Nazlı-duzlu yar.
Q mli dayanma,
n gül üz lü yar.
Çıx ya ıl düz ,
Qonaq g l biz .
Gözüm yoldadır,
Xo x yaldadır.

N qar t

ANA

ziz ana, can ana,
Göz l, mehriban ana!
Böyütdükc bizi s n
D n dü ür saçlarına
Ömrün b nz r
Gülüstana,
Canım ana, Gözüm ana!
Halal südün t mizdir,
Müq dd sdir dil yin.
Q lbimizl bir vurur
S nin ana ür yin.
Ömrün b nz r
Gülüstana.
Canım ana,
Gözüm ana!
Q hr manlar anası,
Sevimli, ziz qadın!
Bizim ana V t nl ,
Qo a ç kilir adın.
Ömrün b nz r
Gülüstana.
Canım ana,
Gözüm ana!

M NG ÇEV RD N Z ND

Sular aydın, göy l k siz,
h r saldıq bu yerd biz.
Qoy birl sin ür yimiz
Ming çevir d nizind .

G zdirdikce bizi yelk n,
Ulduzların altında m n.
Ka öp ydim tell rind n,
Ming çevir d nizind .

Mu an girib al quma a,
Tama adır ba dan-ba a.
Yelk n açıb, g z k qo a,
Ming çevir d nizind .

Z R F GÜLÜ LÜM

Söyl , ey sevgilim,
S n t k yar hanı?
Zülfünd n tel düzüb
Çaldım kamanı.

N qar t

Ülk r baxı ına,
Xo yeri in ,
Z rif gülü ün
Verr m dünyanı.

N m dir ilhamın,
Yoxdur bir kamın.
Ey air slamın
Göz l cananı.

Mahnıdır yelk nim
z ld n m nim.
G l sev k v t nim
Az rbaycanı.

N qar t

LAYLAY

Göyd bulud lal keç r,
Axar sular dayanar.
Oxuma, eyda bülbül,
Ceyran qızım oyanar.
    Laylay, be iyim laylay,
    Evim, e iyim laylay.
Qayalarda sürünür,
Yen s h r dumanı,
    irin yuxu yat, qızım,
Olum gözün qurbanı.
    Laylay, be iyim laylay.
    Evim, e iyim laylay.

KÖNÜL MAHNISI

T z e q dü n könlüm,
Mizrab götür, teli dindir.
Ç m n çıx, seyranag l,
Bülbül olub gülü dindir.

M n nazlıyam, s n naz ç k n.
Naz yara ar nazlı yara.
    s n kül k, ana götür,
Tell rimi özün dara.

T RAN

duet

O lan: Sönm z gözünün at i bu mavi X z rd ,
    Nöqsan da tapılmaz, aman allah, bu göz ld .

Qız: Yadlar da olubdur s n heyran, m n heyran
    Kim ki, bizi sevmir s n qurban, m n qurban.

O lan: S n göyd yanan ülk rim, ey yerd ki canan,
Il rl sev n yarına qıymaz bel hicran.

Qız: Hicran-vüsəlın l zz ti vardır göz l o lan,
E qind oduna od tuturam, m n Göz l o lan.

O lan: Bir-bir h zin ill r d keçir, köç biz ay qız,
Eyvanda durub gözl yir m m n s ni yalqız.

O lan v qız: Saf e qimizi g l ya adaq güllü baharda,
Odlar diyarı, gül diyarı, do ma diyarda.

B R OLANDA

Süzüldükc ayna bulaq,
ehd n sır a taxar yarpaq.
Büsat qurar h r ba ça-ba
Bülbüll gül bir olanda.

l- l tut, qol-qola g z,
T miz e q yoxdur vez.
yar yaxın dü bilm z
H m sirr, h m dil bir olanda.

Ür k co ar, qan qaynayar
Bir sözünd n s nin a yar.
Gün çalar, ay oynayar,
ki könül bir olanda.

AYNUR

N m

Körp qızım Aynurum,
Saçların burum-burum.
Al- lvan geyinmis n,
Kuklanla deyinmis n.

S n n q ngs n, Aynur,
Solmaz çiç ks n Aynur.

S n yuxudan durmusan,
Evd būsat qurmusan.
Oyna, ay b xt ulduzum,
Göyç k qızım, can qızım.
S n n q ngs n, Aynur,
Solmaz çiç ks n Aynur.

Paltarın t p-t z dir,
H r i in bir m z dir.
Böyü, qızım, boy at s n,
T bi ti oyat s n...
S n n q ngs n, Aynur,
Solmaz çiç ks n Aynur.

D N Z

Gün qızıl balıq t k
D nızd batdı getdi.
Gümü s yyar l ri
Göyd oyatdı getdi.

Göy-göy rçin l p l r
Qatar-qatar düzüldü,
Gün in baxı ları
Üfüql rd n süzüldü.

* * *

Aypara orağ kimi
Buludlardan asıldı.
D nız ehi sır at k,
Göy otlardan asıldı.

L p l rin doda ı
Doda ıma d yinc ,
Bir xo n m e itdim
Bu vaxt inc d n-inc .
- Avan ç k ey, ayb niz,
Qa ayıdır yelk nimiz.
Qorxuram ki, bir gün m nsiz,
Bu göy gözlü l p , ay qız,
Gül üzünd n öp , ay qız.

DA LAR

Ona qanad ver n öz x yalıydı,
M sk ni da ların ya ıl yalıydı.
O, erin a saçlı bir qartalıydı,
Zirv nd doyunca süzm di, da lar!

Sevirdi yurdunu Vur un d rind n,
Onu c l aldı elin lind n.
Heyf ki, erinin lal l rind n
Mina g rd nin düzm di, da lar!

Sevdi Mil düzünü, sevdi Mu anı,
Sevdi qara gözlü göz l ceyranı.
G zdi qarı -qarı Az rbaycanı,
Lakin bir çoxları g zm di, da lar!

Vur un ell r dedi, ell ri seçdi,
Mahir ovçu kimi çöll ri keçdi.
Çoban s rnicind n d l m içdi,
F q t doda ını büzm di, da lar!

Ma arda saz tutan tell r vur unu,
Bülbülü mat qoyan güll r vur unu.
S m d Vur un kimi ell r vur unu
Min il ya ayaydı, yüz n di da lar!

H YATIMSAN

S ns n ilk baharım m nim,
Sevimli gülzarım m nim.
H yatımız n, e qimiz gül n,
Ey sevgilim, s n tirli güls n.

S n h yatımsan,
Qol-qanadımsan.
S n göz lims n,
Saf m lims n.
G l seyr dalaq,
Ey lal yanaq!

Göz l, parlaq, saf incis n,
Q lbimin ilk sevincis n.
Baxı ın odlu, yana ın güldür,
Yar, yaxın g l, bir könlümü güldür.

S n h yatımsan,
Qol-qanadımsan.
S n göz lims n,
Saf göz lims n.
G l seyr dalaq,
Ey lal yanaq.

N YY T N N D R?

M n s ni e qim yegan sandım,
Dolandım ba ına pervan kimi.
Bahar qaranqu u, t r benöv t k
S n b x el dim m n öz q lbimi.

N qar t

Çıxdım dan yerinin t rlan seyirin
S n n rgiz d rdim, t r lal d rdim.
Bils ydim, g ldiyin da yollarına

Ivan çiç kl rd n xalı s r rdim.
nsaf el , sevgilim, g l,
Dinl bir, ey göz l,
S n sözüm var,
Ey nazlı nigar!
S nsiz gönül mülkü bir fsan dir,
Aç söyl , b s s nin niyy tin n dir?

S ns n, ey göz lim, söhb tim, sözüm,
G l ya at e qimi ür yind s n,
Hayana gets n d ey xumar gözlüm,
Bu odlu a iqin ür yind s n.

SEV RL R S N

Mü nni n inc teli gözl y r,
N m göz llikdir - ona göz d y r,
Bir bülbül r qisi e its m g r,
O s s ceyran kimi hürkü d r m ni.

H yatım sevinçdi, dal ın k d rdi,
Qaranqu n f sim uçub ged rdi.
Dem yin övk tin s si h d rdi,
Bir daha tapammaz bu ell r m ni.

M n qoca r qimin mü nnisiy m,
lal s siy m, bulaq s siy m,
Arazın axarlı zümzüm siy m,
H r iki sahild sev rl r m ni.

T ran m g zs d bütün cahanı,
Deyin, torpa ımt k bir m kan hanı?
Bir gün m n görm s m Az rbaycanı,
Bo ar varlı ımda q m, k d r m ni.

QIZLAR

Qara qa lı, qara gözlü qızların,
N m sin xo n m l r qarı dı.
Göy t kli, bol m hsullu düzl rin,
Sin sind neç ür k alı dı.

Qapıb sübhün z rif duman tülünü,
S h r mehi da dö ünd itirdi.
Göy kolların qozasını, gülünü,
Bizim qızlar n f sil yetirdi.

Açdı, saçaq-saçaq oldu qozalar,
Göy kolların gümü teli parladı.
Deyir l r ki, payız f sli boz olar,
im k çaxdı, göy üç d f gurladı.

...Göy baxdı bu qızların q ngi,
Onun hla gözl rinin bu odu, -
X ne r kimi parçaladı buludu,
Güldü gün , - güldü göyl r ç l ngi.

Al f ql r içdi büllur ehl ri,
Yen kollar a örp y büründü.
Yara ıqlı do ma v t n çöll ri
ndi daha m lah tli göründü.

RQ N ÖHR T

Q L B A R

Fizuliy ithaf

1

Yarıb da sin li q rin l ri,
erinl ucaltın özün heyk l.
Keçdikc ömrünün qaynar ill ri,
Dünyaya b x etdin min inc q z l.
Q lbinin h r teli kamana döndü,
Ahın a örp kli dumana döndü.
Tutu dun yanar bir e q at in ,
S m nd r saya ı alı dı q lbin.
Leylinin - M cnunun t miz e qin
Bir dastan yaratdı o air t bin...
Bu sevda yolunun yor unuyam m n,
Füzuli erinin vur unuyam m n!..

2

Göz ll r olduqca M kk n-M din n,
M h bb t dil açdı h r s tirind .
Cananın zülfünü ox adıqca s n,
El bil m st oldun gülün trind .
Q lbind n bulaqlar axıb süzüldü,
Mirvari sözl rin çin-çin düzüldü.
Dilb r s h rl rin seyrin daldın,
Ötdü sarı köyn k ehli budaqda.
Meylini bir yeni q z l saldın,
O da n m olub g zdi dodaqda.
S ni arzuladı Odlar v t ni,
Lakin r q q lbind g zdirdi s ni.

3

S n qoca Ba dadın halına yandın,
Orda n d n çox d rd, b la gördün,
dal t namin ell r dolandın,
Xorasan addadın, K rb la gördün.
Nur olub süzöldün, su olub axdın,
Lakin oyanmadı o qara baxtın.
Sarbanı olduqca söz karvanının,
Yükün k d r oldu, yükün q m oldu,
air! Öz dövrünün, öz dövranının
Niy h r nal si s nd c m oldu?
Dünyanın s nin t k d rdlisi varmı,
Bir q lb bir elin d rdi sı armı?..

4

Keçdin fırtınalı q rin l rd n,
Füzuli, oyatdı x lqı fğanın.
Ya atdın, hifz etdin qüdr tinl s n
Öz do ma dilini Az rbaycanın.
Deyirl r anan da ell r adından
Demi : o l hc n , dilin qurban!
Dörd yüz il keçs d , air, yax ı bax,
Yen d dilimin ke iyind s n.
Dem ki, unudub m ni bu torpaq,
S n do ma elimin be iyind s n.
S n layla deyir göy ulduzları,
Bir d yurdumuzun ceyran qızları.

5

Füzuli! Güldük h r yeni s h r,
Min göz l yeti ir göz lin kimi,
Elin yaratdı ı t z n m l r
Dill rd dola ır q z lin kimi.
S n günl çıxırsan, ayla batırsan,
Xalqınla bir durub, birg yatırsan.
H r il novruzgülü çıxanda qardan.
S n d q d m basıb biz g lirs n.

Güld st ba layıb bu ilk bahardan,
Ç m n çıxırsan, düz g lirs n.
Yet r, ay Füzuli, bi-hicranın,
S n q lb airis n Az rbaycanın!..

RQ N ÖHR T

Böyük dib
C lil M mm dquzad y

I

Mirz C lil! Mirz C lil!
Do uldunsa Nehr md s n.
Yüz Nehr min d rdi keçdi
V t ncanlı ür yind n.

* * *

Baxdın H s n mil r ,
Min bir min dü dü yada.
Tutu dun bir q m oduna,
Min bir q min dü dü yada.

* * *

O suvaqlı daxmalarda
Duydun elin ahını s n.
Il rin q l m verib,
- D rdimi yaz! - dedi V t n.

* * *

Durdun iti q l minl
Mill tinin ke iyind .
Sabirl rin, S hh tl rin
S hh tinin ke iyind ...

II

Mirz C lil, Mirz C lil!
Sadiq qaldın öz h dın .
Ür yinin h r sözünü
Verdin "Molla N sr ddin"o.

* * *

Lakin o yox, s n diriltdin
Bütün canlı ölü l ri.
Qalxdı q fl t yuxusundan,
C hal tli r q ell ri...

* * *

Durdun iti q l minl
Mill tinin ke iyind .
Sabirl rin, S hh tl rin
S hh tinin ke iyind .

III

Mirz C lil! Mirz C lil!
S n güldün d , a ladın da.
Q mküsara güll d ydi,
Dönüb qara ba ladın da.

* * *

Sad , irin l hc nl s n,
Dilimiz öhr t oldun.
Bu hikm tl r ölk sin ,
n d rin bir hikm t oldun.

* * *

S n d böyük ür yinl
Salamladın bu diyarı!
S n bu gün d dayanmısan
V t ninin ke iyind .
Sabirl rin, S hh tl rin
S hh tinin ke iyind .

SEV B YA ATDI

Turan Cavid

Ona gec d olsa,
Sevinc verdil r.
O, dal ın dayandı, o sevinm di.
Onu öz fövqünd duran gördül r,
O, göyl r qızı t k
Yer enm di...

Ona bir f qli
Müjd verdil r.
Güneyl r güls d , qüzeyl r gülm z.
Ona dünya boyda x b r dedil r,
Dedi: - Bilirdim ki,
S n tkar ölm z!..
O, söz hikm tini
Sevib ya atdı
Dal ın baxı mın ifad sind .
O, n kirpik sıxıb, sin bo aldı...
airi ucaldı irad sind ...

SAB R M

Mayın son günüdür, do uldu un gün,
Da lar tül örp kli, çiç kl r gülgün.
Ana torpa ndan q m oldu sürgün,
Mü zz m heyk lin güldü, Sabirim,
Bu gün n sevimli gündü, Sabirim!

Q fl t yuxusundan bizi oyatdın,
Yanar göz ya ım sulara qatdın.
Elin q m yükünü d ryaya atdın,
Çırpıldı sin n dal a, Sabirim,
B nz din qocaman da a, Sabirim!

ritdin q lbini s n gil -gil ,
B rkd arxa oldun Mirz C lil .
Daim qonaq oldun q m -nisgil .
D rdini ç k nm z da lar, Sabirim,
Acı gülü l ri a lar, Sabirim!

S n tkar sınanar darda, ç tind ,
Min duy u oyatdın m ml k tind .
C hal t gömüldü h r söhb tind ,
Kül altda köz r n közdün, Sabirim,
srin tufanına dözdün, Sabirim!

Oyan! Torpa nı bir seyr el s n!
S ni ür kl rd ya adır V t n.
Dünyalar durduqca boy ver c ks n,
S n ey erimizin nuru Sabirim,
Qocaman Sabirim, ulu Sabirim!

"1906-1956"

S m d Vur una

nsan dünyaya g lir,
T v llüdü yazılır.
nsan dünyadan gedir,
Ba da nda bir tir ,
ki r q m qazılır...

nsan dunyaya g lir,
Il rl q l m çalır.
Z kasına ba yib,
Ulduzlar da alçalır.
nsan dünyadan gedir.
Onun h yat yolundan
Kiçik bir tire qalır.

Ömrün uzun yolları!
Öts d üstünüz d n,
Siz ey kiçik tirel r!

Zamanın s r t ruzgarı;
S yyar l r ya sa da
Göyl rd n dolu kimi.
Böyüy n bir dühanın
r flı yolu kimi.
M rm rl r h kk olan,
Siz ey kiçik tirel r!..
M nalı insan ömrü,
Heç vaxt getm yir h d r.

H SR TN M S

Mü fig üçün

Naxçıvan nişgill r açarçısıdır,
Ona qonaq g l n ovudar q mi.
Ancaq Arazımız el carçısıdır,
Nal si tutubdur bütün al mi.

Mü fiqim, üfüqd gülüms yir dan,
Tikanlı m ftill r qubarlı yara.
lin çatmasa da qatar yolundan,
Bir salam gönd rdin S n hriyara.

Yaralı airin, sözlü ustadın,
S si h zin teld , sarı simd dir.
air var, yurdunda q r q olub yadın,
Q bri d özü t k tilsiml rd dir.

Y qin ki, örtübdür q rib türb ni,
Yabanı çal-çayır, p jmtürd yosun.
Deyirl r Cavidim çox sevib s ni,
M n niy sevm yim, m n niy susum?

D rdini xalqıyla böl n airin,
lham zirv sind n lal da ar.
Sözünü dem mi öl n airin,
Sözü dild g z r, dodaqda ya ar.

Naxçıvan! Bax budur m ml k timiz,
st dik onunla bir görü s n.
S ni q lbimizd g tirmi ik biz,
Arazla d rdini t n bölü s n...

airim, üfüqd n gün kimi qalx!
S n tkar susanda mill t kar olar.
T qşiri Arazın üstün yıxsaq,
Araz bundan da çox zülmkar olar.

Bölün n xalqların müq dd ratı,
Dünya m clisind n qar t olmu .
B s niy , b s niy az ri adı,
kiy bölünüb bel yad olmu ?..

Susma! Odlu air, alovlu ür k,
Çıl n misraları aya a qaldır.
S ni yıxa bilm z bir daha kül k,
Qayada palıd ol, d ryada sal dur!

S n tkar sınınar darda, ç tind ,
airlik heç k s g lm sin asan.
S n indi c mi ziyar tind ,
rqin fsan vi qapısında san.

Tükl rim ürp di, sanki ü üdüm,
Arazdan deyir m, q h rliy m m n.
M nim müdrik sözlü cavan Mü fiqim,
N q i Cahanıma s n xo g lmis n!

C F R M M N M

Ustad sadıq qaldı öz ilqarına,
Milyonlar bir mizrab vurur tarına.
S nin könül adlı söz diyarına,
Dü übdür yen d güzərim m nim.

lim ilk q l m aldı ım günü
Hürkütdün gözl rd yatan mürgünü.
Ucalt, göy qaldır s n t mülkünü,
C f rim, Cabbarlım, z f rim m nim.

D ryadan d rins n, göyd n q l bıs n,
Bir zümrüd qu usan, uçu unla s n.
Elxanı, Ya arı, Almazı sev n,
Sevili sevdır n C f rim m nim.

RMAYİ D LL R

B st kar Fikr t mirova

Ötün bülbül kimi irmayı dill r,
nc s sinizd h yat e qi var.
Elin ür yind n yazır deyirl r,
Ür yi ell r ba lı b st kar.

Ötün, h zin dill r, s sinizd m n
E idim suların zümzüm sini.
Arazı belin dolayan V t n,
E it s n o lunun könül s sini.

Rübabi bir mahmı, l tif bir eir
Ür kd yurd salıb, dodaqda ya ar.
Dibç k itill ri tez solub ged r,
Torpaqdan göy r n torpaqda ya ar.

nc mu amların qanadında biz,
G lin ümmanların üstünd n uçaq.
Bizim el mahnımız, el t ran miz,
H l çox yerl rd qanad çalacaq.

Qulaq ver q lbimd n g l n bu s s ,
M nim ziz dostum, san sözüm var:
- Gözl r ya armasa, tük ürp m s ,
N s n t yaranar, n d s n tkar.

Çal, ey b st karım! Qoy barmaqların
Duyan könüll rin telind g zsin.
S nin s n t e qin, s n t ilqarın,
Dünyanın yüzl rl elind g zsin.

S SL RZ RV S

B st kar Qara Qarayev
S s - zirv dir,
nc b st cilalıdır.
Sözu varsa,
Kim yaratsa
sil s n t halalıdır.
T r tökübdür,
Puçur-puçur,
Qram-qram,
irmayı dill r üstünd
ziz Qaram!
B st l nmi
Odlu q lbi daim vurur,
"Yeddi göz l",
Yeddi g z r,
Yüz il ya ar, min il durar.
Mu am üst
Yeni b st
Yaradana minn tdaram,
ziz Qaram!
B st n dir?
Musiqinin bir l l yi.
Qaramızın
H r ulduzun
Sin sind var ür yi..
Qara
S sl r zirv sidir,
Qüzeynd d n r qaram.
Qırdın s sl r buxovunu,
ziz Qaram!

im kl rin
Öz ah ngi, öz r ngi var,
Q d m basın,
Qulaq asın
Gör q lbind n c ngi var!
" İdirimli yollarla" keç!
Hamar yolla Yoxdur aram,
ziz Qaram!
S nin sil sür tini
Ç kdi Tahir.
Tahir r ngl r çalarıdır,
Çünkü,
Mahir firçalıdır.
Ancaq m nim
N abım var,
N ç hrayım,
N d qaram.
Sür tini
Söz üstünd yaradıram,
ziz Qaram!
Qara vüsal,
Qara h sr t qov a ıdır,
Ya ı onun
B st ehi, qövsı-qüzeh qur a ıdır.
Gur Araza dey nd ki:
S n kamança,
M n d taram.
Az rbaycan n m deyir:
ziz Qaram!
ziz Qaram!

DA QARTALI

*Xalq yazıçısı Süleyman R himova
ithaf*

Deyirl r, qocaman qartal uçanda,
Qayalar diz çök r, zirv l r sin r.
lham v cd g lib qanad açanda,
S n t meydanında göst r r hün r.

O, öz diyarına, do ma yurduna,
El ki, f r hl çevrilib baxır;
Xalqın d rya t bi verilib ona,
Co qun da sell ri q lbind n axır.

Elini-gününü sev n s n tkar,
Ucalır bir qartal qanadı kimi.
" amo"nu ba rıma basıram, dostlar,
Möht r m dibin övladı kimi.

Yox, yox, titr m yir qur un q l mi,
Onun sin sind min dastan yatır.
El bir insanın deyın, n q mi,
S n ti n canlı epopeyadır?!

Yarat, ey s n tin könül sirda ı,
Doymaz yaratmaqdan sevdalı ür k.
Ey air Vur onun dib qarda ı,
Ömrün uzun olsun arzularnt k!..

OXU, R D M, OXU

SSR Xalq artisti R id Behbudova

Ata - da çayı,
Ana - göl.
Övlad - o göld üz r.
Burada h r l p mavi,
H r dal a gümü d n göz l.

Valideynl r eyni,
Övldar çe id-çe id...
Bir gün
M cidin
Bir o lu oldu.
Adını qoydular:
R id!
Anan Firuz nin
Laylasını e it,
Ay R id!
Atan M cidin
G raylısını e it,
Ay R id!
Qula ında
Z ngul çalsın,
Ay R id!
Qurban tarında çalsın,
Ay R id!
T bi ti gözl rind güldür.
S sin bülbül,
Ür yin güldür,
Ay R id!
Oxu, ziz R idim,
S n oxu,
M n e idim,
R idim!
S si bahar R idim.
R idim!
S n oxu,
M n e idim.
E idim
S sind ki r vanlı ı.
Ey Cabbar Qarya dının,
Keç çi M mm din,
M çidin,
Bülbülün,

Xanın cavanlı ı!
Ey bulaq qaynaqlı,
Çay axarlı mü nni –
Kül kl r s n n ni..
Meh - tirli n f sin,
Oxu,
Qoy axsın s sin...
Ata yurdun u ada
Min z ngül b r q rar.
Ür kl rd n süzülür
"Rahab", "Segah", " ur", "Qatar".
T snifl r Ivan- Ivan,
Mu amlar çe id-çe id,
Onlan bir r-bir r
Q lbin yaz, Ay R id!..
r qil rin duruca,
S sin boyundan uca.
C nub göyl ri kimi,
Baxı ların apaydın.
Bu yurdun, bu torpa m
Uçan n m l rini
Bütün dünyaya yaydın...

* * *

"Ar ın mal alan!" –
Bu s s, Üzeyirin
Q lbind n qopan zaman,
S nimi axtarırmı ?
Danı , ay R id, danı !
S n r qil rin
Uçu meydanlarına
Q d m qoydun ilk d f ...
Görm diyin yerl r
Ekranda seyr çıxdın.
S n t ilah sinin

um ad lini sıxdın.
Öpüb bə rına basdı
Tar s ni, qaval s ni.
Yeddi möcüz d n biri
"Tac-mahal" s ni.
Hindistan! – fsan vi
Göz llikl r diyarı.
Bombeyin, K lkütt nin
srar ngiz baharı
Qar ıladı
Ç m nli, ehli s ni.
Uçurdu min f r hl
Qocaman Dehli s ni.
Oxu, ziz R idim!
S n oxu,
M n e idim,
R idim!
Dünay sahill rind
"Valslar kralı" trausun
Do ma elind

S n kükr din, S n axdın.
S n axarlı s sinin
Cilovunu buraxdm.

Venesiya! -
Su üst üz n h r.
S ni
Neft da ları q d r,
Mehriban
Bir bala kimi,
Su üst üz n
Qala kimi
Qar ıladı.
Dodaqlardan dü m di:

Azərbaycan,
Bakı,
Bir də Rəidinin adı!
...Leonardo da Vinçinin
Qədirbilən vətəni.
Florensiya -
O gözəl vətən yurdu
Bakıya basdı səni.
Ulduzlu göylər altında
Sən qaranqu oldun.
Hər nə mən el bil ki,
Lap yenicə doğuldu.
Doğuldu qol atmağa,
Doğuldu
Neçə millətini
Güldürüb,
Ağlatmağa!..

Adamı sıxır qürbət.
Neyləmişəm,
Müəmmar - kənd rəidi,
İrini rəqilərlə
rəhbərlik.
O rəhbərlik piyalisi
Dəylik hərdəyəyə -
Canını
Verir ellər
Müəmmarın sənəyəyə.
Oxu, ziz Rəidim!
Sən oxu,
Mənə idim.
Rəidim!

Qahir göylərindən
Qalxdı bulud rəhbərlik.
Sən kimi ucaldı
Asan bəndi.

Q dim ehramlar yurdu,
Saçlarım ox adı
an - an , ay R id.
"Vidadi x st d n
Ba dad elin
S n yetirdin
Bir ni an ", ay R id!

Qarlı Fin torpa ına
Odlu n m yl getdin.
Uzaq r qin
Tayqa me l rind
Bir çınar kimi bitdin.
Moldav göz ll rin
Güld n ç l ng toxudun.

Neç eld , neç dild
"Ar m mal alan" oxudun...
Oxudun irin- irin,
Kükr din Dal a-dal a.

S sin can sada a!
Oxu bir d , R idim!
S n oxu,
M n e idim,
R idim!

N M KAR QIZ

*Unudulmaz mü nimiz övk t
xanım l kb rovaya h sr edir m*

Öt n bulud, s n kül k, co an d niz, dinl bir,
H sr tini ç kdiyim qız irin- irin oxuyur.
Onun s si yerin-göyün ür yini dindirir.
Gör s n o oxuduqca n dü ünür, n duyur?

N qar t

P nc r md n aymı baxır, yoxsa o qız, gör s n?
Yoxsa onun n f sidir l p l r toxunan?
Sevda lı qız, gur s sinl bir d oxu, bir d s n,
Yoxsa m nim saf e qimdir bu n m d oxunan?

Çox çıxmıram gül eyvana, duyduğ d r qon ular,
S n susarsan, Ay gizl n r, bulud çök r q lbim .
M n cavan bir s n tkaram, s ns göz l n m kar,
Bizim h yat n m mizdir oxudu un bu n m .

BE K BA INDA

*B st kar fiq Axundovaya ithaf
edir m*

X z r sahilind n bir q d r k nar
trafı yam-ya ıl bir aynab nd var.
Orda suyu irin, sad c bir qız,
Piano önünd oturub yalqız,
Baxıb p nc r d n n is anır.
Q lbind n z rif bir hiss oyanır...
Ayrılib bir anlıq dü ünc l rd n
irmayı dill r l g zdir rk n
Ürp ir b d ni, ya arır gözü...
Oxucum, bel dir, sen tkar özü.
Yeni bir ilhamla ya ayan zaman
Odlu bir hiss keçir onun canından.

Odur bax, o çalır... açılır bu d m
Gözl rim önünd yeni bir al m.
Bakı gec l ri... nur s pir q m r,
Gümü rüb ndin bürünmü h r.
Ya ıl bir eyvanda, be ik ba nda
Bir ana ömrünün cavan ya nda
ziz körp sin dedikc laylay,

Z rli tell ril o sevdalı ay
Ox ayır körp ni bir ana kimi.
Layla od a iqi-p rvan kimi,
Dola ıb be iyin ba nda yen ,
Yayılr x z rin d rinliyin ...

Ayrılib bir anlıq dü ünc l rd n
O b st kar qızı seyr edir m m n –
O sol un görünür, gözl ri dol un,
Yuxusuz gec l r olsa da yor un.
Lakin yaratdı ı irin n m l r
Ona müq dd sdır g ncliyi q d r.
O yen çalırdı... Sevindiyimd n,
Vurulub o qızın ruhuna q lb n,
Dedim: - Dinl m ni, ey t bi r van!
N dir yaratdı m bu g nc ya nda? –
Dedi: - Aylı gec , ya ıl bir eyvan,
Bir ana laylası be ik ba nda.

T Z Ç Ç KL R

*General H zi Aslanovu ziz
xatir sin*

Seyranım olduqca Da üstü parkı,
Fikrimi c lb edir dilsiz bir m zar.
Deyir m, ey do ma v t n torpa ı,
Sin nd n q d r o ul d rdi var...

Kül kl r üstün yarpaq sovrur,
B z n duman dü ür bu t k m zara.
B z n qızmar gün onu qovurur,
B z n d bu türb q rq olur qara...

N mli köyn yini sıxır buludlar,
Keçir yaz günl ri, payız x zanı.
Soru ur t bi t, soru ur bahar:
- Ell r bahadırı m rd H zi hanı?

Hanı adı dild , qüdr ti eld ,
öhr ti al md dola an H zi?
Bu s s qo ulub qanadlı yel d ,
Dola ır Qo qarı, g zir K p zi...

Q lbimd n s s g lir, duyun, e idin!
Yurdumun qoynunda o, ziz yatır.
X b ri dill rd g z n igidin,
Özü torpaq altda x b rsiz yatır.

...Keçir gözl rimd n döyü meydanı,
Ölüm qılnc ç kib, h yat dardadır.
O, tank alayının ba komandanı,
Yen d birinci sıralardadır.

Ba -ba a g ldikc zirehli tanklar,
Ulduzlar titr ir m rmi s sind n.
H zi qabaqdadır, qabaqda, dostlar!
O tank hücumunu seyr edir m m n.

Döyü d h r anın hökmü ba qadır,
Bir polad sip ro çevrilir b d n,
Övladı bir v t n e qi ya adır,
V t nsiz övlad yox, övladsız v t n.

Bir-bir azad olur k ndl r, h rl r,
Qalxır barıt iyi, s ngiyir ara.
Q lb d rd artıran acı bir x b r,
Yayılr bir anda bizim da lara:

- H zi öz canını...
Yox, yox, yalandır!
O, yen ı ıyır dü m n üstün .
Q hr man öl rmi, o q hr mandır,
E qi ür kl rd ya ayır yen .

Ölm mi , ya ayır o, slind d ,
Ona mahmı deyir s rin kül kl r.
lin yaz f slind , qı f slind d ,
Üstünd sayrı ır t z çiç kl r...

HEYK L

*Heyk lt ra C lal Qarya dıya
ithaf edir m.*

Paytaxtım üstünd bir zirv qalxdı,
Zirv d N rıman baxı ları var.
O müdrık insanın ucalıq taxtı,
H mi , h r zaman yüks kd durar.

Böyük s n tkarın mahir ll ri,
nc lik, z riflik naxı larıdır.
B lk N rımanın dal ın n z ri,
Bizim Qoca r qın baxı larıdır.

Dem yin, N rıman getdi dünyadan,
O, r q n böyük havadar oldu.
Onun heyk lini göy ucaldan,
Sehrkar barmaqılı Qarya dı oldu.

SR N SON GÜNÜN B RAB R GED K

*air dostum Mir Mehdi
Seyidzad y*

Biz deyirl r ki, göz l dostdular.
airim, onlara birc sözüm var:
- Dünya bel olub z ld n b ri,
T miz ür klil r daim dost olar!..

air var, des d göz l eirl r,
Onu insan kimi sevmir bu ell r.
Lakin ziz dostum, h r yerd s n ,
H m insan, h m d ki, air deyirl r...

erin töküldükc min bir vara a,
Bütün g nc n slimiz qalxır aya a.
Dem , qocalmı am bu xo günümd ,
Saçların gümü dür A a, ay A a!

"Ayaz"ın dü m nl durmu üz-üz ,
"N rgiz"ın N rgizl r yetirib biz .
M nim Dil ad qızım, sevimli balam
Ox amaq ist yir igid N rgiz ...

Yazdı m h r inc , h r göz l eir,
Neç k ndd n deyir, h rd n deyir.
Bütün gül balalar verib s s-s s
S nin h r erini zb rd n deyir.

lham v cd g l r, söz qanad çalar,
Ömrünü s n t ver n uclar.
Qoy deyim, bu söz d bir m qs d olsun:
- G ncl r g ncl rl g z n qocalar!..

Çarpdıqca sevincl sin md ür k,
Qoy erim ba ma s psin gül-çiç k.
Mir Mehdi, qolunu keçir qoluma,
srin son günün b rab r ged k.

M N M TEATRIM

M nim teatrım!
Xo n f sinl ,
Ox a ruhumuzu bahar yeli t k.
Q lb qida ver n inc s sinl ,
Aç biz qoynunu gülüms y r k.

G lin b nz yir duru un s nin,
Qoy q lbin ell rl düz ilqar olsun.
S n t yürü üdür yürü ün s nin,
S n bu yürü d u urlar olsun.

Duyduqca yadıma gör n l r dü ür;
Qoynunda birl ir dünya s n ti.
Çexov ekspirl g lib görü ür,
Cavid salamlayır Nazim Hikm ti.

Mnim teatrım!

Tmiz eqimi,
Snbalamı am, mng rks n.
Abbas Mirz kimi, Ülvil r kimi,
Odlu sn tkarlar yetir cks n!

Naxılıta ların hörm -hörm di,
Axı ıb baxacaq paytaxtım sn .
N C f r, n Vur un sni görm di,
Onların gözüyl qoy baxım sn .

C f r yoxdusa da, onun "Almaz"ı,
Qoy öz ll riyl açsın p rd ni.
A saçlı Vur unun sn t dünyası,
Sevdalar qoynunda g zdirsın sni.

Snbalamı am odlu könlümü,
Görüm bu gülzarın heç vaxt solmasın.
El ki, z ng oldu, i iq söndümü,
Birc stulun da qoy bo olmasın.

Mnim teatrım!

Qoy s hn mizd ,
srin övladları izini görsün.
Buruqlar önünd , m hsullu düzd ,
Özünü axtarıb, özünü görsün.

Mnim teatrım!

S simi dinl :
Yeni q hr manlar g tir meydana,
Bu ilk g li inl , xo q d minl
S n t müjd si ver Az rbaycana!

M NALI GÜLÜ

Sabit R hmana

irin gülü l r l g l güldür bizi,
Çox duzlu-m z li bir al min var.
Sabit! C f r kimi sev s hn mizi,
S nin öz n f sin, öz q l min var.

"Toy"un s hn miz q d m qoyalı,
Neç K r mova toy tutub keçdin.
S hn üçün yazdıqca li sayalı,
Gülü ü xo ladın, gülü ü seçdin.

P rd l r açıldı, p rd l r endi,
Bizim "Ni anlı qız" g zdi s hn d .
Be i p rt oldusa, yüzü sevindi,
Q l min çoxunu zdi s hn d .

Uymadın öhr t , uymadın ada,
Dedin, s hn miz yazmaq g r kdir.
Deyirl r, bu günl r t z binada,
Dostun liqulu evl n c kdir?!

N deyim, çox göz l ustadımızsan,
D rdini dostlarla bölü n oldun.
Bo -bo nitql rl ucalmaz insan,
Dö ün döym din, döyü n oldun.

"Xo b xtl r" yüz d f açdı p rd ni,
"Aydınlıq" aydınlıq g tirdi biz .
Yürü s sl yir "Koro lu" s ni
S n t müjd si ver ell rimiz .

Gah Mirz Q r nfili, gah Mindillini,
Gah usta Segahı dil salmısan.
B lk daddı ımız bu irinliyi,
Baban S buhid n s n borc almısan?..

Gülü r b tind n içdike ell r,
O qaynar bula ın gözü s n oldun.
Çoxuna m zh k yazan deyirl r,
Bunun n yax ısı, düzü s n oldun.

MÖHSÜN S NAN Y

thaf

Möhsün, bu xo günd dem qocaldım,
Ömrün s hn miz g tirib bahar.
H qıqı s n tl daim ucaldın,
S n tkar q drini bil r, s n tkar.

Q lbini ell r ba lamayanlar,
Yüz il v z ets d , el onu udmaz.
S nd xalqımızın r qeyr ti var,
Bu v t n torpa ı s ni unutmaz.

Çıxaraq s n tin söz vadisin ,
Bir ç l ng hörmü m güld n-çiç kd n.
Bu yetmi baharlı ziz gününd ,
rm an verir m s n ür kd n.

S n t ç l ngini g zdir ba ında,
Kim buna xor baxsa q lbi qaradır.
Qoy onlar bilsin ki, bizim dünyada,
n böyük m h bb t s n tkaradır.

S n tin ecazkar göz lliyind n,
Q nirsiz göz l d min ilham alır.
H zin rübabını basıb ba rına
S n tin e qin mahnılar çalır.

N xo dur, xo günd n m l r dem k,
M n eir ba ında öt n bir qu am.
Möhsün, s n t adlı bir s rvs n ki,
S nin bula ına g lib qonmu am.

M n s ni görür m, görür m yen ,
Böyük S buhinin söz s n tind .
Ya ıl alaçı a yaxınla ırsan,
gid Heyderb yli öz sur tind .

M n s ni görür m be inci ild ,
Q hr man Eyvazın timsalı kimi.
M n s ni görür m S m d Vur unun
"Vaqif"d Eldar t k qartalı kimi.

M n s ni görür m, görür m, ey dost,
Uzaq sahill rd Mixaylo kimi.
Qanlı ya ıllara divan tutursan,
Gözünd Ab eron, q lbind Bakı.

M n s ni görür m, ey ofer o lan,
T cili yardımı sürüb g lirs n.
H rd n Güliçkaya baxıb qıy acı
Gah acı, gah ırin söhb t edirs n.

M n s ni görür m, görür m, Möhsün,
Yüzl rl sur tl r silsil sind .
Dem qocalmı am - xo keçir ömrün,
Bir s n t e qi var s nin s sind .

Möhsün, dostlar kimi açıq ür kl ,
S ni t brik edir, alqı layıram.
S n bu erimi güld st kimi,
Bu ziz gününd ba ı layıram.

YETMİ L B R S N D ...

*Qurban Pirimov 70 il bir tarda
çalmıdır*

Yetmi il bir sin d ,
Yurdumuza car oldun.
S d f tarlar içind ,
S n Qurbana yar oldun.

Soru ur el-elatın:
Hanı Çoban Bayatın?

Qoca tarz n susanda,
Simin simin d ydi.
Haray saldı Qaraba ,
K p z ba mı ydi.

Sarı simin h zindi,
Sahibini g z indi...

Barma mın istisi,
P rd l rd çalıbdı.
Gör n son d f s nd ,
Hansı mu am çalıbdı?

Ka tozunu sil ydim,
Onu birc bil ydim.

nc p rd , z rif xal,
H zin mizrab hardadı?
H qiq tin, Bülbülün
Xo s si bu tardadı.

Susma, danı barı s n, -
Az rbaycan tarı, s n.

Q m el m , qoca tar,
B min, zilin cavandı.
Hansı tar ıra g ls
Bil ki, s nin havandı.

Az rbaycan tarı, s n,
Qurbansız qaldı tarım...

B Z M D H Y T VAR...

"Bizim h y t" erinin mü llifi
Teymur Elçin n zir

Ail d biz üçdük,
T z binaya köçdük.

Bir h y t dolu u aq,
S sl r çıxdı bo u aq...

H y t-baca qaynadı,
O ul-u aq oynadı.

Yıxıldı:"Vay!"- e itdik,
H rd n giley e itdik.

- O lunun qula ın bur,
Qızın qızımı vurur.

Analar xeyli dindi,
T nbeh atını mindi...

Il r ba alıb getdi,
Yen h min h y tdi.

Böyüyüb bir parası,
Gözümüzün qarası.

Artıq h y t onlar,
Enm y utanırlar.

T z l ri do ulub,
H y t s s q r q olub.

ndi onlar qı qırır,
Ç r-ç p rl ri qırır.

Giley g lm yir yen ,
ziz balamdan m n .

Bax burda do ulan,
O lumun da o lu var.

G nc qızlar ana oldu,
Ana qaynana oldu.

O ullar ata oldu,
Ata qaynata oldu.

N slimiz- b diyy t,
Yen qaynayır h yat...

GÖYÇ GÜLÜ

Yen gül yyamı, bahar f slidir,
Çiç kl r sayrı ır, güll r öpü ür.
T bi t insanı sanki m st edir,
Yarpa a eh qonur, q lb od dü ür...

Açır gözl rini sevdalı s h r,
Qu ların xo s si qula a g lir.
Çiynind telli saz a ıq l sg r,
Enib k nd içind n bula a g lir.

Hanı ona baxır yollar boyunca,
Qıvrım çal papa ı yen qa ında.
Qızlar, ceyran qızlar lind dolça,
Gülü ür, qaçı ır çe m ba ında.

Gedir heyran-heyran cavan l sg r,
Odlu ür yind n süzülür eir.
(Bir az ayaq saxla, dayan, l sg r,
Qızlar erini zb rd n deyir?..)

"Durum dolanım ba ına,
Qa ı-gözü qara Ceyran.
H sr tind n x st dü düm,
Eyl d rd çara, Ceyran".

Qızlar yen bu gün xo s h r ça ı,
"Sarı tel" üstünd el c ötdü;
Açıldı a ı m qa ı-qaba ı,
El bil çiynind n dü dü q m yükü.

Göz l baxmaqdan savab ey n var?
Bird n sevdiyi qız gözün d ydi.
Qızlar, arif qızlar tez yayındılar,
Ceyran ya maq tutub ba ını ydi.

T k qovaq altında qo a sevgili,
Dayandı bir q d r sanki lal kimi.
sdi Ceyran qızın doda ı, dili,
sdi ovçu görmü bir maral kimi.
- Ceyran!...
O, dinm di.
- Ceyran, nec s n?
Gec l r sübh d k od tuturam m n.
Qırma l sg rin sınıq könlünü,
M n s n yazmı am "Göyç gülünü".
Onu zb r bilir bu do ma ell r, -
Deyib bu sözl ri a ıq l sg r,

Bir telli sazına, bir qıza baxdı,
Qara qa altından sıx kirpik çalan,
Yazıq l s g ri sevdaya salan,
O bir cüt ilahi ulduza baxdı...

Yanırdı ceyranın al yanaqları,
Bula mın gözüt k qaynardı gözü.
O bülbül n valı gül dodaqları,
Söyl y bilmirdi bir k lm sözü.

Ceyran dinm s d ir li g ldi,
Üzünü söyk di s d fli saza.
(Ah, o nec q ng, nec göz ldi,
Alqı , canlar alan bu s rvinaza).

Alqı , l s g rin m h bb tin ,
Alqı , söz alqı , ülf t alqı !
Alqı , telli sazın eriyy tin , -
Bu inc , bu ülvi s n t alqı !...

Onlar sarıldıqca sarma ıq kimi,
Yarpaqlar astaca xı ılda ırdı.
l s g r n odlu bir a ıq kimi,
Sazını çiy nind n yana a ırdı.

Saz nec dill ndi gör sin sind ,
Güldü, telli sazın tell ri güldü.
A ıq l s g rin z ngül sind ,
Sanki Az rbaycan ell ri güldü.

li teld g zdi, x yalı eld ,
E qi d , ruhu da nec t z di!
H r yeni qo mayla sevinir dil d
Sözl r s d f kimi sazı b z di...

Dill n, a telli sazı, a s d fli saz,
A m nim ba rımı an- an eyl y n.
Q lbimi telin tel ba la bir az,
A ıq l s g ri v sf edir m m n.

Qoy ba ı çalmalı silsil da lar,
Ona s cd qılıb, ba mı ysin.
Çiç yi sayrı an ya ıl budaqlar,
Sazına söyk nsin, telin d ysin...

...Saz b m dü ürdü bax yava -yava ,
l sg r çevrilib Ceyrana baxdı.
Qızınsa gözünd n iki damla ya ,
Süzülüb eh kimi üzün axdı.

Da lara, da lara dil ver n insan,
Görün nec dilsiz, nec lal oldu?
Ya töküb a ladı v falı Ceyran,
Gözl r dolmu bulud, qa hilal oldu.

Ceyran öz d rdini danı dı ona:
- Atam m ni verir bir b y o luna!...
Bu söz n d h tli ıldırım kimi,
E qin heyk lini vurub uçurdu.
l v sg r da kimi, sıldırım kimi,
X yala qorq olub, sükutla durdu.

Söz var ki, insana qol-qanad ver r,
Onu qartal kimi göy ucaldar.
Söz d var, s sind kaman inl y r.
Q lb d rd artırıb, ömür qocaldar.

Titrdi da lardan a ır l sg r,
Taq tsiz qolları yanına dü dü.
T zan d ym d n qırıldı tell r,
Sazı da çiynind n yer sürü dü.

Qovaq dil g ldi, çay dil g ldi,
Qara at kolları dedi astadan:
- l sg r hamıdan m rddi, göz ldi,
Ona v falı ol, l ç km , Ceyran!...

Çe m gileyl ndi, süzülüb axdı,
Bilmir m çox dedi, yoxsa az dedi.

Durna qanadından l l k buraxdı;
- D rdini ell r o lan, yaz! - dedi.

Ceyranın ba ından sürü dü cuna,
Bird n s d flini ba rına basdı.
Qırılmı siml ri yı ıb ovcuna,
Sazı l sg rin çiynd n asdı.

Ceyranım qorxurdu el t n sind n
Üzünü bu d md mahala tutdu:
"Ell r! l sg ri çox sevirm m n".
Yox-yox, dem yin ki, Ceyran unutuldu!...

"M n onu sevirm yaz gün it k,
Lakin n eyl yim, ata hökmüdür". ...
Bu ara dil açdı h r gül, h r çiç k:
" nsana bir d f verilir ömür!"

"Do rudur, bir d f ...
nsafsız atam!
Bizim e qimizi o qoydu nakam!"

Q lbind iztirab, gözünd k d r,
Yalnız bu sözl ri dedi l sg r:
- M cnunam, g zir m Leyli çölünü,
limd n aldılar "Göyc gülünü".
Qoy sazım a lasın, sözüm a lasın,
Hüsnünün aynası gözüm a lasın...

l sg r Ceyrana el baxdı ki,
Dey s n bu görü son görü idi.
Odlu göz ya ıda el axdı ki,
Çiç kl r ü üdü, güll r ü üdü.

Getdi "Göyc gülü", o göz l p ri
Ya sız ür yinin ya ı töküldü.
"Bir gül b sl yirdim yardan öt ri,
X zan vurdu, gül yarpa ı töküldü...".

X Z R M

Sin n bir a gümü dü, gümü dü,
Gözüm hüsnün dü dü, n dü dü.
Sahilind i ıqlar qızıldı,
Yel d ydi, göy köyn yin sızıldı.
Suların çin-çin oldu, X z rim,
L p n göy rçin oldu, X z rim.

Dem , qoca Narginim qaladı,
D niz me sind o, taladı.
Mayakların qızarı nar kimi,
Sin n nec soyuqdur qar kimi.
A dal an a ayıdır, X z rim,
H r l p n qa ayıdır, X z rim.

Ur yimd söz yatır suyunca,
Dinl m ni, dinl s n doyunca.
Sularına mirvari düz ki, s n,
Paytaxtımın hüsnün güzgüs n.
Dodaqların duzludur, X z rim,
Göyl rin ulduzudur, X z rim.

Söyl görüm, ay d niz, ay d niz,
Çimibmi göy sin nd Ay, d niz?
Ulduzlar xalınmıdır gec l r,
Dal alar yalınmıdır gec l r?
Saf qoynuna dü übdür güz rim,
X z rim, ay X z rim, X z rim...

B Z M DA LARDA

Ay ell r, min zin t gördüm,
Bizim da larda, da larda.
Bir s falı ömür sürdüm,
Bizim da larda, da larda.

Yurdumun ah vüqarı var.
Da k s ni, Qo qarı var.
Babaların ilqarı var,
Bizim da larda, da larda.

G l r yayda qonaqları
M sk n ed r yaylaqları.
Da ar Narzan bulaqları,
Bizim da larda, da larda.

Dan yerini oyatmı am,
Da lar dey yaratmı am.
M n slamam, boy atmı am,
Bizim da larda, da larda.

S M N

Havada sazaq var, havada axta,
M ns dü ünür m ilk bahar haqda.
Anamın qoydu u bir göy s m ni,
Bahardan yazma a ça ırır m ni.

Baxıram, baxıram göy s m niy ,
Dönür n z rimd ya ıl z miy .
Odur, dan sökülür, nur s p l nir,
Gözümd z midir, hey l p l nir...

Sevgilim toplayır lvan gül-çiç k,
Çiç kd n-çiç y qonur k p n k.
Gülür kol dibind n b növ , n rgiz,
Baharla qol-qola yeriyirik biz.

Deyir m, biziml gül, g z, baharım!
Baxıb xumarlanır gülg z baharım...
Bu vaxt s rt kül yin boz qanadları
Geni p nc r m sovrur qarı –
Duyuram, x yalmı apararı m ni,
Qar ımda bir ka ız, bir göy s m ni...

ST SU

D lida ın t yind göz açarı,
K lb c rd l pir salıb, iz açarı.
Min m clisd söhb t açarı, söz açarı,
l sg rt k nüfuzlusarı, stisu.
N dadlısarı, n duzlusarı, stisu.

"G lin qaya", " sm r bulaq", göy ç m n,
Qız-g linin geyib g zir göy k tan.
Sazlı-sözlü qonaq g lir Göyç d n,
S n ondan da avazlısarı, stisu,
N dadlısarı, n duzlusarı, stisu.

Çaxarı im k buludunun gülü ü,
T rt r çayın k m rindir - güümü ü.
Tama adı r min çadırlı da dö ü,
S n söhb tli, s n sazlısarı, stisu,
N dadlısarı, n duzlusarı, stisu.

AB ERON

Bakı i iqlarla alı an kimi,
Parlayır dö ünd bir ni an kimi.
Sahil q ndill ri k hk an kimi,
Hüsünü daima b z r, Ab eron,
Mavi t yindir X z r, Ab eron!

Sulara sin g r, minbir vüqarla,
F xr et, Bakı kimi göz l diyarla.
Sabaha yürü var, qalx iftixarla,
Yarı c rg sin düzül, Ab eron,
Ey qızıl ür kli, qızıl Ab eron!...

B RD

Baxıb c lalına x yala daldım,
eir rübabımı e qınl çaldım.
H r xo m nz r nd n bir ilham aldım,
Bahar xalısını s r nd , B rd .

Sin n ya ılardan min yara almı ,
Nizami e qınl hey q l m çalmı .
Fateh sk nd ri k m nd salmı ,
Nü ab zülfünü hör nd , B rd .

Demir m, duru un b nz r ceyrana,
Do ma bir övladsan Az rbaycana.
slamın x yalı g ldi cövlana,
lk d f hüsnünü gör nd , B rd .

M R Z

Yol üstünd gül kimi
Bitmis n ay M r z .
Dem , n z rimizd n
tmis n, ay M r z .

Sübh ça ı, s h r erk n,
Ma mla keç nd m n,
Bir tora ay olub s n
Ötmüs n, ay M r z .

N q m yeyib, n inl ,
M ni ür kl dinl .
Yol ged nd m niml ,
Getmis n, ay M r z .

N deyim bu halına,
A iq m c lalına.
slam t k vüsalına
Yetmis n, ay M r z .

SURAXANI

Dem yin ki, air g ldi,
Bu büsati heç görm di,
Suraxanı Ab eronun
Gözl rind bir sürm dir.

* * *

Boz qumsallı bu yerl rd
A ac, budaq olmasa da,
Buruqların sıx me si
amlıqları salır yada.

* * *

Gec -gündüz yorulmadan
Enib qalxır mancanaqlar.
Bu görünü , bu m nz r
H r gec ni yoldan saxlar.

* * *

Yara ıqlı a binalar,
C rg -c rg düzüldükc ,
Suraxanı i 1 indan
Min nur alır zülm t gec .

* * *

Qara qızıl yer altından
Min ill rdir axmadadır.
Sanmayın ki, babalarım
Yen zülm t daxmadadır.

* * *

Yox, i iqlı bir sabaha
Gedir göz l paytaxtımız.
Gülür sonsuz bir sevincl ,
Öz e qimiz, öz b xtimiz.

* * *

At gahlar yeri bilib,
Hamı g lmi bu diyara.
Dü ünür m d rin-d rin,
Bu gün hara, o gün hara!

* * *

A ır d v karvanları
Keçib susuz s hraları,
Ziyar t axıb g lmi
Bu müq dd s yer sarı.

* * *

Hind elind n karvan-karvan,
D st -d st , qatar-qatar,
Bu m b d , at gaha
Axıb g lmi min bir z vvar.

***

Suraxanı möcüz t k,
Od paylamı g l nl r .
Sanki burdan at alıb,
Öz yurduna dönmü h r .

* * *

M nim ulu babalarım,
Tanrılarla oynamı dır.
Bu torpa ın altındasa
Bakı nefti qaynamı dır.

* * *

B li, qızıl Bakı nefti,
Yer altından çıxdı üz .
Ab eronum bu i ıqdan
öl yaydı gözümüz .

* * *

ndi uzaq Hindistandan
Biz qonaq g lir yen .
Onları m rd Suraxanı
Vaqif edir öz sirtin .

* * *

N fsan , n ziyar t,
C zb etm yir sla onu.
Bir hörm tl salamlayır,
Hamı bizim od yurdunu.

* * *

Suraxanı, - neft bula ı,
Sürm lidir gözün s nin.
H r diyarda, h r ölk d
G z c kdir sözü s nin.

"A ÇAY", "QARAÇAY"

ki çay süzülüb axır yana ı,
Dal alı bir n hrin qolları kimi.
Uzaqdan bozarır çayla ın da ı,
Toz basmı qo a da yolları kimi.

"A çay" a köpüklü, a l p lidir,
Axır a çiç kl r s lt n tin .
"Qara çay" burulub qapqara gedir,
R ngi d b nz yir t bi tin .

Bizim dünya görmü babalar s nin,
"Qara çay" adına dedikc qara,
Suyundan içm mi obalar s nin,
Ahın duman olub qalxmı da lara.

Qara r ng heç k s indi ar deyil,
Ax, süzül da ların ya ıl dö ünd n.
ndi s n gördüyün dövranlar deyil,
ikay t eyl m öz keçmi ind n.

S ni dönd rmi m öz ll riml ,
Tökül Niaqara lal si t k.
Bu gün yandırdı m nurlu çıraqlar,
Alı ır Qubanın da lal si t k.

ndi, ay "Qara çay", oynaq suların,
Neç da k ndind i i q yandırır,
Qubada sevimli kinçil rin,
T z m nzilini i iqlandırır.

"Qara çay", "A çaya" f q payla s n,
Oyan gün l s n, uyu ayla s n.
Qoy çıxıb ah da m zirv l rin ,
erimi ell r deyim ür kd n:
- ndi q rq olmusan i iqlara, çay,
"Qara çay", ay "Qara çay"!..

QUBANIN A ALMASI

Q l m l r gümü ü,
Yollar is dolayı.
Heç ey göz d ym yir.
Ba -ba atdan savayı.

A aclar c rg -c rg .
Meyv si ulduz sanı.
Almaların ah tri
M st el yir insanı.
Doda ıma toxunur
Çarpaz budaq alması.
Ûr yimd n s s g lir:
Qubanın a alması!..

Qubada qızıl payız
F sill rin ahıdır.
Ûfüqd n keç n bulud
Ulduzların ahıdır.
Çünkü, s yyar l r d
Parıldamır bu q d r..
- Göz l qız, fikr getm ,
S b ti al, alma d r.
Bil ki, bu almadadır.
H r d rdin sa alması,
Il rin t k a arır.
Qubanın a alması.

air, baxma a aca
Bir alma da qalmadı.
Yana ndan boylanın
Ondan da ux almadı.
Qızıl ala r ngi var,
Ah, nec d qo adır,
Qa ların da budaq t k
Çatılıb, ba -ba adır.
Qız, "yox".. dem k ist di.
Dedim: - Dinl , qadası,
Z hm tinin barıdır
Qubanın a alması!..

B LG H BA LARI

"Var ncil" sovu ur, üzüm morlanır,
Qara tut tökülür, ba da xarlanır.
Xallı amamalar ta nda yanır.
Sevgilim, g l dolan birc , ba ları,
Yolunu gözl yir Bilg h ba ları.

Gün öz odunu çil yir quma,
Meyn l r üzünü söyk yir quma.
"X zri" salxımları b l yir quma,
Sevgilim, g l dolan birc , ba ları,
Yolunu gözl yir Bilg h ba ları.

Qumu mirvaridi, f qi z rdi,
Mehi "gilavardır", ehi X z rdir.
Yazı da, yayı da, inan, göz ldir,
G l g z k ncirli c rg ba ları,
Yolunu gözl yir Bilg h ba ları.

RUR DÜZL R

Araziüst diyarımın,
" rur" adlı elind y m.

Arpa çayı axıb keçir,
M n qay l r selind y m.

Naxçıvanın ruru var,
rurun öz qüruru var.

Ya ıllara g rdi sin ,
H r qarı ı keçilm zdi.

hs n dedi - A rı da ı,
rur dü m nl ri zdi.

Naxçıvanın ruru var,
rurun öz qüruru var.

Az rbaycan torpa ının,
B r k tli gu sis n.

rqin polad qapısında,
Az rimin gur s sis n.

Naxçıvanın ruru var,
rurun öz qüruru var.

MASALLI

Talı da larından meh sir s rin,
Qayalar sıldırım, d r l r d rin.
Baxdıqca insanı alıb aparır
yri olayların, hamar düzl rin.

Sevdim yaz ayını, payız ayını,
Gördüm karvan-karvan düyü tayını.
Dola belimiz öz ll rinl
Gümü k m r kimi "Vil çayım".

Qoynunu d r li, t p li gördüm,
Qızıl sünbülünü l p li gördüm.
hdi, s daq ti, d yan ti m n
Ana torpa ından öp li gördüm.

Uzanıb getdikc t r biç n kl r,
Otlayır quzular, atlar, in kl r.
Bir az yuxarıya dü ür yolumuz
Biz g l-g l deyir körp t n kl r.

Tütüncü qız-g lin s h rd n budur,
Vurhay yarpaq d rir, yarpaq qurudur.
Car ç kib kükr y n kür k hrizl rin
El bil da ların buzlu suyudur.

Seyri n y d y r kiçik kol-kosun?
Min bir palıdın var, gövd si yosun.
S n h yat ver n m rd o ulla rın,
Görüm palıd kimi yilm z olsun!

Ovçu b r d dir, tazı gözl yir,
Örd yi hürküdüb, qazı gözl yir.
Çöld iyn -iyn çıxan taxıllar
Qardan yor an örtüb, yazı gözl yir.

Qı ma, yazına eir yazıram,
Ür yim q l m deyir, yazıram!
slamam, açılan s h rl rin
Xeyir dil yir m, xeyir yazıram.

DAL ALAR

Bir fırtına qu ut k
Siz d ydike kül k;
Durna kimi süz r k,
Qaqqılda m, dal alar,
A ıb-da m, dal alar.

Siz qaynar h yatsınız,
Kükr y n a atsınız.
N m m qanadsınız,
Sahili n dal alar,
Ey öpü n dal alar.

Ayın beli bükülür,
Ulduz suya tökülür.
Üfüqd dan sökülür,
Yatın barı, dal alar,
Ey mirvari dal alar.

Sevgilim d nizz dir,
Ay yelk ni üz d dir.
Sular m nd n gizl dir,
Axın, axın dal alar,
Ona baxın, dal alar.

Ba qaldırın d rind n,
Tutun üm ad lind n.
Onun sm r telind n
Öpün, duzlu dal alar,
Mavi gözlü dal alar.

Qoy bilsin o ayb niz,
Sin md dir o d niz.
Sahilsiz q lbimd siz
Çalxalanın, dal alar,
Dal alanın, dal alar!..

ME YOLU

Me yolu, s h rdir...
Ç tir tutmu a aclar.
Yol üstünd oxuyur,
Xallı-xallı turaclar.

Qırqovullar qızarır,
Cı alı xoruz kimi.
eh çil nmi lal dir,
Titr ir ulduz kimi.

A acd l n s sl nir,
Qumru kola ça ırır.
Ba rıqara böyürd n
S n baxıb ba ırır...

Me yolu... bu yolun
Cı ırları qolumdur.
Ay me l r, me l r,
Bu yol m nim yolumdur...

A ac var ki, gövd si,
Yalqın qaya kimidir.
Titr n yarpaqları,
Min ür yin simidir...

Me yolu... göy ç m n,
Çınarlar qatar-qatar.
H r talada bir bulaq,
H r kölg d süfr var.

Me yolu... deyir m
S nd n bir d keçim m n.
" sti su" a ıb-da ır,
Fincanı ver içim m n.

Yollarının qıra ı,
K hrizdir, s rçe m dir.
Burdan keç n göz ll r,
Q nirsizdir, seçm dir.

Me e yolu... Gedir m
Nur damlalar sürü ür.
sm , ey s h r yeli,
eh çil n r, yar ü ür.

Me yolu... Gedir m,
Köksüm sı mır ür k.
Yollar, me li yollar,
Ka sizd n bir d keçek...

QA AYILAR YORULANDA

Qırçın-qırçın göy l p l r,
N x fifdir, n inc dir.
Onu er ç km k olmaz,
O, n z rif dü ünc dir.

üy balıqlar su altdadır,
Quba qazlar, qular üst .
Qa ayılar parıl-parıl,
Qanad çalır sular üst .

A ulduzlar göy X z r ,
Dü ür gümü damcı kimi... ...
Bird n x zri ba qaldırıb
aqqıldadı qamçı kimi.

Yürü etdi boranlı qı ,
Dondu b d n, dondu ilik.
Göy d nizin saf aynası
Parçalandı çilik-çilik.

Qa aylar ha ist di
Fırtınaya sin g r ;
D niz döndü top da ıtmı ,
Çala-çuxur bir s ng r .

El bu vaxt qadir insan,
Cilovlayıb dal aları –
D mir dir k qaldırırdı,
S rt sulardan göy sarı.

X zri hürkdü, d niz susdu,
Mancanaqlar ç kdikc car.
D nizin s rt dodaqları,
Parçalandı cadar-cadar.

Ba qaldırdı polad ada,
Qara qızıl sel döndü.
Göy X z rin ortasında,
Bir b di nur göründü.

- Sı nacaq tapdıq! – dey ,
Qa aylar bir r-bir r.
D nizz d insanlara,
Uçub p nah g tirdil r.

... ndi X z r bulananda,
ndi... X z r durulanda,
Uçub g lir bu adaya
Qa aylar yorulanda...

ME L SAH LL R

Nabran lövh l rind n

M n X z rd n ayrılmıram,
X z r mavi üfûqümdür.
Pıçıl da an l p l r
Yen heyran k silmi m
    Neç gündür...
M n X z rd
Tunc qayalı sahill ri,
A qumsallı sahill ri,
Dal aları,
Gec yarı
Köhl n yallı sahill ri
    Çox görmü m!
M n burada göz ll r
Firuz yi l p l rd n,
Sular üst dü n z rd n
    Tac hörmü m...
... Ab erondan yol gedir m,
Xudat boyu X z r... X z r...
Nabranın sahilini
    fsan vi me b z r.
Pahıdlar,
    cök l r,
    amlar
Burda gündüzl r, ax amlar...
Yüz ill rdir bu gu l r,
Köntül açan sıx me l r,
L p döy n sahill r
budaqlardan ç tir tutur.
Dola ıram,
aram-aram.
n f simi
Rayih li tir tutur.
L p l rin pıçılıtı,

Yarpaqların xı iltısı
h mah ngdir.
Deyin, nec co mayım m n,
Göz lliyi duya-duya?
Gözü qaynar çe m l rd n
Doldurdu um irin suya
Dal alardan damla dü ür.
L p duzlu doda il ,
Bulaq buzlu doda il
Bu sahil d bir öpü ür...
Durub d niz baxıram;
Üfüq can sudur, sudur...
Dönüb me y baxıram
Timsah kimi m ni udur.
N göz ls n, mavi d niz!
N do masan, ana torpaq!
Sahild ki zin t bax,
D nird ki nem t bax!
ki göz l bir duranda
dünya ona h s d ç kir.
Heç kim nadir göz lliy
no k m baxır, n s dd ç kir.
... Ax am dü ür,
a çadırlar
Göb l kt k a arırlar...
C lb el yir h r bir k si,
Gec l rin zülm tini
Bir ov kimi yora-yora;

Ming çevir q r q el yir
Me l ri qızıl nura.
Bura mahir bir lo mandır.
m lh m burda, dava burda!
Bura d rdl r d rmandır.
fa burda, hava burda.
st r ya ıl me y qalx,
ist r qumlu sahil dü ,

T bi tin r ssam li
insan üçün n ç km mi ?..
...Ala-toran, sübh açılır,
balıqçılar d nizd dir.
Anlar ötür, tor ç kilir,
üy balıqlar lap üz d dir...
Büllur çe m , çarpaz budaq,
A qa ayı, qırçın l p
yanımızda n m desin
T bi ti öp -öp ...
Bu me li sahill rd
c rg l nir a binalar,
H r kim çims , ba ı üst
göy budaqlar ç tir tutur...
Neftçi qarda !
s n il boyu yorulmusan, dincini al!
B st kar dost!
Bu yolların himnini çal!
R ssam bacım!
qoy firçanda
cilv l nsin mavi sular.
Bu me li sahill rd
bir göz llik timsalı var.

Gün i ç k!
im yi ç k!
Ya ı ı ç k, dolunu ç k!
Nabranın yrim-üyrüm
k l -kötür yolunu ç k!
Deyirl r ki, tovuz qu u
aya ndan x cil ç k r.
Ç k! Ç km s n,
bu yolların
düz lm si yüz il ç k r!..

Ey istid n t ntik olan

Qoca,

cavan,

qarı,

g lin!

Az rbaycan göz linin

sahilin seyr g lin!..

Bu yerl rd dinc lir m,

neç vaxtdır, neç gündür.

M n X z rd n ayrılmıram,

Çünkü X z r

m nim aydın,

m nim mavi üfuqümdür.

MÜNDÜR CAT

Ön söz.....4

E R L R

S N QURBAN CANIM, AZ RBAYCANIM!

S n qurban canım, Az rbaycanım!.....13
Odlar v t ni.....14
V t nim var.....15
Az rbaycanım.....16
Bakı bir Bakıdır ki.....17
S h r.....23
Qay ı.....24
Zirv yolu.....25
Çiç k t ran si.....25
Heca v znlıy m m n.....27
    b di be ik.....28
Q dim h rim.....29
Bayram töhf si.....30
Üçüncü h rb ist mirik!.....32
Tanı gözl r.....34
Rübabiyyam ülvıyy tın.....36

M N M AD GÜNL R M

Kim ki, ür yin arxalanmasa.....37
M nim adi günl rim.....37
S ni.....40
S nsız.....41
S ns n.....41
P ri an oldu um anlar.....42
Olaydım.....42
Qurban olum m n.....43
Payız g ldi.....44
Bahar ümidli nazın.....44
    ntizar.....45
Baxı lar.....46
Harayçın ollam.....46
M nd niz m.....47
    tir rs n.....47
Qalıbdır.....48
Q vvas.....49
G lin dü ünür.....50

N o dindi, n d m n.....	51
O, adi bir qız deyil.....	51
Yetkinlik ya ına çatanda qızlar.....	52
"Qız b növ ".....	53
rl -arvad arasında.....	53
rköyünl r.....	54
A k la ayılı qız.....	55
M n qalan bu olacaq.....	56
Bir d st açar.....	57
T k rl r yollara pıçıldayırdı.....	58

XAN ARAZIN SAH L ND

G lmi m.....	60
Naxçıvanım.....	60
"Qızlar bula ı".....	61
"Naxçıvan yadigarı".....	63
Görü yeri.....	65
Gilan h ri haqqında ballada.....	67
"G lin da ".....	68
Qona ıyam.....	69
Qo a k klik.....	69
Batabat bula ı.....	70
"Badamlı".....	71
Xal-xal me si.....	72
srin ür yi.....	73
S m d ged n ma ında m n.....	75
Q lbin s si.....	78
On üçl r.....	78
S ng rsiz döyü	80
Döyü çünün x yalı.....	81
S rh dçinin dü ünc l ri.....	82
Xatir	83
Bıçaq yarası.....	85
Onun ist yi.....	85
Axı nec oldu ki.....	87
Evciy z ox adı.....	87
Naxçıvanın duzu, qızı, qarpızı.....	88

D L M D LL R TACIDIR

Ana dilim.....	89
Ana s si.....	91
Ana itkisi.....	92

Ana dü ünür.....	93
Körp v t nda a.....	93
Ekizl r yol ayrıcında.....	94
Ömür yolları.....	96
Neft.....	96
Sülhün s si.....	98
Qol ç kir m.....	98
Aqib tin cı ırları.....	99
Durna qatarı.....	101
nsan n f si.....	102
M n kövr lmi m.....	103
Ya ıdlar.....	103
Mü llim.....	104
Darülfünun pill l rind	105
T hsil ill ri.....	106
Yataqxana.....	108
Ey qapımı döy n il.....	109
Adsız zirv	111
lin son gec si.....	113
S s.....	114
O luma.....	115
Yox, dem yin dolu vurdu.....	116
Laçın da larında.....	117
G lin - a bir qa ayı.....	118
hriyarın dü ünc l ri.....	119
l yarası (r vay t)	120
Ala gözlü bir taksi var.....	121
Zaqş müdiri.....	124
Qız i ı ı.....	125
Xan ni in.....	126
May g lir.....	128
P lt k.....	129

MAHNIDIR YELK N M Z LD N M N M

Bakı, sabahın xeyir!.....	130
Ana.....	130
Arzu.....	131
Bir könül sındırmı am.....	132
Pıçıl da ın l p l r.....	132
G ncliyimi g zir m.....	133
Z riflik.....	134
G lin olar.....	135
Dan ulduzu, bir d m n.....	135

H yatım, g l.....	136
Görü nd	137
Üzm m ni.....	137
İlk xatir l r.....	138
A xalatlı h kiml r.....	138
Buludlar.....	139
Sevgi valsı.....	140
H kim qız.....	140
A anı, qara anı.....	141
Ay öpü n dal alar.....	142
Bulud göyd n lal keç r.....	143
Ay qa ı, gözü qara qız!.....	143
X z r romansı.....	144
Sevgilim.....	144
Yax ısına.....	145
N simi.....	145
Bir parça bulud.....	146
Yadıma dü dün.....	147
N vaxta qaldı.....	148
Q nd bala, nabat bala.....	149
Aylı gec l r.....	149
Aqronom o lan	150
Löv h	151
Bakılı qız.....	152
hla gözlüm.....	153
Avtomobil müf tti i.....	153
Dilsiz d çiq l r.....	154
Bilm din.....	155
Bakıya Kür g lir.....	155
Yol ayrıcında.....	156
Qonaq g l biz	157
Ana.....	158
Ming çevir d nizind	158
Z rif gülü lüm	159
Laylay.....	160
Könül mahnısı.....	160
T ran	160
Bir olanda.....	161
Aynur.....	161
D niz.....	162
Da lar.....	163
H yatımsan.....	164
Niyy tin n dir?.....	164
Sev rl r s ni.....	165
Qızlar.....	166

RQ N ÖHR T

Q lb airi.....	167
r qin öhr ti.....	169
Sevib ya atdı.....	171
Sabirim	171
"1906-1956".....	172
H sr t n m si.....	173
C f rim m nim.....	174
irmayı dill r.....	175
S sl r zirv si.....	176
Da qartalı.....	178
Oxu, R idim, oxu.....	178
N m kar qız.....	183
Be ik ba ında.....	184
T z çiç kl r.....	185
Heyk l.....	187
srin son günün b rab r ged k.....	187
M nim teatrım.....	188
M nahı gülü	190
Möhsün S naniy	191
Yetmi il bir sin d	193
Bizim d h y t var.....	194
Göyç gülü.....	195

T B T ,GÖZ LL Y , V T N VUR UNAM

X z rim.....	200
Bizim da larda.....	201
S m ni.....	201
stisu.....	202
Ab eron.....	202
B rd	203
M r z	203
Suraxanı.....	204
"A çay", "Qara çay".....	206
Qubanın a alması.....	207
Bilg h ba ları.....	209
rur düzl ri	209
Masallı.....	210
Dal alar.....	211
Me yolu.....	212
Qa ayılar yorulanda.....	213
Me li sahill r.....	215

Buraxılı a m sul:	<i>ziz Gül liyev</i>
Texniki redaktor:	<i>Röv n A ayev</i>
T rtibatçı-r ssam:	<i>N rgiz liyeva</i>
Kompyuter s hif l yicisi:	<i>Alianna Duxanina</i>
Korrektor:	<i>Elmira Teymurova</i>

Yı lma a verilmi dir 18.09.04. Çapa imzalanmıdır 05.03.05.
Formatı 60x90 ¹/₁₆ Fiziki çap v r qi 14. Ofset çap üsulu.
Tirajı 25000. Sifari 42.

Kitab " r q-Q rb" m tb sind çap olunmu dur.
Bakı, A ıq l sg r küç., 17.